

ESMASPÄEV, 1. SEPTEMBER 2008

ISTUNGI JUHATAJA: Hans-Gert PÖTTERING

President

(Istung avati kell 17.00)

1. Istungjärgu jätkamine

President. – Kuulutan 10. juulil 2008 katkestatud Euroopa Parlamendi istungjärgu taasalanuks.

2. Presidentuuri teadaanne

President. – Daamid ja härrad, tere tulemast kõigile. Tahaksin alustada mõne kommentaariga Strasbourgis täiskogu istungisaali olukorrast. Nagu teate, tuli Strasbourgis täiskogu istungisaali ripplae osalise sissevarisemise tõttu 7. augustil pidada käesolev Euroopa Parlamendi septembri esimene osaistungjärk erakorraliselt siin Brüsselis. Tuginedes asjatundjate esialgsete hinnangute hoolikale läbivaatusele ning pärast nõupidamist fraktsioonide esimeeste ning nõukogu eesistujariigi Prantsusmaaga, langetasin sellise otsuse, et tagada parlamendiliikmete ja personali suurim võimalik turvalisus. Samuti arvestan oma otsuses vajadust säilitada Euroopa Parlamendi õigusloomega seotud töö järjepidevus.

Esmaste uurimistulemuste põhjal põhjustasid ripplae osalise sissevarisemise praod ehitusmaterjalides, mis ühendavad ripplage tegeliku laestruktuuriga. Uurimistegevus jätkub ning seda viivad läbi mitu parlamendi poolt ametisse määratud sõltumatut rahvusvahelist insenerifirmat, et tuvastada varingut täiendavad üksikasjad ning kes selle eest vastutab. Uurimistegevusel tehakse tihedat koostööd nii asjakohaste kohalike asutustega kui ka Prantsuse valitsuse poolt ametisse määratud ehitusturvalisuse peaspetsialistiga. Algse lae ehitamises osalenud ehitusettevõtete vaheline vastutus ja rahalised kohustused jaotatakse uurimise lõppraportite põhjal, kui need kättesaadavaks tehakse. Nüüd paigaldatakse taas täiskogu istungisaali ripplagi uute, sõltumatute spetsialistide ja kohalike ehitusettevõtjate heakskiidetud tehnika abil.

Vaatamata jõupingutustele töö võimalikult kiiresti lõpule viia, nõuab asjaomane tegevuskord paratamatult mõnevõrra aega. Sellegipoolest loodame, et kõik ohutusalsed uuringud ning vajalikud remonditööd lõpetatakse õigeaegselt, et täiskogu saaks septembri teise osaistungjärgu läbi viia Strasbourgis.

Tahaksin veel kord kinnitada, et ohutus on kaalutluste ja otsuste langetamisel esikohal.

3. In memoriam

President. – Daamid ja härrad, kardan, et mul on teile väga kurbi teadaandeid. Suvel saime suure kurbusega teada sõbra ja kolleegi professor Bronisław Geremeki traagilisest surmast. Ta oli suur Poola patrioot ning tõeline eurooplane, kes viis aastakümneid väsimatult läbi kampaaniat, et Poola rahvas jagaks meiega põhiväärtusi – demokraatiat, vabadust, inimõigusi ning õigusriigi põhimõtteid. Tema pühendumus demokraatlikule opositsioonile ning võimsale rahvaliidumisele Solidarność kandiski lõpuks vilja.

Juba pea kaks aastakümnet on Poola olnud oma õigusjärgsel kohal Euroopa vabade ja demokraatlike rahvaste hulgas ning, nagu me kõik teame, olnud Euroopa Liidu liige alates 1. maist 2004. Bronisław Geremek pani sellesse saavutusse – ta oli mitmeid aastaid Seimi, Poola parlamendi alamkoja liige ning ajavahemikul 1997–2000 riigi välisminister – tegi temast kahtlemata ühe uue Poola rajajatest ning peaarhitektidest.

Bronisław Geremek oli Euroopa Parlamendi liige alates 2004. aastast. Tundsime teda kui inimest, kes uskus sügavalt ja siiralt Euroopa ideesse. See kehastas tema ideaale ning tõekspidamisi: leppimist, dialoogi ning kompromissi. Imetlesin väga ta erakordset võimet olla ühtaegu lähedal nii oma isamaale kui ka Euroopa Liidule. Ta töötas väsimatult integratsiooniprotsessi heaks, mida ta pidas oma riigi ning tõepoolest ka meie mandri kui terviku tuleviku parimaks lahenduseks.

Oleme Euroopa areenilt kaotanud erakordse isiksuse, kolleegi, kelle traagiline ja enneaegne surm on jätnud raskesti täidetava tühimiku. Tahaksin väljendada oma sügavaimat kaastunnet tema perekonnale, eelkõige tema kahele pojale, ning sõpradele. Jääme Euroopa Parlamendis tema mälestust austama.

Daamid ja härrad, samuti saime suure kurbusega teada kolleegi Willi Piecyki surmast vahetult enne tema kuuekümnendat sünnipäeva. Ka selle kurva sündmuse puhul tahaksin Euroopa Parlamendi nimel väljendada sügavaimat kaastunnet tema perekonnale ja sõpradele. Willy Piecyk oli Euroopa Parlamendi liige alates 1992. aastast. Ta oli juhtivaid persoone transpordi- ja turismikomisjonis, kus ta esindas aastaid sotsiaaldemokraatide fraktsiooni.

Vaid mõni nädal tagasi tähistas ta koos meiega esimest Euroopa merepäeva. Vaatamata sellele, et teadsin tollal, et ta oli raskelt haige, tundus mulle, et ta tervis oli paranenud. Kahjuks ma eksisin.

Jääme Willi Piecykit mäletama mitmel viisil kui paljude tähtsate projektide algatajat. Tema surma tõttu oleme kaotanud kolleegi, keda austasid ning hindasid kõik täiskogu liikmed. Samuti jääme Willi Piecykit meenutama jätkuva tänutundega.

Daamid ja härrad, kardan, et pean samuti teatama armastatud endise kolleegi Maria Luisa Cassanmagnago Cerretti surmast 4. augustil. Mul on temast iseäranis eredad mälestused, kuna ta liitus Euroopa Parlamendiga 1979. aastal, samal ajal kui minagi, kui ta hakkas selles täiskogus ajama Euroopa Liidu ning Euroopa integratsiooni asja. Ta oli Euroopa Rahvapartei fraktsiooni aseesimees ning Euroopa Parlamendi asepresident ajavahemikul 1982–1987. Tema muu poliitilise tegevuse hulka kuulus Euroopa Parlamendi poliitiliste asjade komisjoni, praeguse väliskomisjoni eelkäija, juhatamine.

Oma poliitilise tegevuse ajal oli Maria Luisa Cassanmagnago Cerretti inspiratsiooniallikaks eriti naistele ning Euroopa Parlamendi liikmena oli ta vaimult julge ja osavõtlik naine, kes andis väärtusliku panuse Euroopa integratsiooni. Jääme teda mälestama suure kiindumusega.

Daamid ja härrad, suvevaheajal toimus mitu traagilist lennuõnnetust. Hispaania 25 aasta traagilisima 20. augusti lennuõnnetuse tagajärjel sai surma 154 inimest. 172-st Madridi Barajase lennujamast Kanaari saartele teel olnud lennuki pardal olnud inimesest jäid õnnetuses ellu vaid 18 inimest. Õnnetusejärgsel päeval tegin avalduse Euroopa Parlamendi nimel ning täna tahaksin hukkunute perekondadele ja sõpradele korrata seda solidaarsuse ja toetuse sõnumit.

Vaid mõni päev pärast Madridi õnnetust, 24. augustil, juhtus varsti pärast õhukütõusmist Kõrgõstani pealinnast Biškekest õnnetus teise lennukiga, kus hukkus kokku 68 reisijat ning meeskonnaliiget. Tahaksin kogu täiskogu nimel avaldada siirast kaastunnet selle ning teiste traagiliste sündmuste ohvritele.

Palun kõigil tõusta minutiliseks leinaseisakuks kõigi hukkunute mälestuseks.

(Täiskogu tõusis püsti ning pidas minutilise leinaseisaku)

4. Eelmise istungi protokoll kiinnitamine (vt protokoll)

5. Parlamendi koosseis (vt protokoll)

6. Parlamendi komisjonide ja delegatsioonide koosseis (vt protokoll)

7. Kodukorra tõlgendamine (vt protokoll)

8. Nõukogu edastatud kokkulepete tekstid (vt protokoll)

9. Parlamendi resolutsioonide vastuvõtmisele järgnev tegevus (vt protokoll)

10. Kehtetud kirjalikud deklaratsioonid (vt protokoll)

11. Assigneeringute ümberpaigutamine (vt protokoll)

12. Petitsioonid (vt protokoll)

13. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

14. Suuliselt vastatavad küsimused ja kirjalikud deklaratsioonid (esitamine) (vt protokoll)

15. Tööplaan

President. – Esimeeste konverentsi neljapäeva, 28. augusti 2008. aasta koosolekul vastavalt kodukorra artiklitele 130 ja 131 koostatud päevakorra projekti lõplik versioon on laiali jagatud. Muudatusettepanekuid ei ole esitatud, seega on päevakord vastu võetud.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Austatud president, vaadates päevakorda ning eeldades, et Gruusia teemaline arutelu toimub täna, ei ole meil erilisi soovide. Kui aga Gruusia teemaline arutelu siiski viivituste ning istungiaegade ületamise tulemusena homseni ei toimu, teeme ettepaneku lükata sotsiaalpaketti käsitlev arutelu edasi septembri teise osaistungjärguni, kuna minu arvates on võimatu samal hommikul arutada nii sotsiaalpaketti kui ka Gruusiat. Tahtsin vaid täiskogu sellisel juhul ette hoiatada.

President. – Tänan teid, hr Swoboda. Kui ma asjaomased kolleegid õigesti kindlaks tegin, usun, et puudus sünkroontõlge eelkõige inglise keelde. Lubage mul korrata hr Swoboda öeldut. Hr Swoboda ütles, et kui tänase tippkohtumise arutelu toimub tänase asemel homme, peaks sotsiaalpaketi arutelu edasi lükkama septembri teise osaistungjärguni, kuna selleks aruteluks eraldatud aeg kulutatakse tänase tippkohtumise arutamisele. Mina sain sellest niimoodi aru. Kas olete sellega nõus? Paistab, et jah. See toob meid vastavalt kodukorra artiklile 144 üheminutiliste sõnavõttude juurde poliitiliselt olulistel teemadel.

16. Üheminutilised sõnavõttud poliitiliselt olulistel teemadel

President. – Oleme nüüd jõudnud üheminutiliste sõnavõttudeni poliitiliselt olulistel teemadel.

Tunne Kelam (PPE-DE). - Austatud president, Pekingi olümpiamängud tõestasid kahjuks, et autoritaarsed režiimid ei ole võimelised ega suutelised järgima olümpiaideale ega tagama inimõiguste austamist ja rahu.

Sümboolselt eelistasid Vene ametivõimud tähistada Pekingi olümpiamängude algust relvastatud sissetungiga naaberriiki. See toimus tulevaste Sotši taliolümpiamängude vahetus naabruses.

Olen veendunud, et rikkudes pretsedenditult naaberriigi territoriaalset terviklikkust ning annekteerides Gruusia territooriumi osi, minetas Venemaa Föderatsioon moraalse ja poliitilise õiguse Sotši 2014. aasta taliolümpiamängude võõrustamiseks.

Kutsun Rahvusvahelist Olümpiakomiteed üles nimetama võimalikult kiiresti teine linn nende taliolümpiamängude võõrustamiseks.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Austatud president, Kanaari saartel elava Hispaania rahvasaadikuna tahaksin teid tänada 20. augusti õnnetuse ohvrite meelepidamise eest. Loodan, et sedalaadi õnnetused enam ei kordu ning et Euroopa Liit suudab tagada lennundusohutuse.

Jelko Kacin (ALDE). - (SL) Austatud president, kliimamuutusega seotud keskkonnakaitse probleemid ning suurenenud energiavajadus on väljakutse, mis nõuab kohusetundlikku käsitlust kõigilt poliitikutelt. Need probleemid ületavad riigipiire ning rahvuslikke huvisid. Veel tundlikum probleem on aga meres leiduva gaasi terminalide rajamine kinnisesse merre, nagu seda on Aadria meri.

Trieste lahte maal ja merel asuvate gaasiterminalide kavandatud rajamise ettenähtud koht on vaid viis miili Sloveenia rannikust, otse suurima turismipiirkonna Pirani vastas. Kui Itaalia valitsus sõandaks, võiks ta terminali paigutada ka Veneetsia laguuni, kuid see ei õnnestuks, kuna kogu tsiviliseeritud maailm protesteeriks selle vastu.

Kodanikel on õigus selliste rajatiste vastu protesteerida ning poliitikud peavad nende soovidest lugu pidama ja korvama demokraatia puudujäägi Euroopa Liidus. Oleme keskkonna liiga tihti hooletusse jätanud, et seda endale taas lubada. Euroopa Parlament peaks edastama asjakohase selge sõnumi Itaalia valitsusele.

Jean Lambert (Verts/ALE). - Austatud president, tahtsin tõstatada üsna tõsise Sri Lanka ajakirjaniku J. S. Tissainayagami juhtumi, mille tõstatasime meie viimasel delegatsiooni külastusel Sri Lankale. Ta on väga

tuntud kirjanik ja ajakirjanik ning on muuhulgas hallanud Saksa valitsuse rahastatud rahu ja õiglust edendavat „Outreachi“ nimelist veebisaiti. Selleks ajaks oli teda süüdistuseta kehvades tingimustes kinni peetud üle nelja kuu ning riigi terroristliku tegevuse ennetuse seaduse alusel esitati talle eelmisel nädalal viimaks valitsuse diskrediteerimise ja ühiskondliku ebakõla õhutamise seotud süüdistus ning ta saadeti tagasi eelvangistusse.

Tahaksime paluda teil, austatud president, pakkuda koos nõukogu ja komisjoniga oma abi, et seda olulist kohtuasja jälgida, kandes vähemalt hoolt selle eest, et ta saaks oma advokaatidega eraviisiliselt kohtuda, mida ta siiani teha ei ole saanud, ning et tema vastu esitatud tõendid täielikult avalikustataks.

President. – Meie ametiisikud jälgivad mainitud kohtuasja.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Austatud president, Venemaa on üks meie peamisi poliitilisi ja majanduspartnereid. Viimastel päevadel on aga Venemaa teinud heidutavaid Euroopa Liidu vastaseid avaldusi, ähvardades oma majandusliku ja sõjalise jõuga. Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riigid on saanud sarnaste ähvarduste osaliseks. Daamid ja härrad, kas selline tegevus on partnerluse raames ühe osapoole puhul normaalne? Ma pean eelkõige silmas meie ühiseid huvisid, nimelt nafta- ja gaasitorude rajamist.

Euroopa Ühendus on kodus 500 miljonile elanikule ja on maailma suurim majandus. Asjaolu, et märkimisväärselt väiksema potentsiaaliga riik võib liidu jalge alla tallata, viitab sellele, et meid koheldakse kui nõrka partnerit, kes ei ole võimeline tõsiselt poliitilisi otsuseid vastu võtma. On parem, et Lissaboni leping ei jõustunud, sest vastasel korral keelatakse isegi üksikutele liidu liikmesriikidele võimalus auväärselt reageerida.

President. – Ma tänan teid. Lissaboni leping on selgesõnaline: paluksin teil minuga kannatlik olla, kuna rõhutasin sama asjaolu oma sõnavõtus Euroopa Ülemkogule. Liikmesriikidevaheline solidaarsus energiavaldkonnas on Lissaboni lepinguga kehtestatud põhimõte. See tähendab, et kui üks ELi liikmesriik peaks seisma silmitsi energiavaru katkestamise ohuga, on kõigil teistel liikmesriikidel kohustus seda riiki toetada. Seepärast on eriti tähtis Lissaboni leping ratifitseerida. Vabandan selle asjaolu korrutamise pärast, kuid leping on eelkõige energiavaldkonna seisukohast äärmiselt oluline.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Austatud president, tahaksin kasutada seda aega rõhutamaks energiat tarbivate toodete direktiivi rakendamise mõju minu valimisringkonnas asuval selles kütmise valdkonnas kogenud ettevõttele. Nad teavitasid mind, et käesoleval kuumaveekateldega seotud rakendamise ettepanekul on rasked ning tarbetud tagajärjed Iirimaa keskküttesektorile, mis annab tööd paljudele minu valimisringkonna inimestele.

Käesoleva kuumaveekatlaid puudutava ettepaneku puhul peavad tehaseomanikud paigaldama nii kuumaveekatelde kui ka küttekatelde reguleerimisseadmetele, pumpadele ning mõnedele taastuvatele energiaallikatele energiat klassifitseeriva märgise. Nende märgistusega seotud ettepanekutega jäetakse kahe silma vahele elukutseliste paigaldajate põhifunktsioon. Paigaldajad on kütmise tarneahela tähtis osa ning komisjoni käsitlusviisi tõttu eiratakse või raisatakse suurel määral nende erialateadmisi.

Komisjoni ettepanek muudab kardinaalselt kogu Iirimaa kohalikku soojaturgu, avaldades ulatuslikumalt piiratud valikut, tarbijatele suunatud eksitava teabe, suuremate kulude ning vähem paindliku ja vähem konkurentsivõimelise turu ja töökaotuse näol.

Sooviksin, et enne komisjoni konsulteerimise foorumit võtaks komisjon selle direktiivi mõju Iirimaale kaalumisel kuulda spetsialistide arvamust.

Willy Meyer Pleite (GUE/NGL). – (ES) Austatud president, tahan samuti tänada täiskogu 20. augustil Barajase lennujaamas toimunud ning 155 inimese surmaga lõppenud raske õnnetuse puhul tehtud ametliku avalduse eest. Siiski arvan samuti, daamid ja härrad, et ehk on kätte jõudnud aeg seada kahtluse alla lennuettevõtete võime rakendada rangelt kõiki Euroopa Liidu ohutuse ning hooldusega seotud direktiive.

Arvan, et aeg on kätte jõudnud, ning esitan selle täiskogu palve Euroopa Komisjonile vaadata eelkõige õhusõidukite hoolduse valdkonnas kriitiliselt läbi lennundusohutusstandarditele vastavus.

Seetõttu arvan, et lisaks endastmõistetavale leinale ning solidaarsusele on aeg vaadata samuti kriitiliselt läbi Euroopa õhusõidukite lennundusohutuse ja hoolduse vastavus Euroopa Liidu direktiividele.

Jim Allister (NI). - Austatud president, EL ilmutab tihti heade kavatsustega huvi minu Põhja-Iirimaa valimisringkonna vastu. Siiski tahaksin hoiatada ELi tohtu killustamise potentsiaaliga projekti rahastamise

eest. Viitan sellele, et ELi töörühm võttis Demokraatliku Unionistliku Partei (DUP) ja Sinn Feini Põhja-Iirimaa täitevorgani liidrite õhutusel mõtlematult omaks idee potentsiaalselt toetada endise Maze'i vangla territooriumile rajatavat nn konflikti transformeerimise keskust.

Kuidas seda ka ei maskeerita ning mida iganes ka ei jahvatata, muudaks H-bloki üksuse, sealhulgas haiglitiiva säilitamine, selle 1980. aastal Maze'is enesetapu sooritanud terroristide pühamuks. See oleks vastumeelt suurele enamikule inimestest ning unionistidele, keda esindan, oleks see vastuvõetamatu.

Seetõttu hoiataksin komisjoni taolistesse plahvatusohtlikesse küsimustesse sekkumise eest ning nende eest, kes tahavad ELi varju pugeda, et anda tõsine vastulöökk Põhja-Iirimaa suhetele.

Petru Filip (PPE-DE). – (RO) Pärast seda, kui Venemaa parlament tunnustas Lõuna-Osseetia ja Abhaasia iseseisvust, on Transnistria probleemiga seotud Dnestri konflikti lahendamine jõudnud uude faasi. Meie kõigi jaoks on ilmselge, et Venemaa välispoliitika on Vene parlamendi otsuse tagajärjel muutunud ning seega on vajalik seisukohad ümber vaadata käesoleva tõsiasjaga arvestavalt kogu liidu tasandil.

Võttes arvesse, et Euroopa Liidu idapiiri lähedal asuva piirkonna, Transnistria küsimus huvitab kõiki liikmesriike ning eelkõige Rumeeniat, pean kindlat osalust ühenduse tasandil vajalikuks, et vältida tarbetult pingelisi suhteid riikide ja üksuste vahel, kes on väljendanud huvi selle piirkonna vastu.

Võttes arvesse, et Dmitri Medvedevi pressiesindaja Natalia Timakova on teatanud, et toimub mitu kohtumist kõigi huvitatud osapoolte, sealhulgas Tiraspoli esindajatega, oleks siinkohal oluline uurida võimalust asutada komisjon, et kindlaks teha ning esitada ühenduse seisukoht selles küsimuses.

Hiljutine Euroopa Välispoliitika Nõukogu uurimus tõestab, et pärast Gruusia sündmusi muutuvad Moldova ja Transnistria vahelise kokkuleppe alased läbirääkimised palju raskemaks.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). - Austatud president, Gruusia ei ole vaid veel üks rahvusvaheline kriis, millele EL peab reageerima. See annab märku Venemaa sõjalisest tagasitulekust, mida kuulutas 2006. aastal algatatud ründav energiavarustuse poliitika.

EL ei suuda otsustada põhimõtete ja majanduslike huvide vahel. Esimese pooldamine eeldaks valmisolekut ohverdada viimane. Viimase eelistamine tähendaks aga suurt prestiižikaotust. Venemaa omakorda ei suuda ühtviisi valida energiamüügist läände saadud tulude ning rahvusvahelise õiguse austamise vahel. Viimase vastu ei saa karistamatult lugupidamatu olla. Seda sõnumit peaks meie juhid Moskvale valjusti ja selgesti väljendama.

Kogu rahvusvahelisele üldsusele tooks kahju Venemaa valik investeerida oma vastsoetatud energia asjatusse katsesse taastada kahepooluseline maailm, selle asemel et ühineda uue, mitmepooluselise, globaliseerunud maailma kujundamisega.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Räägin SAPARDi väljamaksete peatamisest Rumeeniale ning selle lühi- ja pikaajalistest mõjudest.

Euroopa Komisjoni 2008. aasta juuni delegatsioon külastas Bulgaariat ja Rumeeniat ning andis korralduse väljamaksete peatamiseks SAPARDi projektidele. Delegatsioon nõudis meetmeid, et leevendada nõuetele mittevastavaks peetavaid toiminguid ning Rumeenia otseselt asjassepuutuvad ja vastutavad ametiasutused tegid probleemide leevendamiseks ettepaneku koostada tegevusplaan, mis võeti vastu.

Vaatamata sellele tekkisid rahalised raskused alles nüüd. Riiklikud väljamaksed ennistatakse tõenäoliselt septembris, rakendades maksete teostamise viisiga seotud tegevuskorda ning viies läbi sõltumatu auditi, mis võib kesta aasta, tagades väljamaksete vastavuse ning põhjustades selle, et neil on suur oht raha jäädavalt kaotada ja seda kahjuks piirkonnas, mida kahjustasid tõsiselt sellesuvised ülejutused.

Kui eelneva kaheteistkümne auditeerimise käigus eeskirjade eiramist ei avastatud, kui puudujäägid ei ole kardinaalsed, kahtlen ja küsin Euroopa Komisjonilt, kas mõnikord ei ole põllumajanduseelarve säästnud mitte SAPARDi projektidest ning nende tulemustest olulisemad.

Näen vaid ühte lahendust, nimelt tähtaja pikendamist ühe aasta võrra.

Katalin Lévai (PSE). - Austatud president, paljudes ELi liikmesriikides esineb kurjakuulutavaid tundemärke rassismi, homfoobia ja antisemitismi taaselusumisest. Rahumeelset Budapesti Pride festivali ründasid sel suvel jõhkralt paremäärmuslikud rühmitused ning osalejaid loobiti kivide ja happega täidetud munadega. Paljud osalejad said vigastada. Pärast seda häbiväärset sündmust on Ungari peaminister alatanud Ungari

harta ning siin Euroopa Parlamendis tahaksin koos kolleegide Michael Cashmani ja Edit Baueriga algatada Euroopa harta.

Mõistame hukka kõik vägivalla vormid. Me ei saa lubada äärmuslike rühmituste teket, kes tahavad realiseerida oma ettekujutust õiglusest. Keeldume fašistlike ideede ning erinevate vähemuste vastu suunatud eelarvamuste taassünnist ning lükkame resoluutselt tagasi kõik rassismi ilmingud. Peaksime õigusaktide ning oma igapäevaelus hea eeskju andmise abil tegema koostööd vägivalla ja hirmutamise vastu. Seetõttu tahaksin paluda siin parlamendis toetust Euroopa hartale.

Marco Pannella (ALDE). – (IT) Austatud president, daamid ja härrad, Euroopa Liit rajati veendumusel, et riikliku suveräänsuse alusel ei olnud enam võimalik tagada heaolu, vabadus, demokraatia ning rahu. Vaatamata sellele mõistame hukka grusiinid, kes heidavad endalt Euroopa nimel ning lootustega Euroopast lämmatava diktatuuri ikke, mõistame nad riiklikusse sõltumatusse, samal ajal kui suur osa Euroopa riike kummarduvad maani äärmiselt argpükslikult Moskva ja Putini poliitika ees ning valmistuvad talitama samuti Hiina puhul.

Meie praeguseks probleemiks on see, et me ei saa jätkata Gruusia, Türgi, Iisraeli ja Maroko, mille kuningas palus 1985. aastal Euroopa Liidult ühinemisluba, hukkamõistmist, kahtlemata ei saa me neid mõista millessegi, millest me ise keeldusime, ning mis meid ka päästis.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Austatud president, daamid ja härrad, vaatamata märkimisväärsetele jõupingutustele ja ülemaailmsetele algatustele tagada õigusemõistmine endistele Yukose juhtidele Mihhail Hodorkovskile ning tema äripartner Platon Lebedevile on nende saatus sama. „Vabadus on parem kui mittevabadus“ ütles vastvalitud president Dmitri Medvedev. See peaks koos kohtusüsteemi reformi ning hädavajaliku vanglatingimuste reformiga olema Venemaa tuleviku aluseks. Kahjuks tõestab Hodorkovski kohtuasja viimane otsus, et suuremaid lootusi õigusriigile Venemaal ei täideta. Hiljutised sõjalispoliitilised otsused Gruusia ja NATO suhtes viitavad samuti, et mitte ainult sise-, vaid ka välispoliitika areenil on uue võimaloleva Putini ja Medvedevi duetiga alanud uus jäaaeg. Peame selles suhtes tõesti valvsad olema.

Janusz Wojciechowski (UEN). – (PL) Austatud president, tahaksin viidata vahejuhtumile, mis on põhjustanud märkimisväärseid kannatusi minu kaaskodanikele. Kuritegevuse teemalise arutelu ajal Suurbritannia alamkojas väitis Briti politsei vanemesindaja, et kõik poolakad kannavad nuga, kuna selle kandmine on nende kultuuri osa, ning nad tuleks selles suhtes ümber õpetada. Tahaksin selgeks teha, et kuigi olen poolakas, ei kanna ma nuga endaga kaasas, ning et minu kodumaa kultuuris kasutatakse tavaliselt nuga koos kahvliga söömiseks.

Selline seisukohavõtt on kahetsusväärne, eriti kuna suur hulk minu kodumaa Briti saartel elavaid kaaskodanikke on pigem kuriteo ohvrid kui selle toimepanijad. Tõepoolest on kõik negatiivsed iseloomujooni mis tahes rahvusele omistavad ühisavaldused sallimatuse ilmingud. Selliseid avaldusi ei tohiks Euroopa Liidu liikmesriigis kunagi teha.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Portugali meedia on viimastel päevadel teatanud, et Yasaki on Ovaris koondanud veel 312 inimest. Koos hiljutise koondamislaiega on Yasaki Saltano viimase pooleteise aastaga Ovaris ja Vila Nova de Gaia üksustes koondanud peaaegu 1200 inimest.

See on tõsine sotsiaalne probleem piirkonnas, kus on vähe alternatiivseid töökohti ning kus töötus pidevalt kasvab. Siiski on see ka tõeline šokk, pidades silmas, et see rahvusvaheline ettevõte on saanud Portugali investeerimiseks ühenduse rahalistest vahenditest miljoneid eurosid. Äristrateegia muutuse all kannatavad inimesed on tehaste asukohas elavad töölised ning elanikud.

Peame vältima selliste olukordade süstemaatilist kordumist.

Christa Klafß (PPE-DE). – (DE) Austatud president, daamid ja härrad, pärast eilset pühapäevateenistust minu kodulinna teatas meie indialasest preester tema kodumaal toimepandud metsikutest tegudest. Viimase nädala jooksul on Ida-India Orissa osariigi kristlastest saanud tagakiusamise, alanduse, väärkohtlemise ja mõrvade ohvrid. Eelmise nädala lõpuks hukkus seetõttu 26 inimest, hävitati 41 kirikut, süüdati neli kloostrit ning paljude kristlaste kodud on varemetes. Inimesed varjavad end metsas, paludes kaitset hindu usufanaatikute eest.

See pole esimene kristlaste vastane rünnak, mistõttu 60 000 Orissa kristlast on oma kodust pagunud. Praeguse konflikti vallandas vaimse liidri ja ülemaailmse hindu nõukogu liikme mõrv 23. augustil. Isa Saji minu külast on palunud meie kogudusel ohvrite eest palvetada, kuid võime ära teha palju rohkem. Mõistan täielikult hukka need inimsusevastased kuriteod. Euroopa Parlament peab nõudma, et India valitsus tagaks Orissa kristlastele õiguse elule ja vabadusele.

Marianne Mikko (PSE). - (ET) Kallid kolleegid! Transnistria on tunnustanud Lõuna-Osseetia ja Abhaasia iseseisvust. Moldova separatistliku Transnistria näol on tegemist ülessoojendamisel oleva külmutatud konfliktiga.

Lõuna-Osseetia, Abhaasia, Transnistria on ühtemoodi – aastaid keeldub Venemaa oma vägesid neist piirkondadest välja viimast. Moldova president on öelnud, et Transnistria on kui vulkaan, mis sarnaselt Gruusias toimunule võib kohe purskama hakata.

Venemaa on kinnitanud president Voroninile, et on huvitatud leppest, mis käsitleks Transnistriat Moldova autonoomse piirkonnana. Sellisena, et vajadusel niiöelda rahvahääletuse tulemusena saaks Transnistria seaduslikult eralduda Moldovast.

Oluline on viia partnerid 5+2 läbirääkimiste laua taha: me ei saa leppida, kui Medvedev ja Voronin otsustavad konflikti kahepoolsest. Moldova delegatsiooni juhina palun tungivalt tegelda Transnistriaga ennetavalt.

Transnistrias peaks olema rahvusvaheline rahuvalve, Moldovale peaks pakkuma tihendatud partnerluskava ja lubama moldaavlaste ilma viisata Euroopa Liitu.

Toomas Savi (ALDE). - Austatud president, Rahvusvaheline Olümpiaakomitee (ROK) otsustas 2007. aasta juulis anda Sotšile Venemaal 2014. aasta taliolümpiamängude korraldamise õiguse. Pärast Venemaa Föderatsiooni agressiooni Gruusia vastu esinesid USA kongressi liikmed Allyson Schwartz ja Bill Shuster avaldusega, et kui USA Kongress naaseb suvepuhkuselt, koostab ta resolutsiooni, milles kutsutakse ROKi üles määrama 2014. aasta olümpiamängudele uus korraldaja.

On üsna selge, et kui olümpiamängud peaksid toimuma Sotšis, leiduks riike, kes üritust boikoteeriksid, nagu 1980. aasta mängudel Moskvast – pärast Nõukogude Liidu kallaletungi Afganistanile. Olümpialiikumisele oleks see oluliselt suurem löök kui nüüd uue korraldaja leidmine 2014. aasta olümpiamängudeks. Seetõttu on praegu aeg Euroopa Parlamendil sekkuda. Vastasel juhul võime järjekordselt seista silmitsi olümpiamängude korraldamisega autoritaarses ja agressiivses riigis, kes ei austa inimõigusi, kodanikuvabadusi ega olümpiahartat.

László Tőkés (Verts/ALE). - (HU) Austatud president, seoses Lõuna-Osseetia ja Abhaasia iseseisvusega on Rumeenia president Traian Băsescu rünnanud oma sõnavõttudes ägedalt vähemuste kollektiivseid õigusi, kuna tema arvates on vähemused mõnede riikide kokkuvarisemise põhjuseks. Euroopa Ühenduse mure Kaukaasias aset leidva kriisi, Venemaa imperialistliku agressiooni ning Ukrainat ja Moldovat ähvardava hädaohu pärast on õigustatud. Siiski, lisaks suurte jõudude huvidele ning vaatamata kõikide separatistide püüdlustele tagaks reaalse, rahumeelse lahendus nii kollektiivsed inim- ja riiklikud õigused kui ka täieliku autonoomia. Euroopa Nõukogu raportööri Andreas Grossi sõnul on autonoomia tõhusaim separatismi vastane vahend. President Băsescu ei peaks muretsema, sest Transilvaania ungarlased ei taha Rumeeniast lahku lüüa, nagu ka Tiibet ei taha lahku lüüa Hiinast; nad püüavad vaid saavutada kollektiivsed õigused ning autonoomia.

James Nicholson (PPE-DE). - Austatud president, suvevaheajal kannatasime augustis minu kodupiirkonnas Põhja-Iirimaa väga tugevate vihmasadude all. Kannatasid paljud piirkonnad, esines veetulvasid, mis pühkisid minema pindmise mullakihi, hävitades paljud hektarid kartulimaad ning pekstes maha teravilja.

Küllastasin mitut enimkannatanud piirkonda ning see, mida ma nägin, oli armetu pilt nende jaoks, kes olid nii kõvasti toiduainete tootmise heaks töötanud sel ajal, kui teed ja sillad olid minema pühitud ning kariloomad kadunud.

Tänapäeval on põllumajandustootjad harjunud püsijäämiseks ilmaga võitlema, kuid käesoleval juhul võiks ning peaks neid väikeseid piirkondi aitama. Komisjon peaks Põhja-Iirimaa täitevorganile andma juurdepääsu Euroopas olemasolevale solidaarsusfondile, ning paluksin teil kirjutada komisjoni juhile, et ta võtaks ühendust Põhja-Iirimaa peaministri kantseleiga, et teada saada, millisel viisil saaks kõige paremini abi osutada.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). - (PL) Austatud president, täna on Teise maailmasõja puhkemise aastapäev. Arvan, et see on sobiv hetk kutsuda teid ja kõiki parlamendiliikmeid üles toetama 25. mai kuulutamist rahvusvaheliseks kangelaslikult totalitaarsuse vastu võidelnute austamise päevaks.

Kuupäeva valik ei ole juhuslik. 1948. aasta 25. mail tapsid kommunistid kapten Witold Pilecki. Kapten oli ainus inimene, kes läks koonduslaagrisse vabatahtlikult, et seal vastupanu korraldada ja aset leidva massimõrva kohta teavet koguda. Pärast rohkem kui kahte aastat Auschwitzis ta põgenes ning võitles seejärel Varssavi

ülestõusul. Pärast natside võimult kukutamist jäi ta Poolasse, et võidelda järgmise totalitaarse režiimi – nõukogude režiimi vastu. See otsus maksis talle lõpuks elu.

Sellised inimesed nagu Witold Pileck väärivad meelepidamist. Demokraatlikult valitud Euroopa esindajatenä on meie võimuses määrata päev, millal nende mälestust austada. Loodame, et kui 25. mai selleks päevaks nimetatakse, peame vaid meenutama minevikus toimunud võitlusi genotsiidi vastu ning et totalitarismi tragöödia enam iial ei kordu.

Nickolay Mladenov (PPE-DE). – (BG) Austatud president, kolleegid, juuli alguses lahkus poliitikast Bulgaaria esimene demokraatlikult valitud peaminister Filip Dimitrov.

Filip Dimitrov oli üks Bulgaaria demokraatliku opositsiooni rajajaid, ta võttis 1990. aastate alguses riigi juhtimise üle kokku varisenud kommunistlikult režiimilt, oli Euroopa Parlamendi saadik ning viimaks Bulgaaria Rahvussamblee aseesimees.

Kõigi 18 poliitikas oldud aasta jooksul oli Filip Dimitrov kõigile, kes teda tundsid, aususe, avameelsuse ning sellise inimese eeskujuks, kes usub südame põhjast meie riigi Euroopat ning Euroopa-Atlandi suhteid pooldavas valikusse, sõnavabadusse, demokraatiasse ja inimõigustesse.

Olen veendunud, et vaatamata poliitikast lahkumisele aitab ta jätkuvalt oma nõu ja kogemusega meil taastada riigi maine, mida see väärib tänu selliste inimeste jõupingutustele, nagu seda on Filip Dimitrov.

Luis Yañez-Barnuevo García (PSE). – (ES) Austatud president, minu sõnavõtt puudutab eelnevalt mainimata küsimust.

Kuubal arreteeritakse tihti omavoliliselt teisitimõtlejaid ning inimesi, kes diktatuuriga nõus ei ole. Viimasena vahistati Gorki Águila, rokkbändi juht, kes on nüüd õnneks vabaks lastud. Siiski tahan presidendi tähelepanu pöörata asjaolule, et Kuuba diktatuuri omavoliliste tegude kohta tuleb nende kordumise takistamiseks esitada aruanne ning seda levitada. Seetõttu kutsun presidenti üles võimaluse korral teavitama Kuuba valitsust ja suursaatkonda Euroopa Liidus meie rahulolematusest ning selliste tegude taunimisest.

Avril Doyle (PPE-DE). – Austatud president, rikutakse kolmandatest riikidest tulevate lennureisijate, kes läbivad ELi sõlmlennujaamu, tarbijaõigusi. Tuhandete ELi elanike tollimaksuvabad vedelike ostud konfiskeeritakse komisjoni suutmatuse tõttu rakendada kiiresti määrust (EÜ) nr 915/2007, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 622/2003, millega nähakse ette meetmed lennundusjulgestuse ühiste põhistandardite rakendamiseks. Kolmteist ELi mittekuuluvat riiki on esitanud sooviavalduse selle määruse alusel tunnustamiseks, kuid vaid üks neist on heaks kiidetud.

Pöördusin teie kaudu, austatud president, taas meie uue voliniku Antonio Tajani poole abipalvega see probleem lahendada ning rakendada määrust võimalikult kiiresti.

Paljudelt Pekingi olümpiamängude võistlejatelt ning, tõepoolest, ka nende toetajatelt ja perekondadelt võeti ära kaup koduteel läbi Euroopa põhiliste sõlmlennujaamade. Jälle on esitatud tosinat kaupa kaebusi. Palun see probleem lahendada. See pole tarbijaõiguste huvides ning on vaid jant, kui põhjendame seda turvalisusega.

ISTUNGI JUHATAJA: Martine ROURE

Asepresident

Jörg Leichtfried (PSE). – (DE) Austatud juhataja, 14. augustil 2008 lükati järgmisele päevale Ryanairi lend Austriast Ühendkuningriiki. Ettevõtte lubas seejärel hüvitada reisijate hotelli- ja ümberistumiskulud ja vastavalt määrusele (EÜ) nr 261/2004 jagati laiali teabevoldik, mis tõi esile reisijate õigused lennu edasilükkamise või tühistamise puhul.

Kui üks reisija esitas Ryanairile nõude lisakulude hüvitamiseks, keeldus lennuettevõtte hüvitise maksmisest, põhjendamata täpselt oma otsust. Keeldudes hüvitamisest, on Ryanair selgelt üle astunud määrusest (EÜ) nr 261/2004, mis kehtestab abi, mida lennureisijatele kogu ELi ulatuses pakkuda tuleb. Lennu edasilükkamise või täpsemalt lennu järgmisele päevale edasilükkamise puhul on reisijatel õigus seadusega reguleeritud hüvitiseks. Ka odavlennufirmad, nagu Ryanair, peavad seadust järgima ning määrusest kinni pidama. Sellised juhtumid korduvad Euroopa lennureisijate kulul üha tihedamini ning Euroopa Komisjonil oleks tõesti aeg midagi ette võtta.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Austatud juhataja, 87 aastat tagasi otsustas tollane maailma kommunismi ja Nõukogude Liidu juht Vladimir Iljitš Lenin jagada Gruusia kolmeks piirkonnaks. Neist kaks olid

Lõuna-Osseetia ja Abhaasia. Pea 90 aastat hiljem maksavad Gruusia ja Euroopa selle otsuse eest kõrget hinda. Täna Euroopa Parlamendi istungjärg langeb juhtumisi kokku Euroopa Ülemkogu kohtumisega. Seetõttu on meil võimalus öelda liidu juhtidele valjusti ja selgesti, et rahvaste vabaduse ning inimõiguste nimel ei saa me andestada Venemaa agressiooni Gruusia vastu.

Sarnaselt Nõukogude Liidu rünnakuga Ungarile 1956. aastal ning Tšehhoslovakkiale 1968. aastal, on see tähelepanuväärne näide sellest, kuidas suurriik tungib pärast Teist maailmasõda väikeriiki. Siiski on see viimase 60 aasta jooksul esimene juhus, kus suurriik on võtnud väikeriigi oma valdusse sõjaväelise tegevuse läbi. Abhaasia ja Lõuna-Osseetia nn iseseisvuse väljakuulutamine on ju Vladimir Putini lavastatud poliitilise teatri etteaste. Euroopa Parlament peaks end täna Gruusia ja üldse kõigi Kaukaasia rahvastega solidaarseks kuulutama.

György Schöflin (PPE-DE). - (HU) Täna teid sõnaõiguse eest, austatud juhataja. Ungari avalik arvamus oli Gruusia kriisi ajal tunnistajaks tähelepanuväärsele avaldusele. Venemaa suursaadik Budapestis tegi üsna ebadiplomaatilise avalduse opositsiooniliidri Viktor Orbáni kohta, kuna viimane pooldas Gruusiat. Venemaa suursaadik, muud moodi ei saa seda nimetada – ähvardas Vene riigi pahatahtlikkusega Ungari opositsiooni ning seega laiemalt Ungari ühiskonda. Kodeeritud sõnumit ei ole raske dešifreerida – kes iganes hääletab Ungari Kodanike Liidu (FIDESZ) poolt, peab silmitsi seisma venelaste hukkamõistuga. Tema ekstsellentsi sõnum on varjamatu sekkumine Ungari siseasjadesse ning seega Euroopa Liidu ühe liikmesriigi demokraatlikku süsteemi. Mõistagi pole Ungari ainus ning pea kõik endised kommunistlikud riigid on saanud sarnaste, kogu Euroopat ohustavate ähvarduste osaliseks.

Proinsias De Rossa (PSE). - Austatud juhataja, vaatamata lirimaa sõjalisele erapooletusele ei ole riik erapooletu või ükskõikne Gruusias puhkenud kriisi suhtes. Avalikkus tunneb sügavat muret selle pärast, et kõigi osapoolte mõjuvõimsad isikud näivad tahtvat uut külma sõda, ning on mures enesehävituslike arutluste pärast Venemaa-vastaste sanktsioonide üle. Äkiline reaktsioon ei loo ega taga rahu või õiglust kõigile selles piirkonnas ega ka mujal elavatele inimestele.

Põhimõtteliselt on Venemaa tulistanud hoiatuslasu. EL peab reageerima, kasutades oma ressursse rajamaks uued ELi institutsioonid, mis oleksid võimelised pidama läbirääkimisi siduvate mitmepoolsete kokkulepete üle. Peame püüdma luua uus rahumeelne maailm mitte vastasseisus, vaid partnerluses Venemaaga.

President. – Sellega lõpetame käesoleva päevakorrapunkti arutelu.

17. Euroopa õiguslase koostöö võrgustik – Eurojusti tugevdamine ja otsuse 2002/187/JSK muutmise – Vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamine kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu järgmiste raportite kohta:

– Sylvia-Yvonne Kaufmanni kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel koostatud raport (A6-0292/2008) Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kohta (05620/2008 – C6-0074/2008 – 2008/0802CNS));

– Renate Weberi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel koostatud raport (A6-0293/2008) Eurojusti tugevdamise ja otsuse 2002/187/JSK muutmise kohta (05613/2008 – C6-0076/2008 – 2008/0804CNS));

– Armando França kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel koostatud raport (A6-0285/2008) vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes (05598/2008 – C6-0075/2008 – 2008/0803CNS)).

Rachida Dati, nõukogu eesistuja. - (FR) Austatud juhataja, daamid ja härrad, on suur au teiega täna rääkida ning väljendada oma suurt poolehoidu Euroopa Liidu väärtuste vastu. Nende väärtuste tuumaks on kahtlemata õigus. Tahtsite alustada osaistungjärku ühisaruteluga õigust puudutavate küsimuste üle. See viitab, kui oluliseks peab täiskogu Euroopa õiguslast koostööd ning põhiõiguste kaitse küsimusi. Tunnen nende küsimuste vastu sama suurt huvi ning täna teid selle võimaluse eest.

Nagu juhataja meelde tuleb, on päevakorras kolm dokumenti: otsus Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku ja Eurojusti kohta ning raamotsus tagaseljaotsuste täitmise kohta. Kolm käesolevat dokumenti parandavad õiguslast koostööd Euroopa Liidus ning muudavad samuti liikmesriikide töömeetodeid. Neid kolme algatust

ootavad innukalt meie riikide õigusala töötajad. Justiits- ja siseministrite nõukogu töö 25. juulil on võimaldanud jõuda poliitilisele kokkuleppele otsuse eelnõude suhtes Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku ja Eurojusti tugevdamise kohta. See on saavutatud vähem kui aastaga tänu eesistujariikide Sloveenia ja Prantsusmaa ühistele jõupingutustele. Need kaks otsuse eelnõud tagavad Euroopa elanikele parema kaitse ning tugevdavad õiguslast koostööd kriminaalasjades. See on tegutsemis- ja arenguvõimelise ning samal ajal vabaduste ja põhiõigustega arvestava Euroopa Liidu tunnus.

Mis puutub Euroopa õiguslase koostöö võrgustikku, selgitab otsuse eelnõu, mis peaks asendama 1998. aasta ühismeedet, Eurojusti ning õiguslase koostöö võrgustiku kohustusi. See arvestab liikmesriikide sooviga säilitada mõlemad organid ning kindlustada vastastikune täiendavus. Turvaliste Eurojusti ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vaheliste teabevahetuse meetodite loomine tagab tõhusa õiguslase koostöö ja suurema vastastikuse usalduse. Euroopa õiguslase koostöö võrgustik on üldtuntud ja tunnustatud sidevahend, mis on tõestanud oma kasulikkust, soodustades kontakte nende vahel, kes selle valdkonnaga kokku puutuvad. Sylvia-Yvonne Kaufmanni raport rõhutab võrgustiku kasulikkust ning selle edu. See tõstab esile eelkõige kohtunike vajadustele vastavat võrgustiku kohanemisvõimelisust. Kõnealune raport rõhutab vajadust säilitada paindlikkus ning detsentraliseeritud struktuur.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, tänan teid selle eest, et olete vastuvõetavaks tunnistanud ning toetanud algse ettepaneku põhipunkte. Samuti olete esile toonud mõned valupunktid. Olete õigustatult öelnud, et turvalised sidevahendid tuleb luua vastavalt andmekaitse-eeskirjadele. Oleme sellega täiesti nõus. Võin teile kinnitada, et nõukogu pöörab suurt tähelepanu parlamendi esitatud ettepanekutele. Käesolev hinnang Euroopa õiguslase koostöö võrgustikule on tihedalt seotud Eurojusti tugevdamisega. Ühte ei ole teiseta. Pärast kuueaastat Eurojusti eksisteerimist näitab kogemus, et peame selle õiguslase koostöö üksuse toimimise tõhusamaks muutma. Eurojust ei ole terrorismi küsimustes piisavalt hästi informeeritud. Eurojusti riikidest liikmete jõud ei ole kooskõlastatud ning Eurojusti tegevusvõime ei ole piisavalt hästi välja arendatud.

Dokument, mille kohta saavutati 25. juulil üldine poliitiline kokkulepe, on oluline etapp Euroopa õigusruumi rajamises. Saate teada, et võitlus kõigi raskete kuriteovormide vastu on üks Euroopa Liidu prioriteete. Näiteks esitati 2004. aastal Eurojustile neliteist inimkaubanduse kohtuasja; 2007. aastal esitati Eurojustile seitskümme üks kohtuasja. See näitab, et meil peavad olema tõhusad vahendid võitlemaks enneolematult laialdase inimkaubandusega, mille ohvriks langevad tuhanded Euroopa Liidu elanikud.

Eurojust peab saama Euroopa õiguslase koostöö juhtivaks üksuseks. Tänu käesolevale dokumendile, millega justiits- ja siseministrite nõukogu nõustus, muutub Eurojust tegusamaks ja reaktiivivõimelisemaks. Seetõttu on see meie jaoks oluline samm edasi.

Tahaksin eelkõige tunnustada Renate Weberi tööd ning tänada teda toetuse eest. Olen hästi informeeritud tema panusest ning soovist, et see ettepanek edu saavutaks.

Eurojusti tugevnemisega kindlustatakse riikidest liikmete eelisõigused. Luuakse erakorraline koordineerimisüksus ning parandatakse teabeedastust, et reageerida paremini uutest kuriteovormidest tingitud väljakutsetele. Mõned oleksid eelistanud isegi ambitsioonikamat käsitlust. Kuna institutsiooniline raamistik seda ei võimalda, peame kehtestatud õiguse alusel ning viivitusega ära kasutama iga võimaluse Eurojusti tugevdamiseks.

Samuti on arvesse võetud mõned teid huvitavad asjaolud. Selles suhtes uuritakse põhjalikult parlamendile esitatud aruandlust Eurojusti toimimisest.

Mis puudutab vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamist, mis on ka üheks määrava tähtsusega aspektiks õigusel, vabadusel ja turvalisusel rajaneva ala loomises, võimaldab raamotsus tagaseljaotsuste täitmise puhul rakendada kehtivaid õigusakte, nt Euroopa vahistamismäärust. Oluline on, et liikmesriigi tehtud tagaseljaotsust võib täide viia kogu Euroopa Liidus. Raamotsusega kaasneb inimeste menetlusõiguste kinnitamine. Sealhulgas võimaldatakse tagaselja tehtud kohtuotsus täide viia, pidades sealjuures kinni kaitseõigusest. Siiski ei ole kõnealuse raamotsuse eesmärgiks muuta riiklikke eeskirju, vaid pigem parandada tagaseljaotsuste täideviimist.

Teie raport, hr França, rõhutab vajadust kooskõlastada kehtivad õigusaktid ning asjaolu, et kohtumenetluse ajal tuleb tagada õigus olla ära kuulatud. Tuleb lugu pidada õigussüsteemide erinevusest, näiteks kohtusse kutsumise suhtes. Nõukogu tunneb samuti nende probleemide pärast muret ning ettepaneku eelnõu algatab seetõttu ühisarutelu Euroopa Liidu siseste põhitagatiste tugevdamise üle. Tean, et parlament peab seda probleemi väga oluliseks. Nõukogu vaatab läbi teie ettepanekud, mis on suurelt jaolt nõukogus poliitilise kokkuleppe aluseks olnud dokumendiga kooskõlas. Nii on eelkõige õigusnõuniku poolt esindamist

puudutavate ning kohtuasja uuesti läbivaatamise taotlemise õiguse ettepanekute puhul. Need muudatusettepanekud täiendavad kahtlemata algset ettepanekut.

Austatud juhataja, daamid ja härrad, nõukogu uurib põhjalikult ettepanekuid, mis sel nädalal vastu võetakse, ning pean teile veel kord kinnitama eesistujariigi soovi teha parlamendiga koostööd. Peame käsikäes edasi liikuma ja ma ei unusta iial, et olete Euroopa rahvaste esindajad. Nende kolme dokumendi kaudu edendatakse õiguslast koostööd kriminaalasjades ning samuti Euroopa üldist hüvangu.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Nagu te just mainisite, pr Dati, oleme nimetatud Euroopa õigusruumi, mida me kogu südamest soovime ning millesse Euroopa Parlament olulisel määral panustanud on, loomise kriitilises punktis.

Tahaksin suurepärase kolme algatuse alaste raportite eest tänada raportööre Sylvia-Yvonne Kaufmanni, Renate Weberit ja Armando França. Need dokumendid tõestavad, et Euroopa Parlament toetab liikmesriikide tehtud ettepanekuid. Pr Dati, samuti valmistab mulle rõõmu, et nõukogu kohtumine 25. juulil osutus nii tulemuslikuks ning saavutati poliitiline kokkulepe kolme dokumendi suhtes. Komisjon toetab neid kolme algatust ning oleme püüdnud nõukogu tööle konstruktiivselt kaasa aidata.

Mis puutub Eurojusti ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustikku, siis on meie 2007. aasta oktoobri teabevahetusest innustust saanud liikmesriigid näidanud selgelt oma soovi nendega ühinemiseks. Paljusid ettepanekuid hõlmavad need kaks liikmesriigi algatus: Eurojusti riiklikest liikmete jõudude kooskõlastamine, kolleegiumi rolli tugevdamine kohtualluvuse konfliktide puhul, teabevahetuse parandamine riiklikest liikmete ja Eurojusti vahel ning võimalus määrata kolmandatesse riikidesse Eurojusti sidekohtunikud. Paljud Sylvia-Yvonne Kaufmanni ja Renate Weberi äärmiselt kasulikes raportites esitatud muudatusettepanekud on nõukogu nõupidamiste ajal juba arvesse võtnud. Seega pr Weberi raportis esineva Eurojusti otsust käsitleva muudatusettepaneku 32 eesmärgiks on koostöös Eurojustiga parandada kolmandate riikide andmekaitse taset. Seda koostööd hinnatakse mitte ainult leppe sõlmimisel, vaid ka pärast selle jõustumist. Komisjon soovitas seda ideed rakendada ning vastavalt sellele muudeti eelnõud. See deklareerib, et koostööleping peab sisaldama sätteid selle rakendamise järelevalve kohta, sealhulgas andmekaitsealaste sätete kohaldamise kohta.

Viitan teisele näitele: muudatusettepanek 38, mis käsitleb Sylvia-Yvonne Kaufmanni raportit Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku otsuse kohta. Rachida Dati rõhutas, et selle muudatusettepaneku eesmärgiks on tagada, et iga kahe aasta järel koostatakse Euroopa Parlamendile raport Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku tegevuse kohta. Komisjon toetas seda muudatusettepanekut ning see lisati otsuse eelnõu teksti.

Nagu teate, on nõukogu jõudnud poliitilisele kokkuleppele Eurojusti ja võrgustiku algatuste suhtes. Loodan, et nõukogu kinnitab varsti need juriidilised dokumendid ametlikult ning samuti on oluline, et liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid otsuste täielikuks rakendamiseks oma riiklikus õigussüsteemis.

Mis puudutab Armando França raportit tagaseljaotsuse täitmise kohta, märgin, et enamik muudatusettepanekuid, vähemalt seisukoha poolest, kui mitte ka sõnastuselt, on juba hõlmatud justiits- ja siseministrite nõukogu 5. ja 6. juunil vastuvõetud dokumendiga.

Austatud juhataja, need on vaid mõned märkused. Loomulikult pööran suurt tähelepanu kõigile parlamendi soovitudele. Siiski on mul väga hea meel, et alustame seda osaistungjärku tööga, mis on Euroopa õigusruumi tuleviku jaoks äärmiselt soodne.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, raportöör. – (DE) Austatud juhataja, kui lubate, tahaksin täielikult ära kasutada mulle eraldatud sõnavõtuaega. Mul on rõõm näha siin nõukogu eesistujat ja komisjoni asepresidenti.

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon võttis ühehäälselt vastu minu raporti Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kohta. Koostöö oli väga konstruktiivne ning tahaksin tänada kõiki asjaosalisi, eelkõige Nicolae Vlad Popat, Evelyn Gebhardti ja Eurojusti käsitleva raporti raportööri Renate Weberit.

Euroopa õiguslase koostöö võrgustik on eksisteerinud 10 aastat ning on oma tõhusust praktikas tõestanud. Isegi pärast Eurojusti asutamist 2002. aastal on Euroopa õiguslase koostöö võrgustik jätkuvalt asjakohane. Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei ole juurdluste koordineerimiseks, vaid hõlbustab otsest kontakti, vastastikuste õigusabi taotluste põhjalikku täitmist ning teabe hankimist. Seetõttu on oluline jätta võrgustiku detsentraliseeritud struktuur samaks. Muudatusi peaks tegema vaid vajaduse korral või siis, kui need muudatused loomulikult moel viimaste aastate tegevuse käigus esile kerkivad. Näiteks võib luua riiklikud kontaktasutused, mis täidavad liikmesriikides koordineerivaid ülesandeid ning vastutavad kontakti säilitamise eest Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku sekretariaadiga.

Tähtsaim uuendus on turvatud sidevõrgu loomine. Oli rõõm kuulda, et nõukogu eesistuja on samuti sellele küsimusele tähelepanu juhtinud. Liikmesriikide ametiasutused vahetavad isikuandmeid, seejuures võib nende hulgas olla tundlikke andmeid, näiteks sõrmejälgi Euroopa vahistamismääruse alusel. Et tagada sellisel juhul turvaline andmeedastus, on vaja turvatud sidevõrku, sest näiteks selliste andmete edastus faksi teel oleks vastuvõetamatu. Juba Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku asutamisel 1998. aastal kavandati turvatud sidevõrku, kuid siiani ei ole nähtavasti kulude põhjal korda läinud saavutada kokkulepet kasutuselevõtu meetodite suhtes.

Raport teeb ettepaneku rajada turvatud sidevõrk algul vaid kontaktasutustele. Siiski, võttes arvesse, et eesmärgiks on tagada võimalikult otsesed kontaktid pädevate asutuste vahel, näeb teine etapp ette kõigi oma asjaomases liikmesriigis õigusabi eest vastutavate ametiasutuste liitmist turvatud sidevõrguks. Andmete tundlikkuse tõttu viitab raport asjasepuutuvatele andmekaitse õigusaktidele ning rõhutaksin selles kontekstis veel kord, kui oluline on omada kolmanda samba raames isikuandmete kaitset puudutavat tugevat raamotsust. See kehtiks liikmesriikide eri kontaktasutuste vahelise andmevahetuse puhul. Kahjuks ei ole nõukogu veel sellist raamotsust üldseadusena vastu võtnud, seega tuleb põhilised andmekaitse sätted hõlmata otse õigusaktiga.

Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku toimimine sõltub suurel määral kontaktasutustest. Seetõttu peab koostama suunised kontaktasutuste valimiseks teatud kriteeriumide alusel. Kontaktasutuste kohuseid täitvad isikud peavad kindlasti hästi oskama vähemalt veel ühte ELi keelt ning peaksid omama nii kriminaalküsimuste alal töötamise kogemust rahvusvahelise koostöö raames kui ka olema töötanud kohtunikuna, prokuröri või muu õigussüsteemi ametnikuna. On oluline, et liikmesriigid järgivad neid suuniseid ning nad peavad samuti tagama, et kontaktasutustel on piisavalt vahendeid.

Parandamaks koostööd Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku ja Eurojusti vahel ning tegevuse parema kooskõlastamise saavutamiseks võiksid Eurojusti liikmed võtta kutse alusel osa Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku koosolekutest ning vastupidi. Eurojusti otsuses sätestatakse, millal liikmesriikide õigusasutused, teisisõnu Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kontaktasutused, Eurojusti teatud kohtuasjadest teavitama peavad. Praegune otsus lisab selle kohustuse tähendusega, et Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ja Eurojust peavad üksteist vastastikku teavitama kõigist kohtuasjadest, mida nad vaatlevad kui kohtuasju, millega teine asutus paremini võiks toime tulla. Selle paindliku ja vajadustel põhineva eeskirja kasutamise eesmärgiks on vältida olukorda, kus riiklikud asutused peavad esitama Eurojustile liiga põhjalikku teabe, ning selleks, et vältida Eurojusti teabega üle uputamist, mida asutus lihtsalt läbi töödelda ei suuda.

Lõpuks, mis puudutab võrgustiku haldamise ning selle tegevuse üle aruande koostamist, siis selle peaks lisaks nõukogule ja komisjonile ja parlamendile esitama Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ise. Mul on hea meel, et komisjon seda käsitlust selgesti toetab.

Kõnealuse otsusega kohandatakse Euroopa õiguslase koostöö võrgustik viimastel aastatel toimunud arengutega ning piiritletakse täpsemalt selle suhe Eurojustiga. Selle tulemusel on Euroopa õiguslase koostöö võrgustik suuteline paremini täitma oma kriminaalasjadega seotud õiguslase koostöö kohustusi, eelkõige juhul, kui Lissaboni leping ei jõustu, ning järgneb tihedam kriminaalasjadega seotud õiguslase koostöö.

Renate Weber, raportöör. – Austatud juhataja, Euroopa Liidu kui vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala kujutamine oleks pelgalt tähelepanuväärne eesmärk, kui poleks kaasatud eelnevalt asutatud Euroopa ameteid, kelle võime tegutseda ning reageerida organiseeritud piiriülese kuritegevusega võitlemiseks peaks tugevnema.

Tahaksin tänada variraportööre, kellega olen teinud head koostööd peaaegu kõigis käesoleva raporti aspektides, ning Eurojusti presidenti ja tema meeskonda avatuse eest selle tegevuse ajal.

Seda raportit koostades pöördusid paljud minu kolleegid Euroopa prokuratuuri poole. Selles suhtes olen rohkem kooskõlastamise ja Euroopa õiguslase süsteemi rajamise kui koostöö tugevdamise poolt. Vaatamata sellele oleme praeguseks mitmel põhjusel sellisest Euroopa eesmärgist üsna kaugel: esiteks seetõttu, et pole Euroopa õigusakte, mis käsitlevad kohtualluvuse küsimust Eurojusti pädevuses olevate kohtuasjade puhul, teiseks liikmesriikide vastuseisu tõttu viia vaid mõned uurimisvolitused üle Euroopa asutusse. Heaks näiteks on dokument, mis käsitleb Eurojusti riiklike liikmete võimalikku osalust ühistes uurimismeeskondades.

On paradoks, et kui Euroopa Parlamendi liikmed on valmis tõsiste üleriigiliste kuritegudega tegelema, andes Eurojustile sealhulgas rohkem volitusi, olles kõige rohkem huvitatud inimõigustest lugupidamisest, propageerivad nad üht, kuid kehtestavad õigusakte teisiti. Euroopa Liidu elanikele on keeruline seletada,

kuidas saame luua vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala, kui liikmesriigid Euroopa asutusi piisavalt ei usalda.

Mõistame ning nõustume parlamendis asjaoluga, et Eurojust peab töötama ööpäevaringselt, seitse päeva nädalas. Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon on samuti nõus, et Eurojusti tõhususeks on tähtis, et riiklikel liikmetel oleksid samad volitused, mis on neil oma riigis. Samuti hääletatakse suhete tugevdamise poolt Europoli ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustikuga ning teiste Euroopa ja rahvusvaheliste ametite, nagu näiteks Frontex, Interpol ja Maaailma Tolliorganisatsioon, sidemete loomise poolt.

Euroopa Parlamendi liikmetena nõuame – ning raport kajastab seda käsitlust – ühelt poolt Eurojusti ning riiklike liikmete volituste tõelist tasakaalu ning teiselt poolt kostja õigusi. Seetõttu on mitme minu esitatud muudatusettepaneku eesmärgiks suurendada andmekaitse taset menetlusõiguses, nt õigust kaitsele, õigust õiglasele kohtumõistmisele, õigust saada teavet ja õigust saada õiguslikku hüvitist. Vaatamata sellele, et oleme teadlikud tugevast ameti rajatud andmekaitsesüsteemist, toovad mitu muudatusettepanekut samal ajal esile täiendavaid kaitsemeetmeid.

Siiski panevad aga muretsema kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele edastatud andmed, sest tegelikult me ei tea, mis nende andmetega hiljem toimub. Seetõttu teen ettepaneku kehtestada hindamismehhanism, et tagada Euroopa standardite järgimine. Tahaksin tänada volinik Jacques Barrot'd selle mainimise eest.

Viimaks teeb mulle muret Euroopa Parlamendi roll Eurojusti suhtes. Teadmatus Lissaboni lepingu saatuse suhtes teeb asjaolud veelgi muret tekitavamaks. Siiski ei takista miski kehtivas ühenduse õiguses parlamendil Eurojusti tegevuse kontrollimisel aktiivset rolli mängida. See sõltub täielikult poliitilisest tahtest ning ma loodan tõesti, et sellel täiskogul võimaldatakse seda tööd teha.

Armando França, raportöör. – (PT) Austatud juhataja, Rachida Dati, volinik, daamid ja härrad, algselt sisaldas Euroopa Liidu ülesehitus majandusvaldkonna hõlmamist. Vaatamata sellele on Euroopa Ühendus Jean Monnet' ja ühenduse rajajate poolt idealiseeritud meetodi kohaselt aegamööda laienenud teistesse valdkondadesse, et leida ühistele probleemidele ühised lahendused.

Me pole veel selle pika ja raske tee lõpuni jõudnud, kuid peame jätkama kindlaid ning otsustavaid samme. Praeguseks 27 liikmesriigini laienenud ning 500 miljonit inimest hõlmava Euroopa Liidu üks keerulisi ja raskeid probleeme tekitav valdkond on õigus. Õigus on üks demokraatia sammas ning üks vabaduse käsutuses olevaid vahendeid. Õigus on seetõttu praeguseks saavutanud Euroopa Liidu rajamise protsesside esitatud väljakutsete ning kaasaja elu uute probleemide tõttu kriitilise tähtsuse. See nõuab erilist tähelepanu nendelt ELi institutsioonidelt, kes vastutavad selles valdkonnas õigusaktide loomise, otsuste tegemise ning poliitiliste suuniste andmise eest. Kriminaalmenetluses kostjate puudumisel vastuvõetud otsustel, mida nimetatakse tagaseljaotsusteks, on erinevad menetluslikud lahendused, mis liikmesriigiti suuresti erinevad.

Olukord on tõsine, kuna mainitud erinevad menetluslikud lahendused on ühes liikmesriigis püsivaks takistuseks teises liikmesriigis langetatud kriminaalotsuse kehtestamisel. See olukord takistab või isegi väldib vastastikuse tunnustamise põhimõtet ning soodustab kuritegevuse kasvu ning turvalisuse puudumist kogu liidus.

Seetõttu tervitame nõukogu vastu võetud ning heaks kiidetud Sloveenia, Prantsusmaa, Tšehhi Vabariigi, Rootsi, Slovaki Vabariigi, Ühendkuningriigi ning Saksamaa õigusakti algatust. Selle põhieesmärgiks on kehtestada inimeste kohtusse kutsumise, kohtuasja uuesti läbivaatamise või asjakohase otsuse edasikaebamise ning seadusjärgse esindamise rakendusmeetmed. Need eeskirjad muudavad kriminaalmenetluse kiiremaks ning tõhusamaks. Samuti suurendavad need eelkõige Euroopa vahistamismääruse ning liikmesriikide vahelise üleandmiskorra puhul vastastikuse tunnustamise põhimõtte tõhusust ning selle rakendamist rahaliste karistuste, konfiskeerimisotsuse ning kriminaalasjades tehtud kohtuotsuste puhul, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused ning teised vabadust piiravad meetmed nende täideviimise eesmärgil Euroopa Liidus. Samuti peab kaasa arvama täitmisele mittepööratud karistuste, alternatiivsete mõjutusvahendite ning tingimisi karistuste tunnustamise ja järelevalve.

Minu täna täiskogule esitatud raportisse on andnud oma panuse paljud kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni liikmed. Mitmete minu ja minu kolleegide esitatud muudatusettepanekute tagajärjeks oli palju kompromissmuudatusettepanekuid ja kindel üksmeel fraktsioonide PSE, PPE, ALDE, Verts/ALE ja UEN liikmete vahel ning raportit vastu hääletas vaid kaks fraktsiooniliiget.

Austatud juhataja, daamid ja härrad, see raport sisaldab seega nõukogu raamotsuse ettepaneku muudatusettepanekuid, mis meie arvates seda tehniliselt rikastavad ning muudavad selle poliitiliselt tugevaks,

eriti mis puutub kostjate kohtusse kutsumise tegevuskorda ning nende kaitseõiguse tagamist, kostjate esindamist tema kohtusse mitteilmumisel, tema esindamist riigi määratud ning tasutud õigusnõustaja poolt ning võimalust kohtuasja uuesti läbivaatamiseks või asjakohaseks, riiklike õigusaktidega kooskõlas olevaks taotluseks kohtuasi taas läbi vaadata, mille algataks kostja, kelle üle on tagaselja juba kohut mõistatud.

Lõpuks pean ma rõhutama ning väljendama oma tänu fraktsioonide mõistvuse ja üksmeele eest ning loodan ja soovin, et hääletustulemus vastab vähemalt saavutatud üldisele kokkuleppele.

Neena Gill, *õiguskomisjoni arvamuse koostaja*. – Austatud juhataja, tervitan kõnealuseid raporteid, eelkõige raportit tagaseljaotsuste kohta, sest see teeb õiguslike meetmete kaitsmise või võtmise mugavamaks ning lihtsamaks, kui ühel osapoolel ei ole võimalik kohale ilmuda. Käsitluse erinevused kogu liidus on põhjustanud mõningast ebakindlust ning õõnestanud usaldust üksteise kohtusüsteemide vastu.

Seetõttu tervitan ministri avaldust, et nõukogu püüab tagada selle protsessi kooskõlastuse kõigis liikmesriikides, sest siiani pole mõned liikmesriigid teinud kõiki jõupingutusi võtmaks ühendust kostjatega. Usun, et olenemata asukohast peab vastutama kohtusüsteem, tagamaks, et kostjad mõistavad mis tahes tagaseljaotsuse tähendust ning et nende põhiõigused on selles suhtes kaitstud.

Samuti kutsuksin nõukogu üles tagama liikmesriikides süsteemi, kus kostjatele võimaldatakse sõltumata elukohariigist seadusjärgne esindamine.

Lõpuks õnnitlen kõiki raportööre nende keeruliste õigusprotsesside lihtsustamise ning muudatusettepanekute eest, mis minu arvates Euroopa vahistamismäärusele tähendust omistavad.

Nicolae Vlad Popa, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (RO) Seega on ülepiiriliste kuritegude arv kasvanud ning kohtusüsteem peab uue olukorraga kohanema.

Seetõttu olen märganud vajadust ühtlustada liikmesriikide õigusaktid ning, eelkõige selles ajavahemikus, vajadust kiire ning tõhusa liikmesriikide asjaomaste ametiasutuste alase teabe järele.

Kõnealune raport on ilmselgelt läbimurre lahendamaks probleem, millega Euroopa Liidu kodanikud ja asutused silmitsi seisavad. Euroopa õigussüsteemi ajakohastamine võimaldab reageerida vastavalt piiriülese kuritegevuse nähtusele. Raport, mille poolt kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon ühehäälselt hääletas, teeb Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku tõhusamaks ning võimaldab sellel pakkuda vajalikku teavet igal ajal ning kõikjalt liikmesriikidest.

Ajakohastamisest saavad kasu Euroopa Liidu kodanikud, kes täheldavad, et liikmesriikide õigusasutustel on vajalikud vahendid kiireks reageerimiseks kaasaegse ja turvalise sidevõrgu abil.

Nii Eurojust kui ka liikmesriikide kohtusüsteem võib toetuda Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku süsteemile ning keegi ei saa end enam vajaliku teabe puudumisega välja vabandada. Euroopa Rahvapartei variraportöörina täna raportöör Sylvia-Yvonne Kaufmanni tehtud töö ning selle eest, kuidas meil õnnestus leida kompromisslahendus.

Evelyn Gebhardt, *fraktsiooni PSE nimel*. – (DE) Austatud juhataja, mul on rõõm, et meil on täna võimalus arutleda koos niivõrd olulise paketi üle, ning ma eeldan täiesti, et homme võtame vastu väga suurel häälteenamusel põhinevad otsused. Tahaksin eelkõige tänada kahte raportööri, Sylvia-Yvonne Kaufmanni ja Renate Weberit niivõrd hea töö eelduseks oleva väga hea koostöö eest.

Hea töö on selles valdkonnas hädavajalik ning olen samuti äärmiselt rahul, et selles osas, mis puudutab Euroopa õigusalase koostöö võrgustikku (EJN), võimaldab saavutatud tulemus juba tehtud tööga jätkata. Juristide, kohtunike ja liikmesriikide asjaomaste asutuste vaheline hea koostöö on hädavajalik, kui tahame tõepoolest luua oma kodanikele seadust ja õigust, ning seda me ju lõpuks teha tahamegi.

Olen selles kontekstis eriti rõõmus selle üle, et oleme viimaks loomas Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku ja Eurojusti vahelist ametlikku koostööd, tagades vaid tulemuslikke ning meie poolt ainult tervitatavaid sidemeid. Siiski, kui vahetatud andmete hulk suureneb, muutub andmekaitse mõistagi üha olulisemaks ning see kehtib sidevõrkude turvalisuse ning samuti nende andmete vahetuse kohta. Seetõttu on mul väga hea meel, et parlament, komisjon ning nõukogu selles suhtes ühel nõul on, võin selle vaid heaks kiita.

Mul on sama hea meel teatada, et saavutame homme kõigi raportite puhul meie pakutud laienemisele suure häälteenamuse, mis minu lootuste kohaselt tagab ka komisjoni ja nõukogu heakskiidu, sellele Euroopa Parlamendi täiendusele, mille eest peame tänama pr Weberit, nimelt et laste seksuaalne ärakasutamine või

lapsporno arvatakse nüüd samuti kuritegude hulka, mis enne nii ei olnud, see on minu arvates väga oluline probleem meie ühiskonna jaoks, probleem, mida ma rõhutaksin.

Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni jaoks on eriti oluline probleem, millele minu arvates on lahendus juba leitud, tagada, et selle valdkonna puhul ei ole tegemist vaid organiseeritud kuritegevusega, vaid ka raske kuriteoga. Pean oluliseks, et me ei pea esmajoonel organiseeritud kuritegevuse asetleidmist tõestama, vaid et võime teabevahetuse abil organiseeritud kuritegevuse kuskil paljastada. See ei saa olla põhieelduseks. Arvan, et fraktsioonide vahel on tekkinud arusaamatus ning tahtsin selle ära klaarida. Loodan ning olen selles kindel, et võime positiivselt edasi liikuda, ning tunnen selle üle suurt heameelt.

Sarah Ludford, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Austatud juhataja, kui meie peaministri pea aastakümne tagusel kohtumisel Tampere sätetati põhilised suunised ELi kriminaalõiguse poliitikale, rõhutati õigustatult, et Euroopa Liidu kodanikel on õigus loota, et liit tagaks, et kurjategijatel pole, kuhu varjuda. Seetõttu on Euroopa Liberaaldemokraatide fraktsioon järjepidavalt toetanud selliseid meetmeid nagu Euroopa vahistamismäärus, vastupidiselt Briti konservatiividele, kes küll pasundavad avalikust korrast, kuid seisavad vastu ELi koostöövahenditele.

Need meetmed seletavad samuti põhjendust tugevdada riikide prokuröride võimet teha koostööd Eurojustis ning anda kohtu alla suured kurjategijad. On igati põhjendatud tagada nende ööpäevaringne kättesaadavus ning anda neile rohkem voli oma otsuse täideviimiseks, nt oma liikmesriigis läbiotsimis- ja kinnipidamisorderi väljaandmiseks ning oma riiklike kuritegude andmebaaside hindamiseks.

Mõistagi on võimalus selgitada ja ühtlustada eeskirju selle kohta, millal tunnustatakse süüdistatava kohtusse mitteilumisel tagaseljaotsuseid, kuid see ei tohiks muutuda mugavaks harjumuseks mitte pingutada piisavalt kostja teavitamisel. Ma ei tahaks, et kõik liikmesriigid võtaksid eeskju Itaalia muret tekitavast tagaseljaotsuste hulgast.

Usutledes mõni kuu tagasi komisjoni, rõhutas see, et algatus oli tasakaalukas, suurendades kodanike põhiõigusi, tugevdades samal ajal vastastikuse tunnustamise põhimõtet. Kuid sellised organid nagu Euroopa Kriminaalõiguse Advokatuuride Ühing, Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukogu ning organisatsioon Fair Trials International (õiglase kohtupidamise rahvusvaheline organisatsioon) on väljendanud oma kartusi nõrkade kaitsemeetmete pärast kostjate suhtes.

Eesistujariigi minister rõhutas ning lubas, et nõukogu kaalub tähelepanelikult parlamendi muudatusettepanekuid. Olen kindel, et ta kavatsused on õilsad, kuid minu vastus on: kah mul asi. Otse valitud parlamendiliikmed on piiriülest õigust puudutavate ELi õigusaktide suhtes tehtud otsuste langetamisest kõrvale tõrjutud. Lissaboni lepingu jõustamiseni otsustavad nende õigusaktide üle riigiametnikud ning see on suurelt jaolt põhjuseks, miks pole täidetud kümneaastase kokkuleppe teist osa, mis lubas liikmesriikides tõsta õigusstandardeid, näiteks head andmekaitse-eeskirjad, ning tugevdada kostja õigusi, näiteks õigusabi, tõlge ja kautsjon. Tehnokraatliku ELi õiguspoliitika asemel demokraatliku ELi õiguspoliitika saavutamiseni, mis oleks tõeliselt tasakaalustatud poliitika kurjategijate kinnipüüdmise ning õiglase kohtuprotsessi tagamise osas, tuleb määrata toetus arutatud meetmetele.

Kathalijne Maria Buitenweg, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (NL) Austatud juhataja, tean, et mulle ei saaks iialgi süüaks panna konservatiiviks olemist, kuid ka mina hääletasin Euroopa vahistamismääruse vastu. Selle põhjuseks ei ole see, et olen väljaandmise, kurjategijate ühelt riigilt teisele üleandmise vastu. Tegelikult olen vägagi selle poolt. Probleemiks oli tollal minu arvamus, et me polnud paika pannud kohaseid kahtluseluste õigusi käsitlevad eeskirju ning et oleksime pidanud seda kohe tegema. Kostjate menetluselused õigused ei olnud reguleeritud. Vaatamata panustatud energiale ning suurepärasele ettepanekutele, mille üle täna siin arutleme ning mille poolt ma samuti olen, pole me siiski veel tegelikult lõpule viinud seda aastaid arutusel olnud ning liikmesriikidevahelise usalduse loomise kriitiliseks elemendiks olevat ning seega väljaandmist hõlbustavat ettepanekut.

Tahaksin väga kuulda minister Datilt, kas ka tema peab seda ettepanekut Euroopa koostöö seisukohalt nii oluliseks, millistes punktides ei ole nõukogus veel kokkulepet saavutatud ning kas on võimalik käesoleva aktiivse Prantsusmaa eesistumise ajal selles kostjate õiguste alases küsimuses edusamme teha. On kõigutamatu fakt, et see on väljaandmise hõlbustamiseks ilmtingimata oluline.

Mis puutub tagaseljaotsustesse, siis on kiiduväärt, et praegu kehtiva sõnastusega sätestatakse nõuded väljaandmise kohta. Küsimus on: kas neist piisab? Nõukogusisese poliitilisest kokkuleppes võiks järeldada, et peaks võimaldama kohtuasja uuesti läbivaatamist või et võimalus taotleda kohtuasja uuesti läbivaatamist on piisav. Kas minister Dati võib mulle kinnitada, et igaljuhul on õigus kohtuasja uuesti läbivaatamiseks?

Lõpuks ei võimalda edasikaebamine kõiki väljavaateid, mis kaasnevad täiesti uue kohtuasjaga. Seetõttu tahaksin väga teada saada, kas inimestel on tõepoolest õigus täiesti uuele kohtuasjale, mitte vaid edasikaebusele.

Ning nüüd minu viimase küsimuse juurde, mille ma lühidalt välja ütlen: kuuleme palju, mida on vaja uurimisasutuste töö hõlbustamiseks. Saame aga kas liiga vähe kuulda või on teave organiseerimata, kuidas on just nimelt kaitsepoliitika valdkonnas Euroopa koostöö põhjustanud seaduselüngad. Loodan, et jõuame töörühmas Eurorights ja ombudsmanide hindamiskomisjonis otsusele, et näeksime, millised lüngad esinevad kaitsepoliitika valdkonnas, ning saaksime neile koos lahenduse leida.

Gerard Batten, fraktsiooni IND/DEM nimel. – Austatud juhataja, üks konkreetne näide, milleni võib viia kõigi suhtes sama mõõdupuuga toimiv integreeritud Euroopa kohtusüsteem.

19aastane Londonis elav mees Andrew Symeou seisab tapmises süüdistatuna silmitsi Kreekale väljaandmisega. Symeou väidab, et tal ei ole kõnealuse kuriteoga midagi pistmist. Temavastased süütoendid on kahtlustatavad, põhinedes kahtlase väärtusega isikutuvastamisel ning tunnistustel, mille Kreeka politsei tema sõpradelt väidetavalt välja peksis.

Süütoendid peab enne väljaandmisotsuse langetamist läbi vaatama Briti kohus. Vaatamata sellele ei ole Euroopa vahistamismääruse kohaselt Briti kohtul aga õigust läbi vaadata esmapilgul usutavaid tõendeid, et teha kindlaks väljaandmise õigustatus, ning tal pole volitusi väljaandmist takistada.

Euroopa vahistamismäärus tähendab, et Briti kodanikel ei ole tegelikult enam peamist, Suurbritannia tähtsaima õigusakti Magna Carta sätestatud õiguskaitset omavolilise vahistamise ning kinnipidamise vastu. See ei ole ei hageja ega süüdistatava õiguse huvides, kes mõlemad seda tegelikult väärivad.

Panayiotis Demetriou (PPE-DE). – (EL) Austatud juhataja, lubage mul palun esiteks tervitada eesistujariik Sloveeniat ning 13 teist riiki, kes on kõnealust, meile täna esitatud ettepanekut toetanud. See on märkimisväärne panus ELi õigusesse.

Lubage mul samuti õnnitleda kolme raportööri, Sylvia-Yvonne Kaufmanni, Renate Weberit ja Armando Françat nende tubli, süstemaatilise töö puhul. Põhimõtteliselt on nad nõukogu ja komisjoni vastuvõetava ettepaneku koos muudatusettepanekutega heaks kiitnud. Mul oli rõõm seda kuulda ja tervitada.

Oleksin aga veel õnnelikum, kui meile esitatakse täna ettepanek võtta vastu minimaalsed kahtlusaluste ning kostjate menetlusõigused. Jõupingutused oleksid sel juhul lõpule viidud. Seetõttu kutsun komisjoni ning nõukogu üles võtma kõnealune ettepanek võimalikult kiiresti päevakorda.

Eurojusti käsitleva ettepaneku variraportöörina pean ütlema, et olen selle asutuse tugevnemisega rahul. Asutamisel tundus see olevat vaid tüüpiline, minimaalselt kasulik asutus mõne üksiku väljavaatega. Tõsiasi on selle ümber lükanud; on tõestatud asutuse kasulikkust ning seda on vaja veelgi tugevamaks muuta.

Ma ei pea viitama sellele, mida eelnevad sõnavõtjad ning raportöörid selle asutuse täienduste kohta on öelnud, kiidan vaid heaks Eurojusti tugevdamise.

Nende ettepanekute eesmärk on kahtlemata kasulik areng õiguse, vabaduse ja turvalisuse suunas. Siiski tuleb astuda radikaalsemaid samme. Peame jagu saama probleemide takistavalt natsionalistlikust käsitlusest ning rakendama Euroopa piirkonnas laiaulatuslikumat õigust. Alles siis saame öelda, et kogu Euroopas kehtib sama õigus.

Loodan, et see juhtub Lissaboni lepingu heakskiitmisel.

Daciana Octavia Sârbu (PSE). – (RO) Esiteks tahaksin õnnitleda raportööre.

Viimastel aastatel on Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku ning Eurojusti tegevus osutunud kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö puhul äärmiselt oluliseks ning kasulikuks.

Nii Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku kui ka Eurojusti tugevdamist puudutava nõukogu otsuse heakskiitmine on vajalik selleks, et mõlemad struktuurid muutuksid üha operatiivsemaks, arvestades, et inimeste liikuvus ning piiriüleste kuritegude hulk on viimaste aastate jooksul tunduvalt suurenenud.

Need kaks struktuuri peaksid tegema koostööd ning üksteist täiendama.

Kontaktasutuse kui Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku tegevust koordineeriva siseriikliku kontaktisiku ja Eurojusti riikliku koordineerimissüsteemi loomine on oluline nii pideva vastastikuse teabe seisukohast

kui ka riiklike ametiasutuste suunamiseks vastavalt menetletavatele kohtuasjadele kas õiguslase koostöö võrgustiku või Eurojusti poole.

Õigeaegne struktureeritud teave on Eurojusti tõhusaks tegevuseks hädavajalik. Rohkem tähelepanu tuleks pöörata konkreetse sidevõrgu loomisele isikuandmete edastamiseks. Küllaldase andmekaitse tagamine on mõlema struktuuri tegevuses äärmiselt oluline.

Mihael Brejc (PPE-DE). - (SL) Armando França raporti sisu tundus algul olevat pigem juriidiline ning tehniline kui konkreetne. Siiski selgus raportist, et mõned liikmesriigid ei ole selle õigusasutusega tuttavad. Samuti paljastas raport erinevused anglosaksi ja mandri karistussüsteemi vahel. Seega on loomulik, et mõned minu kaasparlamendiliikmed on raporti vastu. Loomulikult ei tähenda see, et kõnealused teemad ei ole olulised.

Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioonis arvame, et õigus kohtumõistmisele on poliitiline põhiõigus. Vaatamata sellele on esinenud juhtumeid, kus kostja kohtuasja arutamisele ei ilmunud, kuid kohus kohtuotsuse välja kuulutas. Ühes riigis langetatud tagaseljaotsuseid ei tunnustata siiani teistes liikmesriikides. Kõnealune raamotsus tagab võimaluse selliste kohtuotsuste täideviimiseks ka teistes Euroopa Liidu liikmesriikides, muidugi teatud tingimustel, millest üks võiks meie arvates olla, et süüdistatav kutsutakse kohtusse korrektsel viisil ning et vaatamata kohtuvõimu kutsele ta kohtusse ei ilmu. Kohtulikust arutelust kõrvalehoidumine on levinud ning Euroopa Liidus seaduse kohaselt süüdi mõistetud isikul ei tohiks lubada rahulikult teiste liikmesriikide tavanail jalutada.

Oleme fraktsioonis PPE-DE arvamusel, et raportööril on õnnestunud kooskõlastada muudatusettepanekud ning koostada tasakaalustatud raport, mille eest ma teda tänada tahaksin.

Samuti tahaksin märkida järgnevat: on sobiv ning nõutele vastav, et tagame tingimused õiglaseks kohtupidamiseks, kuid peame samuti hoolt kandma kuritegude ohvrite eest.

Philip Bradbourn (PPE-DE). - Austatud juhataja, tõusen püsti vaid selleks, et rääkida Armando França koostatud tagaseljaotsuste vastastikust tunnustamist käsitlevast raportist. Juba selle raporti käsitus on paljudele liikmesriikide kohtusüsteemidele võõras, eriti nende jaoks, kelle õigussüsteem põhineb tavaõigusel.

Ühendkuningriigis oleme oma õigussüsteemi sajandite jooksul üles ehitanud *habeas corpus*'e ideele ning kostja õigusele mõista tema üle kohut alles siis, kui tal on võimalus end kaitsta. See põhimõte on talletatud sellesse tuntud dokumenti, 1215. aasta Magna Cartasse, mis on taganud seda õigust minu kodumaal 800 aastat. Tagaseljaotsuste tunnustamine on täielikult vastuolus selle ajaloolise dokumendi põhimõtetega.

Kui Euroopa vahistamismäärus on välja antud, tekib teises liikmesriigis langetatud kohtuotsuse tunnustamise puhul kindlasti küsimus, kas õiglase kohtumenetlus on aset leidnud. Organisatsioon Fair Trials International kajastab oma kõnealust ettepanekut käsitlevas dokumendis minule huvi pakkuvaid probleeme ning rõhutab, ma tsiteerin, „olulisi probleeme üleandmiskorra täitmise küsimuses“. Kolleegid, soovitan tungivalt ettepanekud tõsiselt läbi vaadata ning mõelda, kuidas see mõjutab teie valijaid ning nende õigust õiglasele kohtumenetlusele.

Jim Allister (NI). - Austatud juhataja, ükski mõistlik inimene ei taha kurjategijate elu lihtsaks teha, kuid peame ära hoidma õiguse viimise Euroopas väikseima ühise nimetajani. Kuid just see kaasnebki õiguslase samaväärsuse saavutamise suurt kohtumenetluste, kaitsemeetmete ning kohtumenetluste hulga puhul.

Ühendkuningriigis on meie tavaõigusel põhinev õigussüsteem praktikas pretsedendi ning kohtumenetluse poolest meie Euroopa mandril asuvatest naabritest üsna erinev. Seetõttu olen mures, kui näen raporteid, mis põhjendavad kohtumenetluste ühendamist ühendamise enda pärast.

Võtame näiteks tagaseljaotsuste vastastikust tunnustamist käsitleva raporti. Ütlen avameelselt, et Ühendkuningriigis kehtivad tagaselja süüdimõistmise eelsed vaevanõudvad õiguslikud ettevaatusabinõud ei ole võrdväärsed mulle palju pealiskaudsemana tunduva käsitlevaga näiteks Kreeka või Bulgaaria puhul. Seetõttu ei nõustu ma, et Ühendkuningriigis peaks automaatselt tunnustama kohtumenetlusel mitteviibinud Briti kodaniku süüdimõistmist.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). - (FR) Austatud juhataja, volinik, tahaksin lihtsalt önnitleda raportööri ja nõukogu eesistujat selles arutluse etapis saavutatud tulemuste ning dokumentide ettevalmistuse puhul. Paljud meie kodanikud seavad oma igapäevaelus kahtluse alla Euroopa Liidu lisandväärtuse. Mis puutub õigusesse, siis mis tahes meede käesoleva hädavajaliku avaliku teenistuse täiendamiseks aitab tõenäoliselt kaasa Euroopa Liidu kasulikkuse tajumisele elanike julgeoleku suhtes. Selles suhtes on eriti oluline tagada, et otsuseid saab

täide viia kogu Euroopa Liidus ning et eemaldatakse takistused nende täideviimisele ELis. See on esitatud dokumentide eesmärk. Pidades lugu kodanikuvabadustest, kindlustavad käesolevad meetmed riikliku kohtukorraldusega määratud karistuste tõhususe.

Kathalijne Maria Buitenweg (Verts/ALE). - Austatud juhataja, vastates Briti skeptikute avaldustele, nõustun nendega, et me ei peaks koostama õigusakte väikseima ühise nimetaja alusel. Asi on aga selles, et siis tuleb järele mõelda, kuidas õigusakte koostada, sest kui me lepime samuti kokku, et tahame kurjategijate tabamise ühiskäsitlust, ei saa koostada õigusakte ühehäälsuse alusel. Seetõttu ongi praegu kõik nõukogus ummikusse jooksnud.

Siiski loodan nende abile otsustamisprotsessil kvalifitseeritud häälteenamuse abil, sest vastasel juhul oleme ummikus. Te kas eraldute ning ei taha õiguse valdkonnas koostööd teha või läheme üle kvalifitseeritud häälteenamusele, sest see on ainus viis kaalukate, tähendusriikaste õigusaktide koostamiseks.

Jacques Toubon (PPE-DE). - (FR) Austatud juhataja, pean kordama Kathalijn Maria Buitenwegi öeldut. Nende dokumentide kui ka nende viimase 20 aasta arengu tõstatatud küsimus on väga lihtne: nagu väljendas end minu kolleeg Jean-Paul Gauzès, me kas arvestame Euroopa Liidus esiteks inimeste, eelkõige ausate inimeste huvidega, või võtame eelkõige arvesse riikide ning riigimehhanismide huvid? On selge, et Euroopa Liidu ülesehitus tagab sealhulgas – vaatamata sellele, et seda võidakse kahetseda, kuid see on praeguses maailmas positiivne asjaolu –, et 27 liikmesriigi riigimehhanismid ei saa valitseda inimeste huvide ning eelkõige turvalisuse huvide üle, nagu see on pikka aega olnud. See on kogu Euroopa Liidu idee eesmärk, vastasel korral seda ideed ei eksisteeriks. Seetõttu tuleb nõukogu ning neid kolme ettepanekut toetada.

Rachida Dati, nõukogu eesistuja. - (FR) Austatud juhataja, daamid ja härrad, käesoleval pärastlõunal annavad teie sõnad tunnistust sellest, kui oluliseks te neid kolme dokumenti peate. Samuti tõestavad need teie pühendumist tagada eelkõige kriminaalasjade valdkonnas õiguslase koostöö tõhus areng, pidades samal ajal lugu põhiõigustest. See topeltnõue on hädavajalik, kuna on Euroopa õigusruumi rajamise tingimuseks, sest meil kõigil on erinevad õigussüsteemid ning isegi erinevad õigusorganisatsioonid. Eurojusti ning Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku toimimisega kaasnevad tagatised, nagu ka need, mida pakutakse tagaseljaotsuste täideviimisel, alluvad selgelt samasugusele loogikale. Tahaksin seetõttu tänada Euroopa Komisjoni ning eelkõige Jacques Barrot'i toetuse eest eesistujariigile. Nagu viitasite, kiitis nõukogu paljud raporti osad heaks peaaegu ühehäälselt. Nagu te samuti ütlesite, on meil veel palju teha ning peame selles valdkonnas koostööd tegema.

Samuti tahaksin raporti ning tänase sõnavõtu eest tänada Sylvia-Yvonne Kaufmanni, sest Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku hinnang on oluline samm õiguslase koostöö parandamisel kriminaalasjades. Peab märkima, et nimetatud võrgustik on olnud oluline ning tõhus. Sylvia-Yvonne Kaufmann, te olete täna taas õigesti rõhutanud Eurojusti ning Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vahelisi seoseid. Need arenevad käsikäs; seda küsimust arutati mitmel korral ka eelmise Euroopa Ülemkogu kohtumise ajal.

Samuti tahaksin raporti ning olulise panuse eest tänada Renate Weberit. Ka tema Toulouse'is peetud selleteemaline kõne oli hiilgav. Tean, et olete korda saatnud tähelepanuväärse töö kõigi Eurojusti kaasatud inimestega. Samuti mainisite Lissaboni lepingut. Mõistan, et oleksite eelistanud töötada teises institutsioonilises raamistikus, kuid peame siiski kehtiva õiguse alusel edusamme tegema, kuna see mõjutab kõiki Euroopa Liidu institutsioone.

Armando França, teie sõnavõtt rõhutas vajadust kinnitada ühtne tagaseljaotsuste täideviimise raamistik. Teil on seda küsimust tõstatades õigus ning see on meie õigussüsteemide võimalus tõestada oma tõhusust.

Evelyne Gebhardt, kõik poliitilised ning õiguslikud asjaosalised peaksid koostööd tegema, sest Euroopa kriminaalasjadega seotud õiguslase töö väljakutse on õppida koostööd tegema, et võidelda kõigi kuriteovormide vastu. Tean, et olete selle koostöö nõudlik pooldaja.

Tahaksin nüüd vastata neile, kes kahtlevad õiglas Euroopas ning kes kardavad, et ohustame põhiõigusi. On tõsi, et Saksamaa eesistumise ajal ei jõudnud me minimaalsete menetluslike tagatiste suhtes kokkuleppele. Vastuseks pean ütleva, et raamotsus tagaseljaotsuste täitmise kohta tagab õiguse kohtuasja uuesti läbivaatamisele, mis on põhitagatis. Selle menetluse tulemust ootavad innukalt igapäevaselt koostööd tegevad kohtunikud, prokurörid ja juristid ning samuti pidevalt kohanevate ning muutuvate kuriteovormide tõttu kannatavad ohvrid. Peame tõestama, et vastame nendele nõudlustele, ning peame kohaldama tõhusaid ning kasulikke vahendeid. Peame rajama Euroopa, mis kaitseks oma kodanikke sellises õigusruumis.

Eesistujariik teab, et võib nende kolme dokumendi puhul loota teie täielikule toetusele. Ta tahab käesolevat asjaolu tunnustada ning tänada kõiki, kes on täna ilmutanud huvi nende küsimuste vastu.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Austatud juhataja, tahaksin samuti kiita ja tänada Rachida Datit, kes juhatab justiits- ja siseministrite nõukogu Prantsusmaa eesistumise ajal. Samuti pean ütlema Sylvia-Yvonne Kaufmannile, et tal on andmekaitset nõudes õigus. Pean talle samuti meelde tuletama, et andmekaitset käsitleva raamotsuse eelnõus sätestatakse tegelikult üksikasjalikud eeskirjad, mida rakendatakse Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kontaktasutuste vahelises teabevahetuses, kuid peame selles mõistagi veenduma.

Renate Weberile pean samuti ütlema, et nende dokumentide tulemuslikkuse tagamiseks on liikmesriikide ning ELi asutuste vaheline usaldus selgesti äärmiselt oluline. Proua Weber, usun, et esitasite sellel teemal mõned väga selged avaldused.

Armando França on selgelt tõestanud, kui oluline on otsuste kiiremat täidesaatmist käsitlev dokument, mille raportöör ta oli. Pean rõhutama, et ta tegi seda tasakaalukalt, kinnitades samal ajal, et on võimalus kohtuasja uuesti läbivaatamiseks, nagu kinnitas just Rachida Dati, ning et kahtlemata säilitatakse õigus kaitsele. Pean andma Kathalijn Maria Buitenwegile ning Panayiotis Demetrioule vastuse menetlusõiguste kohta. Pean menetlusõigusi ühise vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala arengul äärmiselt oluliseks. Komisjon oli pettunud, et eelmisel aastal ei saavutatud kokkulepet meie menetlusõigust käsitleva raamotsuse ettepaneku suhtes. Kaalun hetkel algatusi, mida võib selles valdkonnas lähimas tulevikus esitada. Olen otsustanud selles valdkonnas edu saavutada, ehk uue menetlusõiguse alase ettepaneku esitamise abil. Igal juhul võite olla kindlad, et pööran sellele küsimusele kogu oma tähelepanu.

Samuti pean ütlema Evelyne Gebhardtile, kuigi arvan, et Rachida Dati on sellele küsimusele juba vastanud, et räägime uut tüüpi raskest kuritegevusest, mis ei vasta ehk liialt rangele organiseeritud kuritegevuse mõistele. Ka rasked kuriteod peavad olema meie ihaldatud õiguslase koostöö üheks aspektiks.

Mul pole enam palju lisada, kui ainult korrata Jacques Touboni öeldut, nimelt, et peame kaaluma Euroopa kostjate ning meie kõigi ja kaasmaalaste huvisid, et tagada selle õiguslase koostöö üha suurem tõhusus, mõistagi samal ajal inimõigusi silmas pidades.

Igal juhul tahaksin ka mina tänada parlamenti suure panuse eest selles olulises arutelus, mis tähistab väga positiivset läbimurret Euroopa õigusruumi arengus.

Austatud juhataja, Rachida Dati, tänan teid, et tõstasite selle küsimuse Euroopa Ülemkogus, mis suutis saavutada selles valdkonnas üksmeele ning jõuda nende poliitiliste kokkulepeteni.

Renate Weber, raportöör. – Austatud juhataja, tahaksin öelda paar sõna variraportöörina teise kahe raporti kohta ning tänada Sylvia-Yvonne Kaufmanni meie koostöö ning Armando França tema töö eest. Selles raportis on 57 kompromissmuudatusettepanekut, mis ütleb nii mõndagi meie töö panuse suuruse kohta.

Mis puutub tagaseljaotsuseid käsitlevasse raportisse, siis on tõenäoliselt kõige tundlikum asjaolu seotud sellega, et juhul kui mõnedes liikmesriikides langetatakse kohtuotsus kostja kohtusse mitteilmumisel, on lahenduseks kohtuasja uuesti läbivaatamine, järgides seejuures täielikult Euroopa inimõiguste konventsiooni protokolli nr 7 artiklit 2 ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, arvestades, et teised riigid tunnustavad vaid õigust kohtuotsus edasi kaevata.

Kahjuks ei ole käesoleva raporti ettepaneku eesmärgiks kehtivad õigusaktid 27 liikmesriigis ühtlustada. Vaatamata sellele, et meie eesmärgiks peaks olema saavutada tulevikus Euroopa õigusaktid, oleme käesolevaks hetkeks andnud endast parima, tagades vähemalt, et isegi kohtuotsust edasi kaevates on kostjal menetluslikud tagatised vastavalt Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklitele 5 ja 6.

Tahaksin oma sõnavõtu lõpetada, öeldes, et kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise toimimiseks on vaja liikmesriikidevahelist vastastikust usaldust ning see usaldus peab põhinema inimõiguste ning aluspõhimõtete ühisel järgimisel.

Armando França, raportöör. – (PT) Pean tänama ministrit sõnavõtu eest ning volinikku ja oma kaasparlamendiliikmeid, nii nõusse jäänuid kui ka lahkarvamusel olevaid, kuna lahkarvamusel olijad annavad mulle võimaluse selgitada siin ja praegu mõnda küsimust.

Siiski tahan eelkõige öelda järgmist: nii selle täiskogu liikme kui ka juristi ning kodanikuna tunnen täna erilist rahulolu nõukogu ettepaneku ning meie muudatusettepanekute heakskiitmise üle. Miks ma loodan ning palun, et raamotsus vastu võetakse ning et seda hakatakse rakendama? Aga seetõttu, et olukord Euroopas

on tõsine ning peame viivitamatult reageerima. Niigi on palju süüdi mõistetud inimesi, kes kogu liidus vabalt ringi liiguvad, ilma et kohtutel oleks õigus teistes riikides langetatud otsuseid täide viia. See on tõsine probleem kuritegude arvu kasvamise ja Euroopa turvalisuse seisukohalt ning Euroopa institutsioonide reageerimine on oluline.

Elkõige edendab raamotsus vastastikuse tunnustamise põhimõtet ning meie, parlamendi esitatud muudatusettepanekuid tuleb vaadata üksteisega seotuna. Üksteisega seotuna tuleb vaadelda ka lahendusi, mida pakutakse inimeste kohtusse kutsumiseks, kostjate esindamiseks ning kohtuprotsesside uuesti läbivaatamiseks või edasikaebamiseks. Kõik need tehnilised lahendused on üksteisega seotud ning meie arvates peab õigused kostjate kaitseks tagama igas olukorras.

Teame väga hästi, ning seda tuleb tõega välja öelda, mida me puudutada ei tohiks. Neid asjaolusid arvesse võttes tuleb leitud lahendus minu arvates kinnitada. See on ühtaegu nii oluline ja suur läbimurre kui ka väike samm edasi. Vastavalt vanale põhikirjale on see Euroopa Liidu rajamise viis, nii tuleb rajada Euroopat.

ISTUNGI JUHATAJA: MANUEL ANTÓNIO DOS SANTOS

Asepresident

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub homme.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Carlo Casini (PPE-DE), kirjalikult. – (IT) Tagaseljaotsuseid käsitleva õigusakti ettepanek tuleb võtta vastu selleks, et vähendada suuri erinevusi kohtlemises ja kaalutusõigust, mis on antud 27 ELi liikmesriigi täidesaatvatele asutustele.

Need on eesmärgid, mida soovib õiguskomisjon saavutada, esitades oma arvamuse kodanikevabaduste komisjonile. Eelmise aasta mais ühehäälselt vastu võetud ja vastutava komisjoni poolt üle võetud nelja muudatusettepaneku eesmärk on tagada õige tasakaal kodanike põhiõiguste ja -vabaduste ning kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise vajaduse vahel.

On ülioluline ühtlustada meie kriminaalkohtusüsteemid, lisades ettepanekusse ühtsed kriteeriumid, mida tunnustab võimalikult suur osa ELi riikidest, et saavutada õiguslik selgus. Need miinimumstandardid on mõeldud kaitsemehhanismide ühendamiseks süüdistatava isiku kaitse tagatistega koos vajadusega säilitada tõhus piiriülene kohtutevaheline koostöö. Sellest hoolimata jäetakse mõnel juhul liikmesriigile vabadus arvestada oma õigussüsteemi eripärasid.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Euroopa Parlament hääletas ettepaneku poolt, mis käsitleb tagaseljaotsuste vastastikust tunnustamist ELi liikmesriikide õigusasutuste poolt ehk siis otsuste, mis on kuulutatud välja teises liikmesriigis süüdistatava isiku puudumisel.

Koos Euroopa vahistamismäärusega tähendab see seda, et isikut võib vahistada ja süüdi mõista ükskõik millises ELi liikmesriigis, kus tema üle on tagaselja kohut peetud ja teda süüdi mõistetud, ilma et sellest oleks teavitatud või et ta oleks olnud teadlik sellest, et tema suhtes on algatatud menetlus. Probleem on isegi suurem selliste liikmesriikide jaoks nagu Kreeka, kus õigussüsteem, vähemalt kõige tõsisemate õigusrikkumiste puhul, ei tunnista võimalust pidada süüdistatava isiku puudumisel tema üle kohut. See määrus õõnestab suuresti süüdistatava isiku õigust õiglasele kohtulikule arutamisele. See hävitab süüdistatava isiku võimaluse tõelisele kaitsele; see on toonud juba kaasa õigusorganite ja -ühenduste tulise vastuseisu terves ELis.

Nüüdseks on selge, et liikmesriikide kriminaalkohtusüsteemide ühtlustamine ja ELi püüdlus muuta kriminaalõiguse ühenduse õiguse päraseks toovad kaasa suveräänsete põhiõiguste ja liikmesriikide õiguste rikkumise, takistades neil määrata oma kaitsetagatised sellistes olulistest valdkondades nagu kriminaalmenetlus.

18. Viisainfosüsteemi (VIS) kasutamine Schengeni piirieeskirjade raames (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Mihael Brejci koostatud raport (A6-0208/2008) ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 562/2006 viisainfosüsteemi (VIS) kasutamise osas Schengeni piirieeskirjade raames (KOM(2008)0101 – C6-0086/2008 – 2008/0041(COD)).

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Hr juhataja, sooviksin kõigepealt tänada raportöör Mihael Brejci selle ettepanekuga tehtud töö eest. See tähtis samm võimaldab meil saada täielikku kasu kättesaadavatest tehnilistest vahenditest välispiiride kindlustamise eesmärgil.

On äärmiselt tähtis kasutada viisainfosüsteemi (VIS), et tagada välispiiridel läbiviidavate kontrollide tõhusus. VIS on usaldusväärne side viisaomaniku, viisa ja passi vahel, et hoida ära võltsitud isikutõendite kasutamist.

Süsteemi täieliku tõhususe tagab ainult biomeetriliste andmete kasutuselevõtmine. Pärast ametlikku vastuvõtmist sätestatakse õigusaktis ühiseeskirjad, et tagada VISi tõhus ja ühtlustatud kasutus meie välispiiridel.

Ühiseeskirjade puudumisel võivad süstemaatiliselt VISi mitte kasutavaid piiripunkte ära kasutada ebaseaduslikud sisserändajad ja kurjategijad. Need ühiseeskirjad kehtestatakse Schengeni piirieskirjade muutmise kaudu.

Ma toetan täielikult saavutatud kompromissi ja õnnitlen Euroopa Parlamenti ja nõukogu kokkuleppe puhul, milleni jõuti esimese lugemise osas.

Mihael Brejc, raportöör. – (SL) Sooviksin tänada volinikku lahkete sõnade eest. Euroopa Parlament on kaasatud kaasotsustamismenetlusse eesmärgiga muuta viisainfosüsteemi kasutust käsitlevat määrust. Komisjoni poolt väljapakutud viisasüsteemi muudatuse ettepanekutes nähti algselt ette väga põhjalikku kolmandatest riikidest pärinevate viisaomanike kontrolli. See ei hõlmaks ainult tavapärasest isikusamasuse tuvastamist dokumendi abil, vaid samuti sõrmejälgede võtmist. Määrus sisaldab kõiki otsingumeetmeid ja tingimusi välispiiri ületusi kontrollivate asutuste jaoks, et tagada juurdepääs teabele isikusamasuse tuvastamiseks jne – ma ei hakka kõiki neid loetlema.

Vastavalt määrule on piiriametnikul juurdepääs viisainfosüsteemile, kus ta saab kontrollida kogu teavet piiri ületava reisija kohta, kaasa arvatud sõrmejäljed. Väljapakutud eeskiri ehk siis süstemaatiline kolmandate riikide kodanike sõrmejälgede kontroll iga kord (rõhutan sõnapaari „iga kord”), kui nad sisenevad Schengeni alasse, pikendaks kindlasti ooteaega piiriületuspunktides, eriti turismihoosajal ja riigipühade alguses ning lõpus.

Kuna Euroopa on nii globaalne majandusjõud kui ka huvipakkuv turismi sihtpunkt kolmandate riikide kodanike jaoks, kes loomulikult vajavad sissesõiduviisaid, siis minu arvates on vajalik selle määrase kasutamist vastavalt vajadusele lihtsustada. See on põhjus, miks ma tegin ettepaneku viia piiriületuspunktides läbi pisteline kontroll ja sõrmejälgede võrdlus. Tahtsin juhtida teie tähelepanu asjaolule, et viisaomaniku sõrmejäljed võetakse viisa taotlemise hetkel ning siis, kui ta siseneb Schengeni alasse, et neid võrrelda ja isikusamasust kontrollida.

Arvan, et selline tegevus või selline range säte on liialdus, sest tegelikult puuduvad meil andmed, kas või hinnangulised, võltsitud viisade arvu kohta. Lisaks sellele on kahtlust mitteäratavate inimeste sõrmejälgede võtmine mõttetu ja aeganõudev. Hoolimata eraldi radadest Euroopa Liidu kodanike jaoks, võivad piiriületuspunktides tekkida väga pikad Euroopa Liidu kodanikest ja viisaga reisivatest kodanikest koosnevad järjekorrad riigipühade ja puhkuse ajal.

Sellel parlamendi istungjärgul oleme suutnud suhteliselt kiiresti jõuda üksmeelele teatud erandite kohandamise suhtes ja samuti jõudsimme pärast kaht triloogi kompromissile nõukogu ja komisjoniga. Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon kiitis ettepaneku heaks suure häälteenamusega, vastuhääled puudusid ja hääletusel ei osalenud ainult kaks liiget.

Lühidalt öeldes arvan, et kehtiv määrus on hea, sest see tagab sujuva piiriületuse. Isegi kui järjekorras on palju inimesi, teeb piiriametnik oma hinnangu vastavalt eeskirjale, ja kui olukord seda nõuab, viib läbi pistelise kontrolli. Pistelise kontrolli läbiviimist ei otsusta ainult ametnik, vaid eelkõige tema vahetud ülemused. Arvan, et me oleme taganud sobivad ohutusstandardid ja samal ajal võimaldanud reisijatel ületada piir võimalikult väikese ajakuluga.

Lubage mul kasutada võimalust tänada nõukogu ja komisjoni suurepärase koostöö eest ja variraportööre, eriti Michael Cashmani, mitmete heade ideede ja aktiivse kompromissiotsingu eest.

Urszula Gacek, fraktsiooni PPE-DE nimel. – Hr juhataja, Schengeni ala laienemine on kaotanud piirikontrolli peaaegu terves ELis ja muutnud igapäevase reisimise kiiremaks ja lihtsamaks meie kodanike jaoks. See tähendab samuti, et Schengeni alasse sisenevaid mitte-ELi kodanikke kontrollitakse tõhusalt ainult korra ehk siis välispiiril.

Kuigi meie kodanikud võrdsustavad sageli ebaseadusliku sissepääsu meie merepiire rikkuvate meresõidukite, sõjamaatute ja ülerahvastatud laevadega või maapiire ületavate konteineritega täis õnnetuid inimkaubanduse ohvreid, on reaalsus palju keerulisem. Umbes 50% ebaseaduslikest sissepääsudest siseneb ELi seaduslikult, kuid viisa aegumisel ei lahku meie territooriumilt. Teiseks on levinud võltsitud dokumentide kasutamine, seda eriti lennujaamades.

Selleks et vähendada lubatust kauemaks jäävate isikute arvu ja samuti riski võimaldada sissepääsu võltsitud dokumentidega inimestele, hakkab Schengeni alale kehtima ühtlustatud ja turvaline viisade kehtivuse kontrolli ja sõrmejälgede võtmise süsteem. Nagu kõik meie reisivad kodanikud hästi teavad, toob suurem turvalisus heausksete reisijate jaoks kaasa rohkem ebamugavusi ja pikemad ooteajad piiridel. Seetõttu on vajalik säilitada ka teatud pragmaatilisus. Kui puudub oht sisejulgeolekule ja ebaseaduslikule sissepääsule ning piiripunkt on ülekoormatud, mis toob kaasa liigse ootamisaja, siis võib loobuda sõrmejälgede võtmisest.

See paindlikum süsteem võiks kehtida maksimaalselt kolm aastat, pärast mida hinnatakse selle tõhusust. Kuigi meie eesmärk on Euroopa turvalisus, peame me samuti näitama külalislahkust ärireisijate ja turistide suhtes. Olen veendunud, et väljapakutud viisainfosüsteem loob õige tasakaalu nende kahe eesmärgi vahel.

Michael Cashman, fraktsiooni PSE nimel. – Hr juhataja, soovin tänada raportööri suurepärase tehtud töö eest. Nõukoguga saavutatud kompromissid on mõistlikud ja tõhusad ning ma võin seda öelda Schengeni piirieskirjade algse raportöörina.

Lühidus on voorus, ma ei pea enam täiskogu rohkem kinni, ainult sooviksin tänada – nagu peaks tegema iga Euroopa Parlamendi liige – kaht suurepärasest abilisest, Renaud' ja Marist, kellega koostöö ei olnud ainult auditav, vaid ka produktiivne.

Sarah Ludford, fraktsiooni ALDE nimel. – Hr juhataja, viisainfosüsteemi (VIS) raportöörina ning töötades jätkuvalt muudatustepaneku kallal, mis käsitleb ühiseid konsulaarjuhiseid biomeetriliste andmete kogumise kohta, olen ma väga huvitatud kõigest, mis on seotud viisainfosüsteemiga.

Kui me võtsime vastu otsuse VISi kohta, siis võimaldasime me kolme esimese aasta jooksul teostada kontrolli ainult viisakleebise alusel, sõrmejälgede kontrollita. Mul on natuke segased tunded selle kompromissi suhtes. Ma toetan seda, sest me suutsime jõuda selles kokkuleppele. Teisest küljest on komisjon öelnud õigesti, et ainuüksi biomeetriliste andmete kontroll saab täielikult tagada selle, et siseneda sooviv isik on just see, kellele väljastati viisa, ning seetõttu peaks iga viisaomanikku viisainfosüsteemis süstemaatiliselt kontrollima, kaasa arvatud piirivalve teostatav biomeetriline kontroll. Ma olen natuke mures erandite loomise ja pistelise kontrolli võimaluse pärast.

Ma jään ootama kolme aasta pärast koostatavat raportit, et näha seda, et paindlikkus ei ole osutunud seaduseauguks, sest kui me tõepoolest kavatseme minna üle VISile, siis on mõttekam seda korralikult rakendada.

Tatjana Ždanoka, fraktsiooni Verts/ALE nimel. – Hr juhataja, sooviksin tänada Mihael Brejci suurepärase raporti eest. Me oleme nõus tema väitega, et päringute tegemine VISis viisakleebise numbri alusel koos sõrmejälgede kontrolliga toob kaasa palju probleeme. Seetõttu me tervitame erandeid, mis võimaldavad konsulteerida VISiga ilma sõrmejälgi kontrollimata.

Sellest hoolimata ei ole raport meie arvates piisavalt ambitsioonikas. Erandite kasutamine peaks olema üldreegel. Me teeme ettepaneku konsulteerida VISiga ainult juhtudel, kui tekivad kahtlused isikusamasuse suhtes. Teadaolevalt on fraktsioon Verts/ALE tugevalt vastu laialdasele biomeetrilise kontrolli kasutuselevõtmisele enne, kui väljaspool põhjendatud kahtlust pole tõestatud vajadust selle järele. Me oleme veendunud, et sellel on oluline mõju isikuandmete turvalisusele ja põhiõigustele. Seetõttu ei saa me praegu hääletada selle määruse poolt.

Philip Claeys (NI). – (NL) Hr juhataja, määruuses sätestatakse, et kõigi viisaomanike puhul tuleb süstemaatiliselt teha päringuid viisainfosüsteemis (VIS), et viia läbi biomeetriline kontroll. See on parim ja kindlaim viis kontrollida viisa autentsust. On kahetsusväärne, et parlament peab vajalikuks seda põhimõtet õõnestada, esitades nimekirja olukordadest, mille puhul on lubatud piirduda isikut tõendava dokumendi kleebise uurimisega ja mitte kontrollida biomeetrilisi andmeid. Selle nimekirja sisseviimisel võib biomeetriline kontroll muutuda pigem erandiks kui reeglaks. Loomulikult ma tean, et kõikides tingimustes ei ole võimalik teostada rutiinset biomeetrilist kontrolli, kuid see peaks kindlasti olema reegel. Ebaseadusliku sissepääsu, terrorismivastase võitluse ja piiriülese kuritegevuse kontekstis ei saa me siinkohal lubada lõtvat ja mitteametlikku lähenemisviisi.

Gyula Hegyi (PSE). - (HU) Hr juhataja, Ungari rõõmustas loomulikult väga Schengeni alaga liitumise üle. Lubage mul öelda veel mõned laused seoses selle temaga, mis puudutab õnnetut olukorda Ungari ja Austria piiril. Austria ametivõimud ei arvesta paljuki Schengeni süsteemiga: kuigi Ungari on olnud Schengeni alas juba peaaegu aasta, küsivad nad siiski piiri ületavatel ungarlastel passe ning määravad selle puudumisel trahvi. Loomulikult ei juhtu seda tihti, kuid siiski põhjustab see mõistetavalt ja õigustatult Ungari avalikkuse suurt meelepaha. Lisaks sellele on muutunud tavaks sulgeda siiani kasutuses olevaid maanteid, et takistada ungarlastel vastavalt Schengeni lepingule ületada piiri ilma passita. Avaldan lootust leida viis, kuidas peatada see austerlaste poolne õiguste kuritarvitamine. Täna teid.

Manfred Weber (PPE-DE). - (DE) Hr juhataja, olen samuti veendunud, et meie raportöör on saavutanud suurepärase tulemuse, mis ühelt poolt võtab arvesse julgeoleku ja teiselt poolt praktilisuse. Nagu me oleme siiski kuulnud, on üks tulevikuprobleemidest ka lubatust kauemaks jäävad isikud ehk teisisõnu isikud, kes ei lahku meie territooriumilt ning kaovad pärast viisade kehtivuse lõppemist silmapaistlikult.

Sooviksin ainult lisada ühe mõtte siia arutellu: kui sisenemis- ja väljumissüsteem hakkab tööle, siis on meil pikemas perspektiivis vaja süstemaatilisi kontrole. Me ei saa neid vältida ning selle küsimusega peab tegelema Euroopa välispiiridel.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. - (FR) Hr juhataja, ma pean veel kord tänama raportöör Mihael Brejci, sest ta on saavutanud ettepaneku peaesmärgi, milleks on kindlustada piirid, unustamata vajadust nende piisava paindlikkuse järele. Olen veendunud, et neid kaht eesmärki saab ühendada ning selles tekstis on see suurepärase kompromiss saavutatud. Korrates Manfred Weberi äsja öeldud sõnu, lisan, et meil on raskusi Euroopa avamisega kõigile neile, kes soovivad siia tavapärasel moel siseneda ja siit lahkuda, ning säilitada samal ajal tähelepanelikkus nende suhtes, kes üritavad eeskirju rikkuda ja neid kuritarvitada. Tuleb arvestada selle kaksiknõudega, mis hõlmab avatust, ja samal ajal reeglite ning seadusest kinnipidamist.

Minu tänusõnad ka täiskogule, kes võimaldas meil teha edusamme piiride julgeoleku kindlustamises ja samal ajal säilitada vajalik paindlikkus.

Mihael Brejc, raportöör. - (SL) Sooviksin kommenteerida kaht vasturääkivat arvamust: erandid kui üldpõhimõtte ja Schengeni piirieskirjades sätestatud rangete reeglite järgimine.

Saavutatud kompromiss tagab sujuva piiriületuse isegi siis, kui järjekorrad on tõesti pikad. Kujutage ette Sloveenia ja Horvaatia piiriületuspunkte riigipühadel, kui piiri soovib ületada 50 000–60 000 inimest, kellest kümnel tuhandel on viisa. Kui kõigil kümnel tuhandel inimesel peab võtma sõrmejäljed, siis peaksid Euroopa Liidu kodanikud, kes saavad ületada piiri ilma formaalsusteta, ootama päeva või kaks. Seepärast on parem jääda realistlikuks ja luua range kontrollisüsteem, mis sisaldab mõistlikke meetmeid tagamaks sujuvat piiriületust.

Ärgem unustagem, et määruses on selgelt kirjas, ja ma tsiteerin: „Liikmesriikide välispiiridel asuvates piiripunktides ... kontrole tegevatele pädevatele asutustele võimaldatakse ... juurdepääs otsingute tegemiseks viisakleebise numbri alusel koos viisaomaniku sõrmejälgede kontrolliga üksnes viisaomaniku isikusamasuse ja/või viisa autentsuse kontrollimiseks”. Juhul kui piirivalveametnikul tekib vähimgi kahtlus, siis viib ta läbi kontrolli; teistel juhtudel, näiteks, kui piiril on palju inimesi, tegutseb ta vastavalt määrusele, mis lubab teatud erandeid.

Me ei tohi ehitada uut ametnikest ja teabest koosnevat Berliini müüri. Euroopa Liit peaks jätkama globaalse jõuna, kes hoolib oma kodanikest ja teistest, kes soovivad territooriumile siseneda.

Sooviksin tänada teiste hulgas Michael Cashmani ja loomulikult volinikku kannatlikkuse eest, mida nad näitasid kompromissi saavutamisel.

Juhataja. - Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub homme.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Kinga Gál (PPE-DE), kirjalikult. - (HU) Hr juhataja, daamid ja härrad, me kõik nõustume vajadusega muuta Schengeni piirieskirju, et selle sätted vastaksid viisainfosüsteemi tingimustele.

Siiski on komisjoni esialgne ettepanek probleemne, sest selles nähakse ette lisaks kolmandate riikide kodanike viisade kehtivuse kontrollile ka nende sõrmejälgede võtmist. See võib põhjustada suured ummikud ELi välispiiridel, eriti sisemaa piiriületuspunktides puhkuste ajal või riigipühadel.

Seetõttu ma tervitan raportööri poolt välja pakutud muudatusettepanekuid, milles sätestatakse, et neid kontrolle ei peaks teostatama süstemaatiliselt, vaid ainult pisteliselt, kuid selgelt määratud tingimuste ja ajapiirangute raames.

Homsel hääletamisel toetage palun parlamendikomisjoni seisukohta, vastavalt millele peab meie välispiiride ületamine olema võimalik ilma pika ootamisajata mitte ainult teoorias, vaid ka praktikas.

Ramona Nicole Mănescu (ALDE), kirjalikult. – (RO) See määrus on vastus vajadusele kindlustada ja tugevdada Euroopa Liidu välispiire, muutes piirikontrollipunktides teostatava kontrolli tõhusamaks. Sellest hoolimata on kõige olulisem luua ühiseeskirjad viisainfosüsteemi ühtlustamise jaoks.

Kuigi mõned liikmesriigid pidasid VISi kohustuslikku kasutamist võimalikuks ainult siis, kui tehnoloogia areng muudab teostatavaks kaasaskantavate, kiire ülekandevõimega seadmete kasutuse, olen veendunud, et raportööri ettepanek anda piirivalveametnikule valikuvõimalus, kas kasutada viisainfosüsteemi või mitte, pakub ajutise lahenduse seniks, kuni tehnoloogiline süsteem võimaldab meil kiiret andmeedastust ja selle süstemaatilist kasutust.

Samuti ei tohiks me unustada, et ELi piiride piisav kontroll tõstab liikmesriikide sisejulgeolekut ning omakorda võitleb pettustega, näiteks organiseeritud kuritegevus ja isegi terrorismiaktid. Lisaks välispiiride suurenenud tõhususele on süstemaatiline viisainfosüsteemiga konsulteerimine eeltingimus ka viisataotlusmenetluse suuremale paindlikkusele.

19. Dublini süsteemi hindamisaruanne (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Jean Lambert'i kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel koostatud raport (A6-0287/2008) Dublini süsteemi hindamisaruande kohta (2007/2262(INI)).

Jean Lambert, raportöör. – Hr juhataja, sooviksin tänada variraportööri tõsise huvi ja pühendumise eest ning kõiki neid, kes andsid oma panuse sellesse raportisse.

Nagu te teate, on Dublini II määrus osa Euroopa ühtsest varjupaigasüsteemist ning selles sätestatakse, milline liikmesriik on vastutav varjupaigataotluse läbivaatamise ja määratlemise eest. Selle mõju on seotud ka teiste direktiivide rakendamisega, näiteks vastuvõtutingimuste ja varjupaigamenetluste direktiiv.

Meie parlamendikomisjoni raportis tehakse selgeks, et Dublini määrus ja süsteem tervikuna põhineb vastastikusel usaldusel ja usaldusväärsusel, nii et kõik liikmesriigid peavad täitma oma kohustusi.

Raportis käsitleme me mitmeid mureküsimusi – kuigi ma siinkohal ei puuduta neid kõiki – seoses varjupaigasüsteemi kohaldamise kvaliteediga, sellega, kuidas see mõjutab asjaomaseid isikuid, ning Dublini II määruse üldise tõhususega. Milliseid probleeme tekitab see liikmesriikidele? Kas meie lähenemisviis nii keeruka probleemi puhul on liiga lihtsustatud?

Mis puutub teostuse kvaliteeti, siis me teame, et on tohutult suured erinevused liikmesriikide vahel kaitsetaotluste õiglase ja põhjaliku läbivaatamise teostamisel. See on ebaõiglane asjaomaste isikute ning teiste liikmesriikide suhtes. Tegelikult, kui pidada silmas üht või kaht Euroopa Liidu liikmesriiki ja kui te olete varjupaigataotleja, kes tõesti kardab oma elu pärast, siis võrduks nendes riikides varjupaiga taotlemine peaaegu enesetapuga, sest võimalused taotluse heakskiitmiseks on nii väikesed ning tagasisaatmise risk väga suur.

Parlamendikomisjonina oleme arvamusel, et on vaja võtta süstemaatilisi meetmeid nende liikmesriikide suhtes, kes ei täida oma kohust. Enamik komisjonist soovib ka Dublini üleandmist peatamist nendes liikmesriikidesse seniks, kuni probleemid on kõrvaldatud – kuigi seda küsimust puudutab homme hääletusel olev muudatusettepanek.

Mis puudutab üksikisikuid, siis me soovime näha kvaliteedi selget paranemist ja otsuste tegemise järjepidevust. Me soovime üleandmisjuhtumite põhjalikku läbivaatamist ning nende mitesulgumist vormiliste põhjuste tõttu (meie lõige 11). Me tahame, et Dublini määruse alla kuuluvatele üksikisikutele antakse selget teavet; samuti tahame me suurendada perekondade taasühinemise võimalust ning sel põhjusel pere mõiste laiendamist – kuigi ma tean, et ka selle kohta on muudatusettepanek –, et oleks näiteks võimalus viia alaealine elama tema ainukese perekonnaliikme juurde Euroopa Liidus, isegi kui tegemist pole õe või vennaga, vaid nõoga.

Samuti tahame me selgeid menetlusi alaealiste kohta, keda peaks üle andma ainult pere taasühinemise eesmärgil; need menetlused peaksid käsitlema alaealiste esindajate ja saatjate probleemi, et laps ei läheks teel

kaduma, nagu on mitmel korral kahjuks juhtunud. Samuti palume me suuremat humanitaarklausli kasutust, näiteks eriti kaitsetute isikute suhtes.

Me oleme ka mures Eurodaci võimaliku kasutuse pärast muudel eesmärkidel kui isikusamasuse tõestamine. Nõukogu ja komisjon on teadlikud sellest, et parlament võtab neid küsimusi väga tõsiselt.

Mis puutub probleemidesse – ja ma tean, et teised kolleegid peatuvad sellel teemal üksikasjalikumalt –, siis üks muret tekitav probleem on see, et Dublini II määrus võib asetada koormuse teatud liikmesriikide õlule, sest nad on varjupaigataotlejate esmaseks sissepääsukanaliks Euroopa Liitu. Seetõttu palume me komisjonil teha ettepanekuid nn koormuse jaotamise kohta mitte ainult majanduslikus mõttes, vaid pakkudes lahendust liikmeriikidele ja asjaomastele üksikisikutele.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Hr juhataja, Dublini süsteemi rakendamise tehnilist ja poliitilist külge hinnati arutelu jooksul, mis algas 2007. aastal pärast roheline raamatu vastuvõtmist Euroopa ühise varjupaigasüsteemi tuleviku kohta.

Toetudes kahe hindamisaruande tulemustele, kavatseb komisjon esitada enne aasta lõppu muudatusettepanekud Dublini ja Eurodaci määruse kohta, säilitades samas Dublini süsteemi põhimõtted. Eesmärk on tugevdada nii süsteemi tõhusust kui ka asjaomaste üksikisikute kaitset.

Hr juhataja, daamid ja härrad, ma pean tänama parlamenti neid tulevase muudatusettepanekuid puudutava arutelu algatamise eest. Arutelu on kujunemas konstruktiivseks ja kahtlematult intensiivseks. Komisjon jagab Jean Lambert'i raportis väljendatud muret puuduste pärast. Raportis avaldatakse nõusolekut, et Dublini süsteemi edu sõltub kaitsestandardite suuremast ühtlustamisest ELi tasandil. See tagab kõikide teistesse liikmesriikidesse üleviidavate varjupaigataotlejate jaoks võrdse juurdepääsu kaitsele.

Me vajame nii ühtseid liikmesriikide varjupaigaküsimust käsitlevaid seadusi kui ka suuremat praktilist koostööd, nagu nähakse ette Euroopa ühise varjupaigasüsteemi teises etapis.

Komisjon kavatseb paremini määratleda menetlused ja ajapiirangud, millest tuleb kinni pidada, ning samuti parandada andmete kvaliteeti ja usaldusväärsust Eurodaci andmebaasis.

Hr juhataja, daamid ja härrad, ma ei soovi laskuda üksikasjadesse, kuid on tõsi, et me arutame mitmeid muudatusettepanekuid. Need hõlmavad varjupaigataotlejatele antava teabe parandamist, tõhustavad edasikaebamisõigust, tagavad selle, et varjupaigataotlejate kinnipidamine ei ole meelevaldne, selgitavad tingimusi ja menetlusi, mida tuleb austada humanitaarklausli rakendamisel, pakuvad rohkem tagatise saatjata alaealiste jaoks ning laiendavad varjupaigataotlejate õigust perekondade taasühinemisele ja täiendavale kaitsele.

Kuigi Dublini süsteemi hindamisaruanne on olnud positiivne, on samuti tõsi, et see süsteem on asetanud liiga suure lisakoormuse nende liikmesriikide õlule, kelle vastuvõtuvõime ei ole suur, kuid kellele saab osaks eriti suur rändesurve oma geograafilise asendi tõttu.

Komisjon arutab võimalust peatada ajutiselt Dublini sätete rakendamine ülekoormatud liikmesriikide jaoks ning samuti luua varjupaigaasjatundjate meeskonnad, kelle poole saavad ülekoormatud liikmesriigid abipalvega pöörduda.

Komisjon võtab teadmiseks parlamendi esitatud raporti olulisi ja konstruktiivseid soovitusi. Me ei hoia kokku jõupingutusi võtmaks kõik vajalikud meetmed nende mureküsimuste lahendamiseks, mida väljendas parlament oma raportis Dublini süsteemi talituse ja mõju kohta.

Tänan teid, Jean Lambert, daamid ja härrad. Ma jään teid huviga kuulama ning olen veendunud, et varjupaigaõiguse täiustamine on oluline tulevikuküsimus, ning ütleksin, et peaksime jääma truuks oma suurepärasele Euroopa külalislahkusele.

Simon Busuttil, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (MT) See seadus tuleb üle vaadata. Lubage mul selgitada, miks. Kui see seadus välja anti, siis oli selle eesmärk tagada, et üksikisik, kes taotles varjupaika – st meie kaitset –, sai teha seda riigis, kuhu ta kõigepealt saabus. See tundub mõistlik, kuid kui see seadus välja anti, siis ei osanud keegi ette näha, eriti praegu, et nii palju inimesi hakkab saabuma Euroopa Liitu või liikmesriiki paadiga, ületades selleks Atlandi ookeani või Vahemere. See ei olnud kunagi selle määruse mõte ning praegu asetab see riigid, kes on sunnitud võtma vastu kõik need paadiga saabuval inimesed, ebaproportsionaalsesse, raskesse ja tõsisesse olukorda. Mul on rõõm kuulda volinik Barrot'd ütlemas, et üks võimalus selle määruse läbivaatamiseks on see ajutiselt peatada nende riikide puhul, kes kannatavad ebaproportsionaalselt suure

koormuse all. Me vajame järgmist: kas ajutist peatamist või toimivat ja solidaarset mehhanismi, mis võimaldab suurt koormust kandval riigil suunata saabuvad sisseändajad teise ELi riiki. See määrus tuleb läbi vaadata nii kiiresti kui võimalik.

Martine Roure, *fraktsiooni PSE nimel*. – (FR) Hr juhataja, Dublini süsteemi peab kasutama selle liikmesriigi kindlaksmääramiseks, kes on vastutav varjupaigataotluse läbivaatamise eest. Siiski on see süsteem äärmiselt ebaõiglane. Varjupaigataotlejad saadetakse seega mõnikord tagasi liikmesriiki, kes teadaolevalt lükkab tagasi nende varjupaigataotlused, samas kui liikmesriik, kuhu nad sisenesid, oleks neile andnud pagulasseisundi. See on esimene ebaõiglane asjaolu.

Lisaks tekitab süsteem solidaarsusprobleemi liikmesriikide vahel. On hästi teada, et Euroopa välispiiridel paiknevad liikmesriigid kannavad suuremat koormust. Pärast Malta külastamist nõudsimet me Dublini süsteemi põhimõtte läbivaatamist. Oleme veendunud, et varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutav liikmesriik ei peaks olema ilmtingimata esimesena sisenetav riik. Taotluste läbivaatamine peab toimuma solidaarselt.

Me oleme täheldanud eriti suuri puudusi seoses saatjata alaealiste kaitsmisega. Me oleme täheldanud, et liikmesriigid ei kasuta piisavalt vahendeid võimaldamaks alaealiste taasühinemist teises liikmesriigis viibivate perekonnaliikmetega. Samuti soovime, et alaealised saaksid pigem taasühineda näiteks onude ja tädidega teistes liikmesriikides kui et neid jäetakse omapäi. Seetõttu peame me laiendama pere mõistet.

Lõpetuseks taunime me mõnede liikmesriikide tava pidada peaaegu süstemaatiliselt kinni Dublini süsteemi alusel üleandmist ootavaid inimesi. Me soovime rõhutada, et need inimesed taotlevad rahvusvahelist kaitset ning nende taotlus ei ole veel üksikasjalikult läbi vaadatud. Dublin II määruse hindamisaruanne peab meil võimaldama kõrvaldada suured puudused, mida me oleme täheldanud oma käikudel kinnipidamiskeskustes. Me oleme külastanud arvukaid kinnipidamiskeskuseid ja peame ütlema, et mõned need külastused on tekitanud meis tülgaust.

Pea teile meelde tuletama, et Dublini määruse eesmärk on kindlaks määrata varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutav liikmesriik. Määrus peab võimaldama juurdepääsu varjupaigasüsteemile ning tagama selle, et liikmesriik viib läbi iga varjupaigataotluse üksikasjaliku läbivaatamise.

Euroopa Liit ei tohi ignoreerida oma kohust kolmandate riikide suhtes. Me peame tagama varjupaigaõiguse kaitse.

Jeanine Hennis-Plasschaert, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (NL) Hr juhataja, kõigepealt sooviksin ma tänada raportööri tasakaalustatud töö eest. Ma ei taha mõnede üksikasjade pärast juuksekarva lõhki ajada. Pealegi, kui päris aus olla, on hindamisaruanne juba üsna aegunud.

Vähemalt Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni jaoks on prioriteet number üks standardiseerida liikmesriikidest kättesaadavad andmed. Ainult siis on võimalik saavutada tõeliselt hea ja tõhus hindamisaruanne. Liikmesriigid peavad tõesti selle nimel töötama, saades vajalikke juhiseid Euroopa Komisjonilt.

Peab rõhutama – ja ilmselgelt lähen ma nüüd vastuollu Martine Roure'i sõnadega – asjaolu, et tuginedes üleandmisega seotud andmetele, ei saa me järeldada, et Dublini süsteem kui selline asetab ebaproportsionaalse üleandmisega seotud koormuse nende liikmesriikide õlule, mis paiknevad Euroopa välispiiridel. Loomulikult – ja seda on öelnud ka raportöör ja volinik – toob nende liikmesriikide geograafiline asend nende jaoks kaasa suure koormuse. See on aga põhjus, miks fraktsioon ALDE on alati pooldanud kohustuslikku koormuse jagamise mehhanismi kõrvuti Dublini süsteemiga ja mitte ainult lähtudes majanduslikust ja materiaalsest aspektist, vaid ka inimtööjõu vähendamise vajadusest. Pealegi on kõik 27 liikmesriiki vastutavad selle eest, mis toimub Euroopa välispiiridel.

Mind huvitaks väga, mida te, volinik, pidasite täpselt silmas ajutise peatamise võimalusega. Mida see hõlmab? Kas see tähendab, et varjupaigataotleja võib valida liikmesriigi, kuhu ta soovib minna ja kuhu tal on voli edasi liikuda? Selline võimalus õonestab tõsiselt Dublini süsteemi poliitilist sõnumit. Lühidalt öeldes oleks mõttekas valida kohustuslik solidaarsusmehhanism, mille üle me oleme terve see aeg vaieldud.

Lõpetuseks, kui EL tahab säilitada oma tõsiseltvõetavust, siis peab kõigi 27 liikmesriigi kaitsetase olema piisav ja järjepidev. Sobiva varjupaigamenetluse ja sellele vastava seisundi olulisust ei ole võimalik ületähtsustada.

Johannes Blokland, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (NL) Hr juhataja, Jean Lambert'i raport peaks meid kannustama seda küsimust tõsiselt arutama. Raportis kirjeldatavad asjaolud on muret tekitavad. Kuigi Euroopa Komisjon jätkab uute algatustega varjupaiga- ja seadusliku sissepääsu valdkonnas, on ilmne, et nende rakendamist ei suudeta kontrollida. Kuluarvestus, varjupaigataotlusi puudutavad andmed ja isikuandmete käsitlemine on puudulikud. Ma pean seda muret tekitavaks järelduseks. Kui juba Dublini süsteem ei toimi nii hästi kui peaks, siis kuidas läheb uute rändealgatustega? Kas see täiskogu võib loota nõukogu ja komisjoni peale, et nad teevad tõsist tööd kuluarvestusega? Kas isikuandmete kaitset võetakse siis tõsiselt?

Ma jään huviga ootama, millisele järeldusele jõuab komisjon Jean Lambert'i raporti suhtes. On selge, et Dublini süsteem ei ole veel täiuslik. Kas nõukogu suudab tagada, et teabevahetus hakkab korralikult toimima uute varjupaiga- ja rändealgatuste puhul?

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Hr juhataja, varjupaiga taotlemist käsitlev Dublini II süsteem tuleb lõpuks ometi läbi vaadata. Esiteks pole see tõeliselt euroopalik: see ei taga tõelist solidaarsust ja tuge nendele liikmesriikidele, kellele saab osaks ebaproportsionaalselt suur arv varjupaigataotlusi oma geograafilise asendi tõttu.

Teine ja tähtsam läbivaatamise põhjus on see, et selline ebaproportsionaalselt suur maht asetab sageli ohtu humanitaar põhimõtteid ning kohustuse kohelda meie piiridele saabunud kaitset otsivaid inimesi väärikalt.

On täiesti mõistetav, et aeg-ajalt ei ole paljude liikmesriikide jaoks võimalik täita oma kohustusi vastavalt määrusele või siis halvemal juhul kaitsevad nad ennast Euroopa vähese solidaarsusega, et õigustada äärmuslikke inimõiguste rikkumisi, mida panevad toime nende ametivõimud.

Selliseid tavasid nagu alaealiste kinnipidamine vastuvõetamatutes tingimustes ning varjupaigataotluste laialdane tagasilükkamine poliitilistel ettekäändetel ei saa õigustada solidaarsuse puudumisega. Samuti teame me seda, kuidas selliste probleemidega mitte silmitsi seisvad liikmesriigid peavad oma humanitaarkohustuse täidetuks, süüdistades teisi riike. Siiski ei kuule me midagi solidaarsusest.

Praktikas on Dublini II määrus toonud kaasa tõsised süüdistused ning vastastikuse süüdistamise liikmesriikide vahel. Ainukesed tõelised kaotajad on varjupaigataotlejad. Seetõttu on äärmiselt tähtis luua tõeliselt ühtne Euroopa varjupaigasüsteem.

ISTUNGI JUHATAJA: Hans-Gert PÖTTERING

President

President. – Arutelu jätkub pärast arutelu Gruusias üle.

20. Olukord Gruusias (arutelu)

President. – Järgmine päevakorrapunkt käsitleb nõukogu ja komisjoni avaldusi olukorra kohta Gruusias.

(FR) Sooviksin tervitada Prantsusmaa välisministrit, nõukogu eesistujat ja Euroopa Parlamendi endist liiget Bernard Kouchneri. Samuti tervitan ma Euroopa asjade riigisekretäri Jean-Pierre Jouyet'd. Eriti tervitan ma vastutavat volinikku Benita Ferrero-Waldnerit. Samuti tervitan ma Jacques Barrot'd, kes on kahjuks juba lahkumas. <BRK>

Euroopa Ülemkogu on just lõppenud, kuid kahtlemata räägib minister Bernard Kouchner teile sellest ise.

Bernard Kouchner, *nõukogu eesistuja*. – (FR) Hr president, daamid ja härrad, te olete kannatlikult oodanud erakorralise Euroopa Ülemkogu lõppemist ja seetõttu kiirustasin siia, et anda teile edasi selle tulemused. Meie, eesistujariik Prantsusmaa, tahtsime teid kohe teavitada vastu võetud otsustest, mitte ainult sellepärast, et me tahame teid pidevalt kursis hoida oma tööga, vaid ka sellepärast, et Euroopa Parlament on näidanud ennast Gruusia küsimuses äärmiselt aktiivsena viimaste kuude jooksul. Täna teid, volinik.

Me tahame teid tänada selle huvi eest ning samuti teavitada sellest, mis toimus 13. augustil nõukogu kohtumisel ja 20. augustil väliskomisjoni koosolekul, mille kohta esitab Jean-Pierre Jouyet teile esialgsed järeldused.

Sooviksin teile meenutada, et konflikt algas 20 aastat tagasi, aastatel 1991–1992. Selle konflikti viimane etapp algas ööl vastu 8. augustit. Peab keskenduma sellele konkreetsele puhangule. Ajakirjanikud ja ajaloolased

peavad uurima sündmusi ning nägema, kuidas need arenesid Osseetias, eriti Lõuna-Osseetia pealinnas Tshinvalis.

Lahingutegevus aktiveerus sel ööl ja järgnevalt ka 9. ja 10. augustil. Me otsustasime koos kolleegi, Soome välisministri Alexander Stubbiga, kes on ka OSCE president, sõita pühapäeval, 10. augustil Thbilisisse. Me panime president Saakašvilile ette relvarahukokkuleppe, mille ta ka vastu võttis.

Kuna see on tähtis, siis ma annan kiire ülevaate Goris ja teedel nähtust selle valuliku episoodi jooksul, mil Vene väed sisenesid ja kiirelt edasi liikusid. Esiteks kartsime me Vene vägede jõudmist Thbilisisse. Need väed olid Goris, mis on ainult 45–50 km kaugusel Thbilisist. Tee oli sirge ja praktiliselt ilma takistusteta. Seetõttu oli meil ka teatud põhjust arvata, et Vene vägede eesmärk oli nende sõnade kohaselt lisaks provokatsioonile vastamisele ja Lõuna-Osseetia vabastamisele ka siseneda Thbilisisse ja sundida valitsust tagasi astuma.

Seetõttu oli ülioluline, vähemalt nii me arvasime, peatada vägede liikumine ja kehtestada relvarahu nii kiiresti kui võimalik. Meie eesmärk oli saavutada võimalikult kiiresti relvarahu.

Järgmisel päeval kohtusin ma Moskvas president Sarkozyga, olles enne seda rääkinud Gruusia sõjapõgenikega ja ohvritega Gori haiglas, ning me mõlemad soovisime kuulata teise poole sõjapõgenike lugusid Põhja-Osseetias, kes olid saabunud Lõuna-Osseetiast pärast Tshinvali pommitamist ööl vastu 8. augustit. Ma kuulsin lugusid, mis olid kahjuks kannatustelt sarnased, kuid pakkusid selgelt väga erinevaid tõlgendusi.

Me kohtusime president Sarkozyga Moskvas, kus toimusid pikad, viis tundi kestvad arutelud, kus osalesid president Medvedev, peaminister Putin, välisminister Sergei Lavrov, president Sarkozy ja mina ise.

Pärast seda üsna karmi arutelu toimus pressikonverents, kus president Sarkozy ja president Medvedev koostasid kuuest punktist koosneva Prantsusmaa kokkuleppe, mille pidi toimetama heakskiidu saamiseks Thbilisisse, sest ajal, mis jäi meie esimese külaskäigu ja järgmisel päeval toimuva Thbilisi külaskäigu vahele, oli sellesse viidud sisse muudatusi.

President Medvedev nõustus kahe muudatusettepanekuga, eriti ühe punktiga, mis käsitles lõplikku staatust ja mille kohta me saime aru, et ta ei soovinud seda teksti lisada.

President Saakašvili nõustus relvarahukokkuleppega tänu vahendustegevusele, mis hoolimata sellest, et see polnud täiuslik – sellises olukorras on seda võimatu saavutada –, oli vähemalt kiire. See vahendustegevus tagas tulemusliku relvarahu mõnede kahetsusväärsete eranditega. Vene väed hakkasid taanduma 21. augustil – see oli kuuepunktilise dokumendi teine punkt –, kuigi see toimus peaaegu kaheksa päeva hiljem. Siiski tõlgendati seda liikumist erinevalt, nagu juhtub alati, sest osad tangid liikusid ühes ja seejärel teises suunas.

Vägede taandumist ei ole siiski lõpuni viidud. Tegelikult ma ei ole kindel, kas see on lõppenud või mitte, kuid kindlasti pole seda täies mahus tehtud. Sõda lõppes üsna kiiresti, sest 10. ja 11. augustil lõppes peamine sõjategevus, vähemalt teatud vaatlajate, kaasa arvatud siin viibiva Prantsuse suursaadiku Eric Fournier' sõnul. Siiski ei lõppenud – ja see on põhjustanud segadust – Osseetia ja Abhaasia relvastatud rühmituste tegevus, kes on vastutavad pärast Vene vägede lahkumist toimepandud rüüstamiste ja isegi tapmise eest. Siiski pean ma ütleva, ehkki suure murelikkusega, et kahjustused ei olnud väga suured. Samuti pean ma ütleva, et pommikahjustused ei olnud suured. Loomulikult on iga kahju alati liigagi suur ja toob alati kaasa palju ohvreid, kuid võrreldes sellega, mida meile kirjeldati, ei olnud kahjud nii suured, kui me kartsime, mis on kindlasti hea.

Arvestades nägemuste erapoolikust, peaksime veenduma oma silmaga, mis juhtus Osseetias. Kuigi oli suhteliselt kiiresti võimalik viia ennast kurssi olukorraga Gruusias, ei olnud seda võimalik teha Osseetia puhul, sest ainult vähestel inimestel on õnnestunud sinna minna. Nad on kõik andnud üsna erinevaid nägemusi.

Relvarahu, mis oli kuuest punktist esimene, oli tänu sellele kohene ja tulemuslik. Relvarahu oli nii ajutine kui ka püsiv. Teine punkt puudutas vägede väljaviimist. Täpsustati, et vägede taandumise all mõeldi Gruusia vägede taandumist oma kasarmutesse ja Vene vägede taandumist kriisieelsetele positsioonidele. Lisaks olid mitmed teised punktid, kaasa arvatud humanitaarabi tagamine kõikidele ohvritele. Probleemi tekitasid punktid 5 ja 6. Meie läbirääkimistel lepiti kokku tsoonis piki Lõuna-Osseetia ja Gruusia vahelist piiri, kus Venemaa patrullidel lubatakse ajutiselt kohal olla, oodates OSCE või Euroopa Liidu vaatlajate saabumist. President Sarkozy pidi siis esitama selgitava kirja, mis avaldati kokkuleppel president Saakašviliga, et täpsustada, et selle all mõeldi piiri vahetut lähedust. Arvestades, et kohati on see piir ainult kahe kilomeetri kaugusel Gruusia peamisest piiriületuspunktist, siis ei olnud see täpne. Seetõttu jäid mitmed punktid lahtiseks kuni – ning seda täpsustati tekstis – rahvusvaheliste vaatlajate saabumiseni. Sõna „rahutagajad” asemel kasutati

pigem sõna „vaatlejad”. Kõik pidi olema väga täpne. Mõnes mõttes kõige tähtsam punkt ehk siis punkt 6 käsitles poliitilise lahenduse otsimist ja rahvusvahelisi arutelusid või läbirääkimisi eesmärgiga saavutada see poliitiline lahendus. President Saakašvili kirjutas sellele kokkuleppele alla Condoleezza Rice'i toetusel, sest esimest tema poolt allkirjastatud dokumenti oli hiljem muudetud. Sellele järgnes dokument, milles lepitati kokku Dmitri Medvedeviga, ja siis järgnes kolmas ja lõplik dokument kokkuleppel president Saakašviliga, mille allakirjutamine oli probleemne. Keskööl või kell üks hommikul toimus suur meelevallus. Pärast mõningaid parandusi veensime me teda sellele dokumendile alla kirjutama Condoleezza Rice'i abiga, kes Pariisi külastades tuli meid vaatama ja kelle hoolde me usaldasime dokumendi, et sellele – loodetavasti viimasele kuuepunktilise dokumendile – kirjutaks alla president Saakašvili. Kohene tulemus oli relvarahu! Natuke hiljem algas, kuigi väga kiiresti, Vene vägede taandumine. Ülejäänud punktide täitmist hakkavad hoolikalt jälgima 27 Euroopa Liidu liikmesriiki ja parlament, kuna see dokument võeti just vastu. Sooviksin teile meelde tuletada, et 27 Euroopa Liidu liikmesriiki on juba kiitnud heaks erakorralise välisasjade nõukogu järeldused ning hoolitsenud Euroopa Liidu füüsilise kohaloleku eest konfliktikolides. Me oleme selle osa ühisest välis- ja julgeolekupoliitikast usaldanud Javier Solana kätte. OSCE egiidi all on kohale saadetud juba kaks kuni neli Prantsusmaa vaatlejat. Loodame saada rohkem vaatlejaid, arvestades eilset vestlust president Sarkozy ja president Medvedevi vahel, kus Medvedev viitas sellele, et ta lubab ja isegi soovib Euroopa Liidu vaatlejate kohalolekut. Me töötame selles suunas. Saavutati äärmiselt kiire tulemus: kolme päeva pärast hakkas kehtima relvarahu ja peatati väed, mis olid eelnevalt ohustanud Tšibilisi; mõni päev hiljem, tegelikult koos väheste liikumisega kaheksa päeva hiljem, taandusid Vene väed Osseetiasse ja Abhaasiasse.

Ma olen nüüd täielikult valmis vastama kõikidele teie küsimustele, mida, ma loodan, tuleb minu õnneks palju ja mis hoiavad meid siin pikka aega kinni. Siiski olen ma unustanud peatuda lühidalt sellel nüüdseks vastu võetud dokumendil. Sooviksin teile meenutada, et erakorraline nõukogu kutsuti analoogselt juhtumi puhul kokku 2003. aasta augustis Iraagi küsimuses. Leebelt väljendudes sattus sellel erakorralisel nõukogul ohtu Euroopa Liidu ühtsus. 2008. aastal on ülekaalus olnud ühtsus ning vastupidiselt kartustele pole olnud nii raske saada heakskiitu tekstile nendelt, kes kindlasti pooldasid sanktsioone – mis sanktsioone? milleks? –, ja nendelt, kes igal juhul soovisid säilitada Venemaaga sanktsioonivaba dialoogi. Te näete, et selles tekstis on kindel koht hukkamõistule, kuid samas jääb üks avatuks, sest me ei taha jõuda jälle külma sõjani, nagu mõned seda pooldasid. Me tahtsime säilitada sidemed, et püüelda poliitiliste läbirääkimiste suunas, mis on meie arvates olulised.

Me kutsusime selle Euroopa Ülemkogu kokku, sest Prantsusmaa Vabariigi presidendi, nagu ka Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja arvates on see kriis Gruusias väga tõsine, mõjutades kõiki Euroopa kodanikke. Teatavasti ei kuulu Euroopa Liitu Gruusia ega ka Ukraina. Siiski soovisid palju liikmesriigid seda kohtumist, mis jäi siis meie korraldada. Ma olen veendunud meie inspireerituses, sest minu meelest poleks suutnud keegi väljaspool Euroopa Liitu seda teha. Euroopa Liidu ülesanne oli võtta see probleem enda kanda. See ei tähenda, et me tegutsesime üksinda, sest see polnud üldse nii, kuid see algatus sõltus meist, samamoodi sõltus meist näidata, et Euroopa Liit suudab reageerida sellises olukorras, eriti kui lahendamata on institutsionaalsed probleemid. Euroopa Liit on kõrgeimal tasandil näidanud, et ta on ühtne ja soovib oma kohustusi täielikult täita. Ma usun, et võrreldes 2003. aasta juhtumiga on see tõeline edusamm.

Millised olid selle nõukogu kohtumise peamised tulemused? Tekstist võib selgelt välja lugeda meie hukkamõistu Venemaa sõjategevuse ja ebaproportsionaalse jõukasutuse suhtes. Mõned soovisid mõista hukka provokatsioonid, mis tõenäoliselt eelnesid Tšinvali pommitamisele. On väga lihtne mõista hukka üks või teie osapool, kuid rahuvalvemissiooni teostamisel on oluline, et mõlemad pooled nõustuksid lahingutegevuse peatama. Seetõttu rõhutati Venemaa ebaproportsionaalset reaktsiooni. Me vajame kohalviibijate kinnitusi selle kohta, mis tegelikult juhtus. On tõsi, et Gruusia käitus valesti, nagu teda ka eelkõige ameeriklased hoiatasid selle reaktsiooni esilekutsumise eest, isegi kui Gruusiat ennast selleks provotseeriti, sest see reaktsioon oli hästi ette valmistatud, millest ma ei olnud üldse teadlik. Kui ma käisin vaatamas Vene sõjapõgenikke Põhja-Osseetias, siis nägin ma pikki tankikonvoisid ja sõjaväeautosid liikumas piiri suunas. Kas nad oli ettevalmistunud või mitte? Ma jätan selle teie endi otsustada, kuigi tundub, et nad ei olnud piirist kaugel.

Seepärast mõistame me tekstis hukka sõjalise tegevuse ja ebaproportsionaalse reaktsiooni, samuti mõistavad 27 liikmesriigi valitsus- või riigijuhid selles üksmeelselt hukka Abhaasia ja Lõuna-Osseetia iseseisvuse tunnustamise ning tuletavad meelde Euroopa Liidu toetust Gruusia suveräänsusele, iseseisvusele ja territoriaalsele terviklikkusele vastavalt rahvusvahelisele õigusele ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidele. Te võite näha kinnitust, toetudes põhidokumendile, et 12. augustil jõuti kuuest punktist koosnevale kokkuleppele, mille täitmist kohustab Euroopa Ülemkogu. Te näete meie kindlat kavatsust seda plaani rakendada. Te võite näha Euroopa Liidu valmidust osaleda rahvusvahelises järelevalvemehhanismis, mida, nagu ma olen juba maininud, nähakse ette selle kokkuleppe punktis 5, nii OSCE missiooni kui ka Euroopa

kaitse- ja julgeolekupoliitika kaudu. Osalemistingimused ei ole veel määratud, kuid nende kallal töötatakse ja ma olen veendunud, et asjad liiguvad väga kiiresti.

Ma ei hakka üksikasjalikult selgitama kõiki erinevaid seisukohti, kuid ma kordan, et põhimõtteliselt need ei erinenud. Asi oli nüanssides: kas rahvusvahelise õiguse meeldetuletamine ja naaberriigi piiri vägivaldse muutmise hukkamõistmine kujutab endast sanktsiooni? Ei, see ei ole sanktsioon. See on põhinõue. Seetõttu ei erinenud arvamused palju. Esitati kaks nõuet selle meeldetuletuse kohta, mille me lõpuks vastu võtsime ja dokumendile lisasime, sest, nagu te teate, toimub 9. septembril Euroopa Liidu ja Ukraina vaheline kohtumine. Samuti läheme me 8. septembril tagasi Moskvasse koos José Manuel Barroso, Javier Solana ja president Sarkozyga. Me oleme korraldanud 8. septembril kohtumise Moskvast ja samal päeval ka Tbilisis – alguses Moskvast, pärast Tbilisist –, et veenduda, ja ma loodan, et me saame seda teha, Vene vägede taandumises ettemääratud joone taha ehk teisisõnu Osseetia ja Gruusia vahelise piiri taha. Samuti loodame me olla tunnistajaks sellele, et allesjäänud kontrollpunktid Poti sadama ümbruses ning piki Osseetia ja Gruusia piiri, jäädes siiski Gruusia territooriumile, asendatakse või võimaldatakse nende kohest asendamist rahvusvaheliste vaatlejatega. Sellised on meie ootused.

Kõik on ühel nõul kohtumise osas, et viia lõpule kokkuleppe kuue punkti täitmine. Selle põhjal teeme järeldused hea tahte ja poliitiliste järeelmeetmete üle, millest omakorda sõltub meie ettepanek konverentsi korraldamise kohta. See rahvusvaheline konverents hõlmaks – arvestades, et peaaegu 20 aastat pole ÜRO olnud sellese küsimusse kaasatud, eriti Abhaasia ja Osseetia puhul – mitmeid partnereid poliitiliste läbirääkimiste alustamiseks. On samuti positiivne, et Dmitri Medvedev on nõustunud sellega, et sõjapõgenikud võivad koju tagasi pöörduda ja mitte ainult viimaste sündmuste ajal ehk siis viimase kuu jooksul lahkunud sõjapõgenikud, vaid ka need, kes on kodust lahkunud 1990. aastatest alates. Teie silmis võib see olla väga kaheldav, sest tekivad küsimused: kus nad on, kas nad saavad tagasi pöörduda, kas neil on vaja tagasi pöörduda, kas nad üldse soovivad seda jne. Rääkides siiski inimeste enesemääramisõigusest, peab märkima, et kõik need põgenikud on pärit Abhaasiast või Osseetiast. See otsus on võetud vastu ja me jääme ootama, millises ulatuses seda kokkulepet on võimalik rakendada.

Ma tõstatan nüüd aruteluks mõned punktid. Ma nimetan punkte, mida muudeti või mida siis teatud määral parandati, sest teistega võite te ise tutvuda, näiteks nagu „tunneb sügavat muret seoses ... avatud konfliktiga” jne. Euroopa Ülemkogu mõistab tekstis tugevalt hukka Venemaa ühepoolse otsuse tunnustada Abhaasiat ja Lõuna-Osseetiat. See otsus on vastuvõetamatu ning Euroopa Ülemkogu kutsub teisi riike üles mitte tunnustama seda väljakuulutatud iseseisvust ning palub komisjonil arutada sellest tulenevaid praktilisi tagajärgi. Tekstis tuletatakse meelde, et Gruusia konflikti rahumeelne ja kestav lahendus peab põhinema iseseisvuse, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse täielikul tunnustamisel vastavalt rahvusvahelisele õigusele, Euroopa julgeoleku- ja koostööalase Helsingi konverentsi lõppaktile ning ÜRO Julgeolekunõukogu kolmele resolutsioonile. Selles rõhutatakse, et Euroopa riikidel on õigus vabalt määrata oma välispoliitika ja liitlased jne. Euroopa Ülemkogul on hea meel, et kuuest punktist koosnev kokkuleppe, milleni jõuti 12. augustil tänu Euroopa Liidu vahendustegevusele, on viinud relvarahuni, Vene vägede märkimisväärsel taandumiseni ning aidanud kaasa humanitaarabi paremale jaotamisele sõjaohvritele. See tegevuskava tuleb täita täies mahus jne. Seda ei ole veel arutatud.

Jean-Pierre Jouyet ütles mulle midagi seoses Inglismaa muudatusettepanekuga Gruusia kohta. Kirjas oli: Euroopa Liit on juba andnud erakorralist abi. Ta on valmis andma abi Gruusia ülesehitamiseks, kaasa arvatud Lõuna-Osseetia piirkonnad ja Abhaasia. Ta on valmis toetama usalduse tõstmise meetmeid ja piirkondliku koostöö arengut. Samuti on liit otsustanud tihendada suhteid Gruusiaga, kaasa arvatud viisa saamise lihtsustatud kord, ja kiirendada täieliku ja üldise vabakaubanduspiirkonna võimalikku loomist niipea, kui tingimused on täidetud. Ta teeb lähemal ajal algatuse rahvusvahelise konverentsi kokkukutsumiseks, et aidata kaasa Gruusia ülesehitamisele, ja palub nõukogul ning komisjonil alustada konverentsi ettevalmistustega. Teine punkt käsitleb mõju, mida praegune kriis avaldab tervele piirkonnale ja piirkondlikule koostööle. Mis puudutab punkti 8, siis määrab Euroopa Ülemkogu Gruusia kriisi tarvis Euroopa Liidu eriesindaja ning palub nõukogul teha vajalikud korraldused. Me lisame: hiljutised sündmused näitavad vajadust suurendada Euroopa jõupingutusi seoses energiavarustuse kindlusega. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu koos komisjoniga vaatama läbi selles küsimuses tehtavad algatused, eriti seoses energiaallikate mitmekesistamisega ja tarneteedega. Saksamaa, Poola ja mitmete teiste riikide palvel on teksti lõpp sõnastatud järgmiselt: „Me kutsume Venemaa üles tegema koos meiega põhimõttelise otsuse arendada vastastikusel huvil ja mõistmisel ning koostööl põhinevaid suhteid. Me oleme veendunud, et Venemaa huvides on ennast Euroopast mitte isoleerida. Euroopa Liit omalt poolt on näidanud üles valmisolekut partnerluseks ja koostööks, mis austab tema aluseks olevaid põhimõtteid ja väärtusi. Me ootame Venemaalt vastutustundlikku käitumist, mis vastab kõikidele tema poolt võetud kohustustele. Liit jääb valvsaks; Euroopa Ülemkogu palub nõukogul vaadata koos komisjoniga ELi ja Venemaa suhete olukord ja eri mõtted tähelepanelikult ja põhjalikult

läbi; selline hindamine peaks algama kohe ja jätkuma [...] Euroopa Ülemkogu annab oma eesistujale volitused jätkata arutelusid eesmärgiga saavutada kuuepunktilise kokkuleppe täielik rakendamine. Euroopa Ülemkogu eesistuja teeb koos komisjoni presidendi ja kõrge esindajaga sel eesmärgil 8. septembril visiidi Moskvasse. Kuni ei ole toimunud vägede tagasipöördumist positsioonidele, kus nad olid enne 7. augustit, lükatakse partnerluslepingut käsitlevate läbirääkimiste raames kavandatud kohtumised edasi." Punktile 3 on väike täiendus: nõukogu ootab eelseisva Euroopa Liidu ja Ukraina vahelise tippkohtumise tulemusi. Tippkohtumise tulemusi oodates tihendame ja kiirendame meie institutsionaalset koostööd Ukrainaga.

(Aplaus)

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – (FR) Austatud nõukogu eesistuja, daamid ja härrad, esiteks soovin ma tervitada Euroopa Parlamendi poliitilist pühendumist Gruusiale. Samuti soovin ma õnnitleda Prantsusmaa eesistujat jõupingutuste puhul, eriti kiire tegutsemise puhul kriisi ajal.

On tõsi, et Euroopa Liit on toetanud oma tõhusust tänu relvarahu läbirääkimistele ja humanitaarabi kiirele jaotamisele. Täna Euroopa Ülemkogu kohtumine oli minu meelest väga tähtis ning arvestades keerukaid küsimusi, mida see konflikt tõstatab, peab ja ka pidi Euroopa Liit reageerima ühiselt ja leidma vastastikusel kokkuleppel sobivad vastused. Ma teen lühidalt, sest palju on juba öeldud.

Minu arvates saatis meie täna kohtumine väga selge sõnumi Gruusia kohta nii Gruusiale endale kui ka Venemaale, näidates, et me suudame kriisiolukorras reageerida ja käituda ühtse Euroopa Liiduna. Seda oleme me alati nõudnud.

Teiseks väljendub meie ühtsus meie väärtuste kaitse kaudu. Nagu ma olen öelnud, on komisjon kriisi algusest saadik aidanud minu meelest üsna märkimisväärsel viisil kaasa ELi jõupingutustele stabiliseerida humanitaar- ja julgeolekuolukord Gruusias.

Humanitaarabi raames eraldasime me 6 miljonit eurot, mis peaks katma konfliktis kannatada saanud tsiviilelanikkonna esmavajadused. Sellele summale lisandub peaaegu 9 miljonit eurot, mille eraldasid liikmesriigid. Tänu sellele oleme suutnud katta kõik esmased humanitaarvajadused.

Mis puutub ülesehitusse, siis eelmisel nädalal saatsime me kohale komisjoni asjatundjate rühma, et viia läbi vajaduste esialgne hinnang ning, nagu ütles juba Bernard Kouchner, siis vastavalt meie esialgsele hinnangule, mis ei hõlma Venemaa kontrolli all olevaid piirkondi, oli kahju kardetust palju väiksem. Ülesehituseks ja parandustöödeks kulub umbes 15 miljonit eurot. Kõige tungivam vajadus on siiski seotud nende 22 000 inimese saatusega, keda konflikt sundis kodust lahkuma. Nende vajaduste rahuldamiseks on vaja umbes 110 miljonit eurot.

Euroopa Liit peab näitama, et ta on valmis toetama Gruusiat, mis toetab meie poliitilist tahet tugevdada meie suhteid. Esiteks on nõukogu otsustanud tõsta märkimisväärselt Gruusiale antavat rahalist abi, eriti asja mainitud ülesehituse jaoks ning ka sõjapõgenike jaoks.

Hetkel tegeleme me nende reservide hindamisega, mida saaks kiiresti kasutada 2008. aasta eraldistest. Siiski pole kahtlust, et ilma erakorralise eelarveeraldiseta ei suuda me vajalikke vahendeid kokku saada. Mul on hea meel üldise poliitilise toetuse üle, mida me täna saime selles suhtes president Pötteringilt. Samuti on vajalik korraldada rahvusvaheliste annetajate konverents, et saata tugev usaldust suurendav signaal investoritele.

Minu meelest on samuti tähtsam kui kunagi varem tugevdada naabruspoliitika vahendeid, et stabiliseerida Gruusiat. Toetudes Euroopa Ülemkogu järeldustele, kavatsime me kiirendada ettevalmistusi, juhul kui tingimused on täidetud, vabakaubanduspiirkonna loomiseks ja lühiajaliste viisade taotlemise lihtsustamiseks.

Viimane kokkulepe on loomulikult seotud tagasivõtulepinguga ning on oluline julgustada Gruusiat valima demokraatia, õigusi ja väljendusvabaduse tee. On oluline kiirendada demokraatlikke reforme ja poliitilist pluralismi.

Mis puutub julgeoleku stabiliseerimisse ja relvarahukokkuleppe täitmisesse, siis me loodame tsiviilvaatlusmissioonile, mis korraldatakse Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames. See peab olema tihedalt seotud teiste ELi tegevustega, näiteks ülesehitusega.

Nüüd mõned märkused seoses Venemaaga.

komisjoni liige. – Venemaa teod tõstavad küsimuse meie suhete iseloomu kohta nii lühikeses kui ka pikas perspektiivis. Suutmatust pidada siiani kinni kuuest punktist koosnevat kavast, mida vahendas eesistujariik,

ning tema otsus tunnustada Abhaasiat ja Lõuna-Osseetiat on vastuolus rahvusvaheliste suhete aluspõhimõtetega.

Oleme püüdnud muuta meievahelise suhte kaasaegseks partnerluseks, mis peegeldaks kasvavat majanduslikku integreerumist. Arvan, et kaalul on vastastikused põhihuvid – vastastikune majanduslik sõltuvus, vajadus leida ühine lähenemisviis tuumarelvale leviku tõkestamises või terrorismivastases tegevuses või paljudes teistes rahvusvahelistes küsimustes –, nii et suhtluskanalite lahti hoidmine Venemaaga oli ja on ülitähtis.

Siiski ei saa praeguste sündmuste taustal jääda suhted Venemaaga tavapärasteks. Seetõttu oli tähtis saavutada õige tasakaal suhtluskanalite säilitamise ja Venemaale selge sõnumi saatmise vahel. Arvan, et õige lähenemisviis on jätkata käimasolevat koostööd ja dialooge, kuid jätta uued algatused oma aega ootama. Seetõttu vaatab komisjon nüüd läbi kõik uued algatused, mis olid suhete tugevdamiseks plaanitud, et võimaldada nõukogul jõuda järeldustele enne novembri tippkohtumist Nice'is.

Mis puutub pikaajalistesse tagajärgedesse, siis annavad hiljutised sündmused teatud poliitikavaldkondadele uue tähtsuse. Meie juunis võetud kohustus arendada idapartnerlust ja Euroopa naabruspoliitikat näitab tõepoolest ELi õigustatud huve selle piirkonna suhtes. Need poliitikad rõhutavad asjaolu, et me ei lepi uute eraldusjoontega Euroopas ning et meie partnerid, nagu Gruusia, Ukraina ja Moldova, võivad loota meie toetusele oma territoriaalse terviklikkuse ja suveräänsuse suhtes. Me oleme valmis tegevust kiirendama ja samuti esitama niipea kui võimalik uued ettepanekud idapartnerluse kohta, see juhtub kindlasti enne aasta lõppu, kuid võib-olla isegi hilissügisel.

Teiseks – ja see on minu viimane punkt – on meie Venemaa suhete keskmes energiaküsimus. Kõik otsused, mis me teeme Euroopa energiavaldkonnas, mõjutavad koheselt meie suhteid Venemaaga, seega me peame kasutama võimalust arendada Euroopa jaoks välja strateegiline energiapoliitika. Lõpetuseks, hiljutised sündmused on esitanud Euroopa Liidule väljakutse. Järgnevate kuude jooksul peame jätkuvalt näitama oma suutlikkust tegeleda eesseisvate ülesannetega.

Tänane päev on olnud oluline. Ainult läbi sidusa strateegia, ühiseisukohtade ja kooskõlastatud tegevuse suudame kaitsta Euroopa huve ja väärtusi. Ma aplodeerin parlamendi pühendumisele ja olen kindel, et me kõik anname oma panuse Euroopa Liidu tugeva ja ühtse rinde säilimisele.

Joseph Daul, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (FR) Austatud president, lugupeetud nõukogu eesistuja, pr Ferrero-Waldner, daamid ja härrad, sellel suvel Gruusias arenema hakanud olukord on vastuvõetamatu ning talumatu ning nõuab kindlat ja otsustavat vastust Euroopa Liidult.

Venemaal on samasugused õigused ja kohustused kui kõikidel teistel riikidel rahvusvahelises üldsuses. Üks nendest kohustustest on austada suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust ning eriti rahvusvaheliselt tunnustatud piire. Tungides Gruusia territooriumile, seda okupeerides, ning tunnustades Gruusia separatistlike piirkondade, Lõuna-Osseetia ja Abhaasia iseseisvust, on Vene ametivõimud eiranud üksteise järel rahvusvahelise õiguse kõiki kolme aluspõhimõtet.

Euroopa Liit peab aktiivselt osalema selle konflikti lahendamises ja ma õnnitlen eesistujariik Prantsusmaad ennetava suhtumise puhul. Me peame näitama, et me oleme võimelised täitma nende tuhandete grusiinide lootused, kes kuulutavad Tbilisi tänavatel oma muret.

Minu fraktsioon kutsub komisjoni, nõukogu ja kõiki liikmesriike näitama oma ühtsust ja samuti otsusekindlust Venemaa kui meie naabri suhtes. Euroopa Liit ei saa piirduda sellega, et mõistab sõnaliselt hukka sellise rahvusvahelise õiguse süstemaatilise rikkumise. Meie fraktsioon on veendunud, et Euroopa peab kasutama kõiki kättesaadavaid vahendeid, eriti poliitilisi ja majanduslikke, et avaldada survet Venemaale ja panna teda austama allkirjutatud lepinguid. Me kutsume Venemaad üles austama kõiki kohustusi, mis tulenevad relvarahukokkuleppele allakirjutamisest, alates Vene vägede täielikust ja kohesest taandamisest Gruusia territooriumilt ning Vene sõjaväe kohaloleku vähendamisest Lõuna-Osseetias ja Abhaasias. Samuti mõistame me hukka sissetungivate Vene vägede ja palgasõdurite poolt toime pandud rüüstamise, nagu väga õigesti märkis Bernard Kouchner.

Me oleme äärmiselt mures Gruusia elanikkonna saatuse pärast Lõuna-Osseetias, keda on isegi pärast relvarahukokkuleppe allakirjutamist sunnitud jõuga kodust lahkuma. Me kutsume tungivalt Venemaa ja Lõuna-Abhaasia ametivõime üles tagama nende inimeste koju naasmine. Me kutsume nõukogu ja komisjoni üles vaatama läbi oma poliitika Venemaa suhtes, kaasa arvatud partnerluslepingu alased läbirääkimised, juhul kui see riik ei peaks austama relvarahukokkuleppega kaasnenud kohustusi. Samuti kutsume me nõukogu ja komisjoni üles panustama rahvusvahelistesse mehhanismidesse, mis aitavad kaasa konflikti lahendamisele, kaasa arvatud operatsioon Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames.

Hr president, daamid ja härrad, kriis on tõestanud Euroopa Liidu haavatavust mitmes tundlikkus valdkonnas: esiteks meie energiavarustus. Rohkem kui kunagi varem peame me kindlustama Euroopa energiaga varustatuse. Me peame arendama ja kaitsma alternatiive seoses Venemaa energiatranspordi infrastruktuuriga. Lisaks on ilmne, et Euroopa Liidu roll kriisijuhtimises oleks palju suurem, kui tugevdada Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikat. Lissaboni leping võimaldab seda tugevdada. Seetõttu kutsume me üles liikmesriike, kes ei ole veel lepingut ratifitseerinud, seda tegema nii kiiresti kui võimalik. Meie fraktsiooni arvates on ainuke võimalus tagada stabiilsus ja julgeolek mõlemal pool Atlandi ookeani ainult siis, kui arendada võrdsetel alustel koostööd Euroopa Liidu ja USA vahel.

Viimaks sooviksime me osutada sellele, et Gruusia soovib kunagi liituda NATOga. Daamid ja härrad, see on tähtis hetk ja Euroopa Liit ei tohi jätta kasutamata seda võimalust näidata, et ta on kindlameelne ja otsustav Venemaa Föderatsiooni suhtes, olgu viimane kui tahes suur ja võimas. Sellest sõltub Euroopa Liidu tõsiseltvõetavus, terve piirkonna stabiilsus ning meie lähinaabrite ja isegi Euroopa Liidu liikmesriikide turvalisus. Samuti kutsun nõukogu eesistujat üles tagama suhete kiire areng Ukrainaga. Täna teid tähelepanu eest. Palun jääge kindlameelseks.

Hannes Swoboda, *fraktsiooni PSE nimel.* – (DE) Austatud president, lugupeetud nõukogu eesistuja, juba mitmeid päevi on ajalehed täis artikleid järgmise sõnumiga: „Lenin. Stalin. Putin. Kas kõik?” Tegelikult on sõnum mõnevõrra lihtsustatud, sest tegelikult sai Lõuna-Osseetia Gruusia osaks Lenini ajal. Selle käigus kaotasid elu 18 000 inimest ja umbes 50 000 inimest saadeti välja. Abhaasia sai Gruusia osaks Stalini ajal. On tähtis jääda tõetruuks ja võtta arvesse kõikide osapoolte seisukohti. Zviad Gamsahurdia, kes oli esimene Gruusia Vabariigi president ja kes on jälle väga populaarseks muutunud, kirjeldas osseete kui „rämpsu, mille peab Roki tunneli kaudu minema pühkima”. Me peame jääma tähelepanelikuks ka Gruusia natsionalismi sellise ilmingu suhtes.

Kuid mitte miski – lubage mul see teha selgeks, nagu Martin Schulz on seda mitmel juhul teinud – ei õigusta Venemaa sekkumist, mis on lõppude lõpuks kestnud juba aastaid. See on imperialistliku käitumise väljendus ja me oleme korduvalt näinud Venemaad kasutamas ära vähemuste konflikte. Me oleme olnud pealtnägijad korduvatele ähvardustele ja boikottidele, millega me ei saa leppida. Ma ei soovi eitada vigu, mida on teinud lääs ja Gruusia president Mihheil Saakašvili, kuid Venemaa on korduvalt oma suhetes naabritega üritanud kasutada sisekonflikte enda kasuks.

Samuti ei õigusta sellist tegevust Kosovo tunnustamine. Euroopa Liit on alati teinud selgeid ja ühehäälsid püüdlusi saavutamaks mitmepoolne rahvusvaheline lahendus. Venemaa ei ole seda teinud. Samuti on Euroopa Liit pakkunud selget ja ühehäälselt toetust Serbia vähemusele Kosovos ja jätkab seda. Mida on teinud Venemaa? Ta on ainult vaadanud pealt, kuidas grusiinid aeti välja Lõuna-Osseetiast ja Abhaasiast, ja ma loodan, et Bernhard Kouchneril on õigus, öeldes, et nüüd tuleb uus poliitika.

EL peaks nüüd keskenduma oma naabrite toetamisele ja aitamisele. Me oleme juba mõnda aega pakkunud välja Musta mere liidu ideed. Ükskõik millise nime me selle struktuuri jaoks valime, on selge, et praegust naabrusspoliitikat peab tugevdama ning me peaksime kutsuma üles kõiki piirkonna terviklikkusest ja stabiilsusest huvitatud osapooli, alates Türgist kuni Kasahstanini, selles osalema.

Kui Venemaa on valmis lülituma ümber koostööpoliitikale ja austama oma naabreid, siis kutsutakse ka teda osalema. Venemaa tunneb ennast hetkel tugevalt tänu kõrgele energiahinnale, kuid teadaolevalt pole see Venemaa jaoks tugev majanduslik alus ja ta võidaks palju partnerlusest ja koostööst Euroopaga. Samal ajal peame keskenduma naabrite toetamisele. Sellega seoses, härra eesistuja, soovin öelda, et tänasel tippkohtumisel kokku lepitud järeldused on head, pakkudes head alust edasiliikumiseks tänu sellele, et need väljendavad realistlikku ja jätkusuutlikku lähtepunkti. Avaldan lootust, et Euroopa Parlament jõuab samuti selgetele ja üksmeelsetele järeldustele nagu nõukogu, et Euroopa Liit saaks rääkida ühtsel ja tugevama häälel.

(Aplaus)

Graham Watson, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Härra president, ma olen natuke üllatunud nõukogu eesistuja tänaõhtuse kõne üle ja selle üle, et seda kanti ette auväärselt poodiumilt.

Kaukaasia konfliktis peavad mõlemad pooled võtma vastutuse, nagu ütles eesistuja. Miks nõukogu järeldused ei peegelda seda?

President Saakašvili ei saanud arvata, et sõjaline sekkumine ei too kaasa Venemaa reaktsiooni. Samamoodi oli ebaproportsionaalne Venemaa reaktsioon.

Te ütlesite: „Les dégâts n'ont pas été considérables” ja siiski esitas volinik Ferrero-Waldner meile summa ning täiskogu kutsutakse üles seda summat maksma!

Ühes asjas olen ma teiega nõus: me peame Venemaa tegevuse hukka mõistma; see on õigustamatud, kuid me ei saa veenda, surudes Vene karu Dmitri Medvedevi nurka. Dialoog ja koostöö lahendavad pingeid paremini kui isolatsioon. See on külma sõja õppetund ning liit – nagu ka Helsingi protsessi puhul – mängib siin keskset rolli.

See konflikt tõstab esile vajaduse luua ühine välis- ja julgeolekupoliitika. Kuigi liikmesriikide arvamused Venemaa suhtes erinevad, suutis eesistujariik kiiresti esitada läbirääkimiseks kuuepunktilise kava ning see on kiiduväärne.

See kava ei ole ehk täiuslik, kuid see on teinud lõpu vägivalle ja seda tuleks täita täies mahus, kaasa arvatud Vene vägede taandumine Musta mere Poti sadamast.

Milliseid samme peaks liit nüüd võtma? Nõukogul on õigus nõustuda kriisijuhtimise ja ülesehitamisfondiga ning humanitaarabi kiire jaotamisega. On vaja määrata ELi esindaja, kes suudab panna mõlemad pooled kuulama.

Liidul on õigus saata vaatlejaid, kuid need peavad asendama Vene rahuvalvajad, mis tähendab kohustust nende liikmesriikide jaoks, kes ei osale teistel rinnetel.

Euroopa peaks kutsuma kokku Taga-Kaukaasia rahukonverentsi, mis ühendaks kõik osapooled, kes otsivad lahendusi lahendamata konfliktidele.

Kuid liit peaks alustama silmatorkavalt vastuolulise probleemi lahendamise, mille puhul on vaja rohkem kui ministeeriumi volitusi. Lõpetama anomaalia, et Vene passidega Gruusia kodanikel on lihtsam juurdepääs Euroopa Liidule, sest see julgustab neid võtma Vene kodakondsust. Gruusiinidel peaks olema Euroopasse samasugune juurdepääs kui venelastel, kuigi selle võib saavutada, külmutades viisade lihtsustatud väljastamise lepingu Venemaaga.

Kuidas saame tagada naabruspoliitika tugevdamisel koostöö jätkumist Venemaaga ja samal ajal talle näidata, et täismahus strateegiline partnerlus ei ole enam tõenäoline? Mida me saame veel teha, et vähendada Euroopa sõltuvust Venemaa energiatarnest? Teist oli õige täiendada järelduste teksti sellest aspektist lähtuvalt. Venemaa peab loomulikult vastutama oma ebaseadusliku tegevuse tagajärgede eest, mis hõlmab ka arutelu Sotši taliolümpiamängude tuleviku üle, mis peaksid toimuma ainult 40 km kaugusel piirist.

Kas Venemaa käitumine on kooskõlas olümpia hartaga? Ei. Nende küsimuste lahendamine nõuab otsusekindlust, ettenägelikkust ja kannatlikkust. See kõik on väljakutse liidule ning ma kardan, nõukogu eesistuja, et me peame sellele vastama enne, kui me pakume teile teie *vin d'honneur*’i.

President. – Kas ma tohiksin öelda järgmisele kõneleajale, et järgmisel esimeeste konverentsil arutame me fraktsioonide esinemise järjekorda, sest selle kohta on esitatud juba üks vastuväide. Tänapäevane järgmine esineja on Konrad Szymański, kes kõneleb fraktsiooni Liit Rahvusriikide Euroopa eest. Me arutame seda teemat neljapäeval, sest puudub seletus, miks see järjekord on just selline. See on küsimus, mille peab selgitama välja süstemaatiliselt.

Konrad Szymański, fraktsiooni UEN nimel. – (PL) Hr president, volinik, Bernard Kouchner, Venemaa ei täida kolme kuuest lepingupunktist, mille läbirääkimisi viis meie nimel läbi president Sarkozy. Selle tagajärjel on Venemaa kaotanud õiguse olla Euroopa partner. Selles arutelus on kaalul ka Euroopa Liidu tõsiseltvõetavus.

Ei piisa ainult humanitaarabi jagamisest, Gruusia ülesehitamisest ja lihtsustatud viisasüsteemi ning kaubalepingute kehtestamisest. Venemaa peab täielikult kogema, milline on eneseisolatsioon. Kui seda ei juhtu, siis me jätame ta ilma võimalusest vaadata läbi oma poliitika. Venemaa saab sel juhul ainult kinnitust oma arvamusele, et ta pääseb kõigest karistusest. Järgmiste presidendivalimiste valguses 2012. aastal on suurenev majanduslik ja poliitiline isolatsioon meie ainuke võimalus külvata kahtlust ja lahkkelisid Moskva juhtivas fraktsioonis. Ei tohi lasta Venemaal saada kasu sellest agressioonist.

Me peame vaatama läbi oma energiapoliitika. Euroopa manööverdamisruum on juba piiratud tema sõltuvuse tõttu Venemaast. Kas me tõesti soovime raskendada olukorda? Liikmesriigid peaksid esimesel võimalusel tegema lõpu osalemisele põhja- ja lõunapoolse gaasitoru ehitamises. Kui me ei suuda jõuda nende pikaajaliste järeldusteni, siis riskime me saada kõrvalejätetuks ja jääda naerualusteks.

Daniel Cohn-Bendit, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (FR) Hr president, hr nõukogu eesistuja, volinik, daamid ja härrad, ma olen veendunud, et praeguses olukorras peaksime arutama, mida teha. Ma olen veendunud, et siiani on nõukogu otsustanud ja teinud kõik, mis võimalik, kuigi me võiksime alati norida selle üle, kas riigi- või valitsusjuhtide erakorraline Euroopa Ülemkogu kohtumine ei oleks võinud toimuda kohe, et näidata meie ühtekuuluvust, kuid las see jääda.

Ma usun, et me peame nüüd esitama mõned põhiküsimused. Kõige põhilisem küsimus on seotud meie seisukohaga Venemaa suhtes, meievahelise koostööga ning sellega, kuidas me kavatseme lahendada need probleemid Kaukaasias, sest on ka Mägi-Karabahi küsimus. Edaspidi võime me nüüd olla tunnistajaks alalistele konfliktidele ja president Sarkozy võib seetõttu leida ennast pidevalt sellistest olukordadest. Ta võiks võtta Kremli toa ja jääda sinna määramatuks ajaks; see on ka võimalus.

Minu arvamus on järgmine: esiteks, Joseph Daul, kui on teema, mida me ei peaks praegu arutama, siis on see Gruusia ja Ukraina NATOga liitumine. See on praegu kindlasti kõige idiootlikum mõte, sest see tähendab, et me ei saa poliitilises plaanis edasi liikuda. Kas Gruusia ja Ukraina liituvad NATOga, kui reformid on läbi viidud? Võimalik, ma ei ole kindel. Siiski ei ole see tegelikult tänase päeva oluline küsimus.

Kas te arvate, et kui Gruusia oleks kuulunud NATOsse, siis oleks läinud käiku artikkel 5? Loomulikult mitte! Seepärast ei tohiks me rääkida mõttetusi. Teisest küljest – ja siinkohal ma nõustun Graham Watsoniga –, kuidas me saame kontrollida selliseid tegusid, nagu on president Saakašvili omad? Me nõustume, et Venemaa tegevus oli vastuvõetamatu, kuid samuti on vastuvõetamatu Gruusia presidendi otsus pommitada linna ükskõik millisel põhjusel! Provokatsioonile tuleks vastata teisel moel, mitte pommitades.

Tegemist on tõelise poliitilise probleemiga. Me teeme ettepaneku tegeleda selle poliitilise probleemiga järgmisel viisil: me peaksime pakkuma Gruusiale ja Ukrainale eesõigustega partnerlust kui esimest sammu võimaliku integreerumise suunas. Integreerumine saab omakorda toimuda siis, kui viiakse läbi alusreform Euroopas jne. Siiski peaksid meil olema lisaks majanduslikele ja sotsiaalsetele vahenditele ka poliitilised vahendid, et mõjutada vastavaid poliitilisi rühmi. Euroopa ruumi tulevik tähendab seda, et need riigid on vabad natsionalismist.

Me peaksime vaagima François Mitterrand'i ütlust: „natsionalism on sõda”. Gruusia natsionalism, Venemaa natsionalism, Abhaasia natsionalism ja Lõuna-Osseetia natsionalism on sõda! Meie Euroopas peame ütlema, et meie arusaam on sellest mööda minna. Euroopa arusaama kaudu näitame me ka Euroopa väärtusi, sest kui natsionalism nendes piirkondades jätkub, siis ei leia me kunagi lahendust.

Francis Wurtz, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (FR) Austatud president, lugupeetud nõukogu eesistuja, volinik, seoses Kaukaasia kriisiga viib Gruusia- või Venemaa-vastane suhtumine meid ainult ummikusse. See on olnud ilmselge pärast Nõukogude Liidu lagunemist 17 aastat tagasi, sest see piirkond on täis jätkuvaid pingeid ja vaidluse all olevaid piire. See on koht, kus järjestikustest sõdadest ja vägivallast saadud trauma vaevab kollektiivset mälu, kus etniline ja religioosne kirju pilt ning vimma ja alanduste kogunemine pakuvad ohtlikult soodsat pinnast natsionalismile. Selles kontekstis maksab poliitiline vastutustundetus kallilt kätte ning see kehtib kõigi jaoks. See kehtib kindlasti Gruusia presidendi puhul, kes alates oma valimisest 2004. aastal on korduvalt näidanud välja kättemaksuhimu separatistlike piirkondade suhtes. Ta on jätkuvalt mänginud oma õnnega, jäädes truuks Bushi valitsusele ja vastasseisupoliitikale piirkonnas. Ta algatas rünnaku Lõuna-Osseetia vastu, mille kohta on piirkonna probleemide jälgimise eest vastutav Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee kaasraportöör Van den Brande tunnistanud, et – ja ma tsiteerin – ta oli „šokeeritud sõjapõgenike lugudest, Tshinvali ulatuslikust ja valimatust pommitamisest ning elamupiirkondade hävitamisest”. See strateegia on katastroofiline Gruusia, Kaukaasia ja Euroopa jaoks.

See õppetund kehtib ka Venemaa puhul. Vasturünnaku brutaalsus, kaasa arvatud tsiviilelanikkonnale suunatud rünnak, Gruusia territooriumi strateegiliste piirkondade jätkuv okupeerimine, Gruusia elanikkonna väljaajamine Lõuna-Osseetiast ning kahe separatistliku piirkonna ühepoolne tunnustamine ohustavad täpselt samamoodi rohkem kui ühe Euroopa riigi huve, mis tekkisid seoses uue presidendi esialgsete rahvusvaheliste algatustega. Venemaa võib kaotada kõik, kui ta langeb tagasi isolatsiooni Euroopa ja maailma suhtes.

Lõpetuseks, lääs tervikuna teeks hästi, kui ta hindaks ennenägematut kahju, mida on juba põhjustanud Ameerika avantürismipoliitika ning Euroopa liidrijälgimispoliitika mandri selles osas. NATO piiramatu laienemisstrateegia, Serbia pommitamine, Kosovo iseseisvuse ühepoolne tunnustamine, raketikilbi paigaldamine Euroopa territooriumile, rääkimata piirkonna liidrite äärmuslikust kiidulaulust, kes peaksid ehk olema ettevaatlikumad, tehes Venemaa-vastaseid ja läänemeelseid avaldusi; kõik need valikud näitavad lühinägelikkust poliitikat, mis on pigem praeguse Valge Maja kui Euroopa julgeolekupoliitika vääriline. Rahvusvaheliste suhete militariseerimise strateegia ning poliitiliste vastuolude põhjustamine on meie silmis

ebaõnnestunud. Lisaks OSCE egiidi all Euroopa vaatlejate saatmisele peaks ELi prioriteet olema ka hoida igal võimalikul viisil ära konflikti laienemine nii kiiresti ja rahumeelselt kui võimalik ning uurida võimalust koostada uus üleeuroopaline julgeoleku- ja koostööleping, mis oleks õiguslikult siduv ja hõlmaks kõiki probleeme, mis on praegu kõrvale jäetud: territoriaalne terviklikkus, piiride puutumatus, ummikusse jõudnud konfliktide saatus, jõu mittekasutamine ning ka energiavarustuse kindlus. Seda probleemi on kindlasti nüüd raskem lahendada kui enne, kuid ilma selle väljavaateta kardan, et kõige hullem on veel ees. Meie seisukoha vastuvõtmisel ärgem unustagem, et täna, esimesel septembril, on rahvusvaheline rahupäev.

(Aplaus)

Bernard Wojciechowski, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – Hr president, ma tulen riigist, mille ajalugu on täis sõdu ja kannatusi. Poola toetab alati rahupüüdlusi. Selle eesmärgi saavutamine on kohustuslik.

Ida-Euroopa riigid, nn Balti riigid, saades innustust oma juhtidelt, soovivad, et Euroopa Liit paneks Venemaa maksuma teatud hinda oma Gruusia-vastase sõjategevuse eest. See kujutab endast klassikalist näidet poliitilisest ortodokssusest, mis eeldab, et Venemaa ajab taga ainult imperialistlikke eesmärke.

See tavapärane sõge suhtumine Venemaasse, täis tühje banaalsusi, tundub alandav, sest seda võidakse, näiteks Venemaa poolt, tajuda kui kliinilist näidet mõnede tulipäiste poliitikute reaktsioonist.

Euroopa Liit vajab Venemaad sama palju kui see vajab Gruusiat, kui mitte rohkem. Seetõttu on vajalik, et Euroopa Liit ei osaleks selles konfliktis ega valiks pooli Venemaa või Gruusia suhtes. Euroopa Liit peab näitama maailmale, et tema poliitika on vaba Ameerika Ühendriikidest ning on samas sõbralik ja põhineb täielikul partnerlusel.

Venemaa on ELi suuruselt kolmas kaubanduspartner, kulutades Euroopa kaupadele pool triljonit dollarit. Kas me saame seada ohtu sellist suhet?

Pole kahtlust, et Euroopa Parlament on kaasotsamismenetluses nõukoguga tõeline kaasseadusandja. Kuid kas ta on tõesti võrdne partner ELi välisasjade küsimuses?

Minister, tundub, et valik on juba langetatud Gruusia kasuks. Lubage mul siis küsida: kas Euroopa Parlamendi hää ei tähenda midagi? Milleks on see arutelu vajalik, kui kõik on juba ära korraldatud ja otsustatud?

Sylwester Chruszcz, *fraktsiooni NI nimel*. – (PL) Volinik, on tugev seos sõjategevuse puhkemise vahel Kaukaasias ja Kosovo küsimuse vahel. Ma olen üks neist, kes oli vastu Serbia tükeldamisele. Algusest peale rõhutasime me asjaolu, et Kosovo albaanlaste ühepoolne otsus, mida toetasid Ameerika Ühendriigid ja paljud Euroopa riigid, toob kaasa Pandora laeka avamise ning sarnased vaidlused löövad lõkkele terves maailmas. Gruusia olukord on üks näide. Gruusia president Saakašvili tegi otsuse rünnata Osseetia tsiviilisikuid. Peab meenutama, et Abhaasia ja Osseetia on rahvused, kes on elanud oma kodumaal juba sajandeid. Nad on arendanud oma kultuuri ja identiteeti ning on mitmel korral võidelnud oma iseseisvuse eest, millest Stalin neid enne Teist maailmasõda ilma jättis.

Serbia ja Gruusia kujutavad endast suurepärase näidet sellest, kuidas rahvusvahelisel areenil on mõned võrdsemad kui teised ning kuidas rahvusvahelist õigust tõlgendavad alati kõige tugevamad liitlased. Lisaks on mitmed selle täiskogu liikmed aidanud kaasa Euroopa korra hävitamisele. Taastagem rahu ja rahvusvaheline õiguspärasus Euroopas! Taastagem Euroopa kord! Ma kutsun üles riike, kes toetasid Serbia tükeldamist, võtma oma tunnustus Kosovo suhtes tagasi ning Venemaad taganema Osseetia ja Abhaasia tunnustamisest. Kui Ameerika Ühendriikide ja enamike liikmesriikide poolne Serbia eraldumise tunnustamine kiidetakse heaks, siis kuidas saab mõista hukka samasuguse teo Gruusias? Daamid ja härrad, ma palun teil olla vähem silmakirjalikud.

Bernard Kouchner, *nõukogu eesistuja*. – (FR) Ma saan aru, et Graham Watsoni arvates oli minu suurim viga sellelt poodiumilt kõnelemine. Kui mulle saab ainult seda ette heita, siis ma saan seda heastada, sest eelmisel korral siin olles ja sellelt poodiumilt kõneledes ei olnud ma riigipea. Kui kõik on juba öeldud ja tehtud, siis võib igäiks eksida.

Ma võin üritada vastata mitmetele küsimustele, kuid teiste puhul jään ma vastuse võlgu. Joseph Daulil on õigus, et meie kõigi soov on, eriti seoses kriisiga – ja see on eesistujariik Prantsusmaa üks prioriteete –, rakendada edukalt Euroopa kaitsepoliitikat. Mida tähendab „edukalt”? See tähendab, et me peame igal juhul taaskäivitama protsessi, mis võimaldaks meil Saint-Malos jõuda vähemalt üksteise mõistmiseni. Sellele me peame püstitama ühise eesmärgi. Loodetavasti see õnnestub meil. Tegelikult me peame selle saavutama, kuid mitte sellepärast, et see kriis vääriks sõjalist sekkumist. Mitte mingil juhul! Otsus vastata Venemaa

sissetungile Gruusiasse sõjalise sekkumisega oleks olnud kõige halvem mõte üldse. Ma ei arva, et Mustale merele saadetud sõjalaevad oli sobiv vastus, sest mõned neist olid varustatud raketidega. Minu meelest ei oleks pidanud me seda tegema, kuid eesistujariik Prantsusmaal oli teistsugune arvamuse. Selleks et saavutada tugev Euroopa kaitse, mida me vajame, on vaja võtta vastu Lissaboni leping, mis toob meid tagasi meie enda institutsionaalsete probleemide juurde. Me peame leidma väljapääsu sellest institutsionaalsest kriisist.

Minu ausa arvamuse kohaselt ei ole NATO selles olukorras õige lähenemisviis. See on tegelikult vale lähenemisviis, sest kui me oleksime Bukarestis hääletanud liikmesriikide tegevuskava poolt, siis ausalt öeldes, ei oleks see midagi muutnud, sest ma olen veendunud, et keegi polnud valmis alustama Gruusia nimel sõda. Ma ütlen seda ilma igasuguse künismita. Ma ütlen seda seetõttu, et see arvamuse kõlas ühehäälselt kõikide kohtumiste ja arutelude alguses. See ei tähenda – sest me oleme nii öelnud –, et Gruusial või Ukrainal ei oleks õigus saada NATO liikmeks.

Arvesse peab võtma ka teisi asjaolusid. Hetkel on seda raske öelda, nii et ma jään väga diskreetseks, kuid Venemaa on 20 aastat tundnud, et teda on koheldud halvasti. Ma usun, et teatud määral, eriti siin Euroopa Liidus, vastab see tõele. Me ei suutnud leida Venemaaga ühist keelt. Võib-olla me ei oleks niikuinii edu saavutanud, kuid ma olen veendunud, et me ei mõistnud piisavalt toimuvaid muutusi, sest Gruusia ise oli 20 aastat tagasi Nõukogude Liidu orbiidil. See oli ka kommunistlik riik. Kummalgi pole õnnestunud rakendada täielikult demokraatiat. Ma olen veendunud, et nagu kõikide riikide puhul, tekib probleem Ukraina ja Gruusia jaoks hiljem, kuid ma ei usu, et see oli vastus.

Teisest küljest on teil õigus: me peame tugevdama suhteid Ukrainaga, nagu selles dokumendis mainiti. See kehtib ka Gruusia kohta. Privilegeritud partnerlusest räägime me mõne hetke pärast.

Hannes Swobodale ütlen ma – ja see on anekdoot –, et ma tahtsin minna külastama Stalini maja Goris, sest seal see asub. Ta sündis seal. Võib öelda, et ta joonistas kaardile väikesed punased ringid märkimaks piirkondi, mis võiksid olla autonoomsed ja mis mitte. Ta oli piirkonnaga tuttav ning juba tol ajal ei saanud Osseetia ega Abhaasia läbi ei grusiinide ega ka ülejäänud piirkonnaga. Meil ei olnud vaja seda kriisi saamaks teada, et see piirkond on konfliktne. Mis on hullem kui Balkani piirkond? Kaukaasia. Mis on hullem kui Kaukaasia? Balkani piirkond. Ma pole kindel, kuid arvan, et seal toimuv on laialt levinud. Natuke ajas tagasi minnes ja mõeldes sellele, mis juhtus Tšetšeenias, mille ma sügavalt hukka mõistan, siis võib näha, et tšetšeenlaste liitlased Gruusia vastu olid abhaasialased.

Me peaksime jätma selle kõik minevikku, kuigi võib osutuda vajalikuks selle juurde tagasi tulla. Ma nõustun teiega, öeldes, et mitte miski ei õigusta seda reaktsiooni. Mitte miski. Siiski peame me uurima provokatsioonide kujunemist, kuid ausalt öeldes on seletused nii erinevad, et seda kõike on väga raske teha. Kui me arutasime Moskvast seda dokumenti, siis meilt küsiti, kuidas nad oleksid pidanud reageerima. Kas nad oleksid pidanud jätma oma rahva surema ja leppima pommitamisega? Ärge unustage esialgseid numbreid. Ma ei kavatse sel teemal arutada, sest mul puudub võimalus nende kontrollimiseks, kuid venelased rääkisid alguses umbes 1000–2000 hukkunust, mis kindlasti ei vasta tõele, sest ainukese seal kohalkäinu ehk siis Human Rights Watch rääkis umbes mõnest sajast inimesest. Tegelikult oli nende andemetel kümnete või isegi sadade kaupa hukkunuid. Ma ei ole kindel. Igal juhul õigustati seda reaktsiooni ohvrite kõrge arvuga ning kui käisin veel kord Põhja-Osseetias sõjapõgenikke vaatamas, siis oli neilt kuuldu kohutav: granaate heideti keldritesse, kus varjusid lapsed. Ma ei ole seda välja mõelnud. Ehk ei olnud see tõsi, kuid selline hääletoon ei valeta. Ma olen oma elus näinud palju sõjapõgenikke. Nad olid surmani hirmunud. Nad olid rännanud kaks päeva läbi tunneli. Ka seda peab kontrollima.

Teil on täiesti õigus, öeldes, et me vajame naabruspoliitikat, kuid see on täpselt see, mida türklased üritavad praegu teha. Türklased on võtnud vastu piirkondliku tegevuskava ning tahavad alustada arutelusid Venemaa, mille osas on juba kokku lepitud, Aserbaidžaaniga, Armeenias ja – sest nemad on selle eest vastutavad – loomulikult Gruusias ja Türgi vahel. Arvan, et see on hea mõte ning eesistujariigi nimel olen ma nõustunud nendega varsti kohtuma. Täna oleks siin pidanud olema hr Babachan, et vahetada oma kogemusi, kuid ma nõustun teie analüüsiga naabruspoliitika vajaduse kohta. Benita Ferrero-Waldner peab samuti minuga selles osas nõustuma. Kõik nad moodustavad meie suure naabri. Kui nad ei suuda leida võimalusi Venemaaga rääkimiseks, siis tekivad meil kindlasti suured probleemid, arvestades eelkõige Dmitri Medvedevi eilseid sõnu selle kohta, et sanktsioonid võib kehtestada mõlemas suunas ning ka nemad teavad, kuidas seda teha. Sanktsioonid ei tähenda seda, et üks pool soovib gaasi tarnida ja teine pool keeldub seda vastu võtmast. Seetõttu peame me olukorda vaatama realistlikult. See on tema, kes keerab kraani kinni, mitte meie.

Ma nõustun Graham Watsoni poolt toodud arvudega. Mida on teinud president Saakašvili? Kui meil toimusid temaga arutelud, arvestades, et ma olen temaga kohtunud kahel korral, siis ta ütles, et me ei peaks seda arutama, sest kindlasti ei ole minu nägemus erapooletu ja mul puudub piisav teave, kuid ta ütles, et tal oli

kohustatud provokatsioonile vastama. Ta oli jälginud, kuidas teine pool valmistas ette kallaletungi ning seadis valmis Gradi rakette. Nad olid ennast sisse seadnud Gruusia küladesse Osseetia pealinna lähistel. Keda me usume? Ma ei tea. Mõnede ekspertide sõnul ei juhtunud asjad üldse nii, nagu rahvusvaheline press seda kajastas. Selles loos ei saa kedagi täielikult uskuda. Vaatlejana te teate, et probleem ei ole veel lahenenud. Me oleme üritanud. Javier Solana sõnul peame me neid kutsuma vaatlejateks. Seetõttu kutsume me neid vaatlejateks ning tekstis nimetatakse neid samuti vaatlejateks. Rahuvalvaja on midagi muud, sest see tähendaks Venemaa jaoks vajadust kutsuda tagasi kõik sõjategevuses osalenud. Resolutsioonid Abhaasia ja Osseetia kohta näitasid, et see suhe peaks vastavalt olema kaks kolmandikku / üks kolmandik. Kaks kolmandikku moodustasid rahu valvamise eest vastutajad, Vene rahuvalvajad ja ülejäänud olid grusiinid. Mõlemad süüdistavad üksteist ning samuti OSCE ja ÜRO poolt määratud rahuvalvejõude selles, et need osalesid juba algusest peale mõlemal poolel. Mulle tundub, et see ei saa nii jätkuda ning me üritame korraldada suuremat rahuvalvajate saatmise operatsiooni. Esialgu saab see kindlasti raske olema. Me vajame rahvusvahelist konverentsi, et lahendada ummikusse jõudnud konflikte. Praegu peaksime me üritama korraldada kõigepealt konverentsi Osseetia olukorra kohta, sest see on kõige kiireloomulisem, ning seejärel konverentsi Abhaasia olukorra kohta.

Mis puutub passidesse, siis ma ei tea, kes tõstatas passide küsimuse. Passe tõepoolest jagati ja väga laialdaselt ning seetõttu tundsid Osseetia sõjapõgenikud, keda ma kohtasin, ennast Vene kodanikena, mis on selgelt väär. Nad tundsid ennast Venemaa kodanikena, neid oodati Venemaale ja neid kaitsti kui Venemaa kodanikke. Ilmselgelt toimus sama Krimmis ja see on muret tekitav. Seetõttu peame lahendama venelastega selle probleemi väga delikaatsel, kuid kindlal viisil. Nad jagavad passe rahvustele, keda nad peavad venelasteks. Siiski ei saa unustada, et Mihhail Gorbatšov ja Boriss Jeltsin tõmbasid Venemaa piirid üsna juhuslikult ja ajalugu arvestamata. Ma ei kavatse sellesse probleemi süüvida. Ma ei taha pikemalt peatuda asjaolul, et Kiiev oli Venemaa pealinn ja et Krimm pakub juurdepääsu seitsmele merele. Kui te siiski arvasite, et venelased jätaavad maha Põhja- ja Lõuna-Osseetia vahelise tunneli, mis teisisõnu ületab Kaukaasiat, siis te eksisite. Me peame mõistma neid ajaloolisi ja geograafilisi vastuolusid, kuid mitte pakkuma rahuldust ühele või teisele osapoolale. Euroopa Liidu eesistujariik ei ole kummagi poole suhtes moraalseid hinnanguid andnud. On öeldud, et see tegevus oli üleliigne, et see polnud viis probleemi lahendamiseks, et seda linna poleks tohtinud öösel pommitada ning ära oleks pidanud hoidma sellise tugeva vasturünnaku. Siiski peame me teadma täpsemalt, mis toimus.

Konrad Szymański sõnul on ainult kolm punkti täidetud. See ei ole halb, arvestades, et peale meie pole keegi teine midagi üritanud. Kolm punkti on täidetud ja need kolm olid kõige tähtsamad: relvarahu, vägede tagasitõmbumine ja juurdepääs humanitaarabile. Isegi kui see on kõik, mis me oleme saavutanud, ei pea me häbi tundma. Ma olen veendunud, et kõige tähtsam oli teha algus lahti. Mis puutub ülejäänud kolme punkti, siis peaksime me ootama 8. septembrit, pärast mida alustame surveavaldustega. Me otsustame koos, mida me peaksime tegema. See hõlmab Euroopa Ülemkogu 27 riiki ja samuti parlamenti, kellega me oleme harjunud nõu pidama. Tegelikult oleme me Jean-Pierre Jouyet'ga mõlemad harjunud pidevalt teiega nõu pidama ja arutama. Mitte midagi ei võeta iseenesest mõistetavalt. Kui 8. septembril selgub, et liikumine on alanud, siis on hästi. Kui midagi ei ole ette võetud, siis me peame asja teise pilguga vaatama. See on absoluutselt selge. Agressioon ei tasu ära. Loomulikult ei tasu ära, kuid kes peaks maksma selle eest? Mulle meeldivad moraaltitsejad, kes ütlevad, et mida te siis ootasite Vene vägedelt? Mida oleks pidanud tegema? Ma rõhutan, et kõige resoluutsemad inimesed, kellest osa külastab homme Gruusiat ja kes jäid väga kindlaks oma karmidele vastustele, ei tee tegelikult midagi ära. Ma nõustun Francis Wurtziga, et pikka aega on Gruusiat julgustatud tõestama oma, kuidas seda öeldagi, jõulisust ja mehisust. Ma olen veendunud, et see ei olnud hea nõuanne, sest julgustada riiki näitama oma kättemaksuhimu või igal juhul osutama vastupanu ei ole minu silmis õige. Ma tundsin sama nagu valitsus, et nende ebaõnn ei peitunud ainult ohvrites või selles, et grusiinid olid tänavatel, teadmata, millise pühaku poole palvetada, vaid neil tekkis ka teatud hüljatuse tunne. Neile lubati nii palju, kuid neid lubadusi ei täidetud.

Mis puutub Nabucco torujuhtmesse, siis loomulikult on ka see üks seletus. See on torujuhe; see on nafta, mis sellest läbi voolab. Loomulikult peame me kõike ühel või teisel viisil arvesse võtma. See toob meid tagasi selle juurde, mida te ütlesite. Ma rõhutasin Joseph Daulile, et tegelikkuses ei ole see ainuke eesistujariik Prantsusmaa prioriteet. On ka energiaküsimus, mis viib meie tähelepanu loomulikult – ja see on ka selles tekstis – energiale ja taastuenergiale.

Hr Cohn-Bendit, mida me nüüd teeme? Me oleme teinud seda, mida me suutsime, nimelt üritanud peatada sõda. See ei olnud võib-olla täiuslik, võib-olla ei olnud see dokument täiuslik, ehk oli see kiiresti kirjutatud ja ehk oleks pidanud kahe delegatsiooni vahel toimuma võitlus saavutamaks teatud sidusust. See ei olnud üldsegi mitte täiuslik. Siiski on see toimunud. See ei ole piisav, kuid see on toimunud. Ma nõustun täielikult, et on veel raskeid piirkondi, nagu Mägi-Karabakh, Nachichevan ja teised. On palju selliseid kohti – ja ma ei

arva, et venelased on nendest samal moel huvitatud – näiteks nagu Mägi-Karabahh, kuid on samuti sellised piirkonnad nagu Krimm. Selles pole kahtlust. Me ei soovi venelasi sellega solvata, öeldes, et me jälgime toimuvat. See on tegelikult meie kohus.

Mis puutub NATOsse, siis ma jään veel kord ettevaatlikuks. Bukaresti tippkohtumisel hääletasid kuus Euroopa Liidu asutajariiki liikmesriikide tegevuskava vastu. Tegelikult me ei hääletanudki, me isegi ei pidanud hääletama, sest puudus üksmeel. Seetõttu me ei pidanud hääletama. Selgitus oli tõesti väga raske ja kuus asutajariiki ütlesid, et see on meie naaber. Me peame arvestama seda, et me ei ole suutnud luua või säilitada selle suure riigiga adekvaatseid suhteid ja meie eesmärk ei ole teda alaliselt nurka suruda. Ma usun, et meil oli õigus. Nüüd me räägime raketikaitsekiilpide rajamisest Poola ja samuti Tšehhi Vabariiki. See ei ole jällegi viis dialoogi pidamiseks, kuigi need kiilbid ei ole suunatud Venemaa vastu. Siiski on tähtis, arvestamata kahtlusi meie poliitika kohta Iraani suhtes, hoida need kuus koos. Ehk võime viia seda poliitikat läbi koos Venemaaga ja see on väga tähtis, sest ma usun, et meil oleks palju kaotada, kui me ei säilita neid partnerluskanaleid.

Kuidas me saame kontrollida president Saakašvili tegevust? Ma ei tea seda, kuid linna ei tohi öösel pommitada. Ma olen veendunud, et linna ei peaks öösel pommitama. Kuigi ma ei tea selle pommitamise ulatust, tekib siiski küsimus, kuidas nad said oodata Venemaalt teistsugust reaktsiooni? Ma ei mõista.

Sooviksin teha kiire märkuse François Mitterrand'i tsitaadi kohta. François Mitterrand ütles: „Teatud piirini on natsionalism seotud kultuuriga ning on see, mis moodustab ühe rahva. Liigne natsionalism on sõda.” Ma tahtsin seda parandada.

Vastuseks Francis Wurtzile sooviksin ma pöörduda tagasi sõnapaari „külm sõda” juurde, mida ta küll ei kasutanud, kuid millele ta vihjas, sest pidevalt võime me kuulda küsimust: „Kas me pöördume tagasi külma sõja juurde?” See ei tähenda siiski külma sõja juurde tagasipöördumist, esiteks sellepärast, et ajaloolised tingimused on täiesti erinevad. Vaenulikkus on küll olemas, kuid me peame absoluutselt selle väljendi hukka mõistma. Teisest küljest on nimetatud vajadust mitte rääkida, vaid reformida need kaks blokki. Mitmed selle täiskogu liikmed ja ka nende riigid mõtlevad sellel moel. Me peame tegelema selle mõttega edaspidi. Ma ei nõustu sellega absoluutselt. See on täiesti vastupidine sellele, mida me peaksime tegema, sest see meenutab täielikult külma sõda, rääkimata ideoloogiast. See ei tähenda, et me peame täielikult nõustuma kõikide ülinatsionalistlike väidetega, nagu me siiani oleme teinud. Me peame leidma ühise keele ja need kanalid säilitama. See on see, mida me üritame teha.

Meenutaksin Francis Wurtzile, et president Medvedev tegi julgeolekulepingus mitmeid ettepanekud, mida te mainisite, kuigi ei tundu tõenäoline, et ta neid kohe rakendab. Võib-olla teeb ta seda hiljem. Ta esitas 5. juunil selle ettepanku kõigile teile. Talle öeldi vastuseks, et see on huvitav ja et on oluline teha sõnad teoks. Siiski tabas meid kohe väike paanikalaine.

Euroopa Liit vajab eraldiseisvat poliitikat USAst, mis on ise suur iseseisev riik. Härra Wojciechowski, see on see, mida me oleme teinud. Euroopa Liit vajab USAst ja Venemaast eraldiseisvat poliitikat. Ta vajab ELi poliitikat. Seda oleme me püüdnud teha. Meie Ameerika sõprade esialgne reaktsioon sekkumise kohta ei olnud väga toetav. Nad arvasid, et me ei peaks seda tegema, kuid väga kiiresti nad mõistsid, arvestades nende pragmaatilisust, et see on just see, mida peab tegema. Seetõttu olid nad koostööaltid, sest tänu Condoleezza Rice'le kirjutati sellele kuuest punktist koosnevale kokkuleppele alla. Nad olid äärmiselt kriitilised, mitte kuuepunktilise kokkuleppe suhtes, vaid asjaolu suhtes, et venelased ei pidanud sellest kinni. Ma mõistan seda. Me olime samuti kriitilised.

Minu viimane punkt käsitleb Pandora laegast ja Kosovot. Ma tahtsin teiega sellest rääkida. Osseetiat kaldutakse võrdlema Kosovoga, millega ma lihtsalt ei nõustu. Me ei saa teha samu järeldusi ainult sellepärast, et tegemist on väikese rahvusega, kes teatud natsionalistliku tungi tõttu soovib vabadust. Ei! Esiteks on Kaukaasias inimestel komme kasutada vägivalda, sest läbi sajandite on seal tapatööst kasu saadud. See ei ole nii Kosovo ega Serbia puhul. Kosovo ja Serbia erinevus peitus ühe ühiskonnarühma ehk 98% kosovolase üksmeeles ja eelkõige rahvusvahelises otsuses. See ei olnud sellepärast, et me pommitasime Serbiat NATO abil. Tegelikult juhtus see peaaegu kaks aastat pärast kontaktrühma, milles osales ka Venemaa, ning Rambouillet' konverentsi, mis kestis üle kuu ja kus jõudsid kokkuleppele kõik peale Slobodan Miloševici. Kõige päästis valla, ja ma lõpetan sellega, Slobodan Miloševici 1999. aastal Kosovo lahinguväljal Obilićis võetud otsus, millega kuulutati autonoomia lõppemist, et kihutada kosovolased valitsusest välja ja asendada nad serblastega Belgradist, nii et Ibrahim Rugova Kosovo Demokraatlikust Liigast oli sunnitud rajama maa-aluseid kooles ja salahaiglaid. See on täiesti erinev. Seda tegevust aktsepteeris rahvusvaheline arvamus, sest tegemist oli rahvusvahelise lähenemisviisiga. Soome president Martti Ahtisaari valmistas ette dokumendi, mida ÜROs kõik aktsepteerisid ja milles seisis, et „osapooled ei suuda jõuda kokkuleppele”. Ma hakkan lõpetama. Teatud viha ei ole võimalik

ületada. Ma vabandan, kuid ma tunnetasin – ja ma olen oma sõnades väga valiv – osseetide sõnades gruusiinide kohta kustumatut viha, mis põhineb aastakümnete ja -sadade pikkusel vastuolul. See ei tähenda, et ühel päeval see vastuolu ei möödu, kuid ma usun, et selleks kulub aega ja mitmeid põlvkondi.

ISTUNGI JUHATAJA: Marek SIWIEC

Asepresident

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, härra nõukogu eesistuja, volinik: „Le nationalisme, c'est la guerre!” („Natsionalism, see on sõda!”) See on täpne, kärbeteta tsitaat François Mitterrandi kõnest Euroopa Parlamendile. Arvan, et võime sellest õppida ning õppetund, mille me saame, on Euroopa integratsioon. See tähendab, et tuleb lõpetada katsed mineviku arveid klaarida ning alustada värskest algusest peale, et muuta sõda ja diktatuur Euroopas lõplikult võimatuks.

Tahaksin väljendada kõige südamlikumat tänu eesistujariigile Prantsusmaale kiire sekkumise eest sõja lõpetamiseks ning täna Euroopa Ülemkogu otsuse saavutamise eest, mis on ühtsuse väljenduseks. Ühtsus on kõige tähtsam signaal, mille saame välja saata. See on signaal, et me ei aktsepteeri rahvusvaheliste seaduste rikkumist, et me ei aktsepteeri sõda ja sissetungi välisriikidesse ning et me ei aktsepteeri demokraatlikult valitud valitsuste destabiliseerimist või sissetungi teise riiki ja selle okupeerimist. Seega on tähtis selgeks teha, et ei saa olla mingeid läbirääkimisi partnerlus- ja koostöölepingu üle seni, kuni pole täidetud relvarahukokkuleppe viiendat põhimõtet – nimelt tagasipöördumist enne 7. augustit hoitud positsioonidele – ning et nüüd peab alustama relvarahukokkuleppe kõigi kuue põhimõtte täitmise hindamist ja jätkama seda kiirendatud korras kuni järgmise tippkohtumiseni, mis on kavandatud 2008. aasta novembris.

On oluline, et teeksimel selgeks, et teatavaid asju ei aktsepteerita, kuid oluline – et mitte libiseda sõjategevuse laienemise spiraalile – on teha selgeks ka see, et kommunikatsioonikanalid peavad jääma avatuks. Peale selle peame tugevdama oma suutlikkust ja see tähendab ka meie sõprade suutlikkuse tugevdamist. See tähendab viivitamatut infrastruktuurilist abi Gruusias ilma igasuguse bürokraatiata. See tähendab osalust Gruusia rahumissioonides ning OSCE ja ÜRO läbiviidud algatustes. Me peame selgeks tegema, et läbirääkimised vabakaubanduslepingu üle on õige tee, nagu muidugi on ka ettepanekud, mida oleme teinud siin täiskogul seoses Poola-Rootsi algatusega või meie ettepanekuga „EMP Pluss”.

See ei kehti mitte ainult Gruusia, vaid ka selliste riikide nagu Moldova ja eriti Ukraina puhul. Ma arvan, et need on selged signaalid, mis võimaldavad meil positiivselt edasi liikuda. Kui me mõistaksime, et saame teha seda palju paremini, kui me ei peaks alati parandama olukordi, mille teised on põhjutanud, kui meil oleks Euroopa välispoliitika, mis Lissaboni lepingu kohaselt annaks meile asjakohased mehhanismid ja suurendaks ennetusvõimet, et sellise olukorra tekkimist üldse ära hoida, siis oleks see poliitika, mida peaksime järgima. See kriis peaks selgesti demonstreerima, et kui tahame sõda vältida ja positiivse tuleviku suunas liikuda, peame Euroopa Liiduna tugevdama omaenda suutlikkust.

Jan Marinus Wiersma (PSE). – (NL) Härra juhataja, ma toetan paljude kaasliikmete sõnu, et Euroopa tippkohtumise praegune reageering viimase kuu sündmustele on õige. Oleme kõnelnud ühel häälel ning säilitanud samal ajal enesevalitsuse. EL on siiski selgesõnaliselt teada andnud – ning see on tänases avalduses ka selgelt välja öeldud –, et Gruusias toimunu, eriti Venemaa reaktsioon, on vastuvõetamatu ning et Venemaa ebaproportsionaalne reaktsioon sõjalistele arengutele Gruusias tuleb hukka mõista.

Samal ajal on kõik osalised kinnitanud, et sõjalise jõu kasutamine ei ole õige lahendus, ning minu arvates tuleks olla endastmõistetavalt kriitiline ka Gruusia valitsuse tegevuse suhtes, kes sõjategevust alustas. See reaktsioon näitab samuti, et me usume õigustatult, et sel moel me Euroopas probleeme ei lahenda, et see ei ole kooskõlas meie julgeolekukokkulepetega, mis sõlmiti minevikus seoses Gruusia Lõuna-Osseetia ja Abhaasia probleemidega.

Ma ei ole nõus ka Venemaa välisministri härra Lavrovi seisukohavõttudega, et viis, kuidas Venemaa reageeris, on kujundanud Venemaa uue välispoliitika tooni ümbritsevas piirkonnas. Arvan, et Euroopa Liit peaks tegema kõik, mida suudab, selleks et veenda härra Lavrovi ja Venemaa valitsust, et meil Euroopas ei ole kombeks proovida sel viisil probleeme lahendada ega oma huvisid peale suruda. Koostöö on juhtlause, mitte ühepoolne ettevõtmine.

Mäletan paari viimase aasta diskussioone Bushi valitsuse tegevuse üle. Loodan, et me ei lõpeta, pidades samasugust diskussiooni Venemaaga. Sellepärast ongi nii oluline, et nõukogu on eesistujariigi Prantsusmaa juhtimisel kutsunud taas üles sellele küsimusele tähelepanu pöörama ja rõhutab kuuepunktulist kava, eriti tagasipöördumist endise sõjalise *status quo* juurde. Sellega paneb ta aluse rahvusvahelisele mehhanismile

rahu säilitamiseks ja eriti rahvusvaheliseks aruteluks Lõuna-Osseetia ja Abhaasia staatuse üle tulevikus ning eraldab end õigusega nende kahe separatistliku piirkonna iseseisvuse tunnustamisest Venemaa poolt.

See on ka meie avalik seisukoht seoses tuleval nädalal toimuva kõrgeimal tasandil Moskva missiooniga, mille ülesanne on jälle Moskvale survet avaldada nende kuue punkti rakendamiseks. Sellises olukorras pole tarvis öeldagi, et meie seisukoht on, et kuni puudub selgus kõnealuse kokkuleppe rakendamise osas, kuni kokkulepet ei eksisteeri, ei hakka me osalema mingites edasistes läbirääkimistes uue partnerluslepingu üle.

See kriis esitab Euroopa Liidule suured nõudmised. On õige, et võtame enda peale juhtimise lahenduste otsimisel. Alternatiive ei ole: NATO ei saa seda teha, OSCE on liiga nõrk, Ameerika ei ole meiega samal positsioonil ning ÜRO ei saa vahendaja rolli mängida vetode tõttu Julgeolekunõukogus. Tänane tippkohtumine oli üksmeelne, las see jäädagi nõnda.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, tegelikult kommenteerime juba vastuvõetud otsuseid ning väga erineva informatsiooni tõttu inimohvrite, kuritegude ja võimalike sõjakuritegude kohta usun ma, et Euroopa Liit peaks tegema ettepaneku, et uurimine oleks rahvusvaheline ning vajaduse korral kaasataks ka Rahvusvaheline Kriminaalkohus.

Peale selle, mis puutub põhjustesse, miks me sellesse punkti jõudnud oleme, ütles härra Kouchner, et mõned inimesed on Gruusiat liiga palju julgustanud oma muskleid pingutama ja ähvardusi jagama. See on kahtlemata tõsi, kuid sel juhul õelgem, et mõned inimesed on grusiinidelt julguse võtnud end eurooplastena tunda. Meie Euroopa Liidus olemegi need inimesed, sest Gruusia ja tema rahva Euroopa-suunitlus on fakt, mida oleme ignoreerinud. Sajad neist andsid allkirja Radikaalse Partei pöördumisele 1990ndate lõpul, millega kutsuti üles andma Gruusiale Euroopa tulevikku, millest oleme nad ilma jätnud.

Ütlen lõpetuseks, et sellepärast peakski soovitatav rahvusvaheline konverents hõlmama terve piirkonna esindamata inimesi ning uurima selle piirkonna euroopalikke väljavaateid, nii poliitilisi kui ka strateegilisi.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Daamid ja härrad, tänane tippkohtumine keskendub Gruusiale toetuse pakkumisele. See on vajalik, kuid ühtlasi on ka Venemaa kohus Gruusia taastamises rahaliselt osaleda. Mis veel peaks juhtuma, et Euroopa Liit saaks korralikult hinnata Venemaa osa sündmustes ning võtta meetmeid tagamaks, et midagi selletaolist enam kunagi ei korduks? Esiteks tuleb tunnistada, et Venemaa poolt oli see ette kavetatud agressioon ja et see algas Gruusia süstemaatilise provotseerimisega paljude kuude vältel. Kui Venemaa agressioonile ja separatistlike piirkondade iseseisvuse tunnustamisele ei vastata asjakohaselt, siis on see selgeks signaaliks, et ta võib samamoodi käituda ka tulevikus. Lõpuks on ka ELi liikmesriikides palju Venemaa kodanikke, keda EL tahab kaitsta. On palju asju, mida Venemaa meilt vajab, kuid me kaotame pidevalt initsiatiivi. Esiteks peaksime külmutama kokkuleppe lihtsustatud viisasüsteemi kohta Venemaaga. Samal ajal tuleks niisugune kokkulepe sõlmida Gruusiaga. Teiseks, kuni Venemaa ei ole okupeeritud territooriume täielikult vabastanud, tuleb partnerlus- ja koostöölepinguga tegelemine peatada. Kolmandaks, Venemaa niinimetatud rahuvalvejõud tuleb asendada rahvusvaheliste rahuvalvajatega, kes austavad Gruusia territoriaalset ühtsust. Soovitan ka, et Rahvusvahelist Olümpiakomiteed kutsutaks üles välja kuulutama uus konkurss seoses 2014. aasta taliolümpiamängude korraldamisega, sest nende toimumine totalitaarses riigis tekitaks ainult probleeme. Me ei tohiks muretseda või karta selle niinimetatud dialoogi katkemise pärast. Praegusel hetkel on dialoog muutunud ühepoolseteks pakkumisteks meie poolt ning reeglite rikkumiseks Venemaa poolt. Peame aru saama, et üksnes kindel tegutsemine võib panna Venemaa valima seisukoha, mis on 21. sajandi riigi väärteline. Venemaa on kõigest üks riik. Ta ei ole eriline.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, esindasin teid Gruusias, kui Prantsusmaa president mu 12.–17. augustil sinna saatis. Andsin Gruusia rahvale edasi meie täieliku toetuse ja julgustasin neid, öeldes, et Euroopa Liit ei jäta neid maha. Seepärast tänan eesistujariiki jõupingutuste eest, mis tehti väga kiireks tegutsemiseks Gruusias.

Selle konflikti lahendamine on selgelt Euroopa Liidu proovilepanek, millele ta lõpuks vastas, aga millise hinnaga? Jälle kord süütute kodanike hinnaga, sest need sündmused olid tegelikult vältimatud. Kui kaua on mõned meist olnud hüüdjä hääleks kõrbes? Isegi need, kes praegu ütlevad, et peame eesmärgiks seadma integreerimise ja pakkuma Euroopa Liiduga liitumise väljavaadet, ütlesid meile varem: „oodake, olge mõistlikud”. Nüüd on meil Venemaa ja Gruusia vahel sõda. Kui me ütlesime, et see ei ole konflikt Gruusia ning Abhaasia ja Lõuna-Osseetia vahel, vaid konflikt Venemaa ja Gruusia vahel, ei tahtnud keegi kuulata. Nüüd on meil üks sõda seljaga. Sellepärast olidki need sündmused vältimatud, eriti kui läheme tagasi teiste sündmuste või teiste aegade juurde enne üheteistkümnendat. Läheme tagasi 2005. aastasse, kui Venemaa pani veto piirivalve loomisele Vene-Gruusia piiril. Mitte keegi ei vastanud ja isegi Prantsusmaa – palun mind vabandada, härra juhataja – isegi Prantsusmaa keeldus, kui me kutsusime üles paigutama piirile OSCE vägesid.

Mitte keegi ei reageerinud. Kui venelased rikkusid Gruusia õhuruumi, ei olnud meil jällegi vastust ja olukord teravnes. Nüüd on toimunud see kahetsusväärne sõda ja me peame mitte üksnes taastamistööd tegema, vaid ka konflikti lahendama. Muidugi peame me korraldama konverentsi taastustööde kohta, aga me peame konverentsi korraldama ka konflikti lahendamise kohta. Ehk peaksin teil paluma kasutada Kosovos toimunut eeskujuna, teisisõnu looma rahvusvahelise tsiviilhalduse koos rahuvalvevägedega. Milline Gruusia kodanik nõustuks nüüd sellega, et Vene armee mängib politsei rolli?

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Tobias Pflüger (GUE/NGL). – (DE) Härra juhataja, tahaksin alustada, tänades selle arutelu objektiivsuse eest; see on kindlasti palju objektiivsem kui 20. augustil väliskomisjonis peetud erakorraline koosolek. Olgem otsekohesed. Gruusia president Saakašvili andis käsu sõjaväeliseks rünnakuks. See sütitaski tegelikult sõja ja käivitas vägivaldaspiraali. Kui me seda fakti ignoreerime, siis eitame sõja tõelist põhjust. Rünnakud, eriti tsiviilelanikkonnale Tshinvalis, tuleb täielikult hukka mõista koos sõjalise vastusega, eriti Venemaa sõjalise vastusega ning rünnakutega tsiviilelanikkonnale, eriti Gori linnas. Mõlemad pooled on selles rünnakus kasutanud ka kobarpomme, mis on vastuvõetamatu. Rahvusvahelist humanitaarõigust ja sõjaseadust on selles konfliktis mõlemalt poolt selgelt rikutud.

Sõnum, mida ma väga tihti kuulnud olen, on siiski see, et Venemaa üksi on praeguse olukorra eest vastutav. See ei ole nii ja mul on hea meel, et eesistujariik Prantsusmaa on selles suhtes märksa tasakaalukama seisukoha võtnud. Mu enda seisukoht jääb muutumatuks: rahvusvahelise seaduse alusel on Lõuna-Osseetia ja Abhaasia tunnustamine võrreldav Kosovo tunnustamisega. Lääneriigid tunnustasid Kosovot ja avasid tõelise Pandora laeka. Lääs, NATO ja Euroopa Liit on tõsiselt seotud selle konflikti süvenemisega ja sõjaga Gruusias: USA paigutas Gruusia väed Iraagist ümber Gruusiasse ning paljud lääneriigid – NATO riigid, ELi riigid – aitasid kaasa Gruusia relvastamisele. Isegi Iisrael relvastas Gruusiat ja NATO sõjalaevade ilmumine Mustale merele ei pea tingimata olema rahumärk. Me teame, et selles sõjas on mängus ka geopoliitilised huvid; selles kontekstis tarvitseb nimetada vaid naftajuhtmeid.

Seda konflikti ei tohiks kasutada ettekäändena Euroopa Liidu jätkuvaks militariseerimiseks. EL on edukalt tegutsenud mittesõjalise jõuna. Kui me nüüd hakkame kellegi poolele asuma, siis kaotab EL oma usaldusväärsuse vahendajana. Me seisame külma sõja künnisel ja see, mis ees seisab, võib minna ühes või teises suunas. Täna on 1. september, päev, mida tähistatakse sõjavastase päevana. Peaksime seda meeles pidama: sõda on vastuvõetamatu ja Euroopa Liidu riigid ei tohiks seda iialgi toetada ei otseselt ega kaudselt.

Bastiaan Belder (IND/DEM). – (NL) Härra juhataja, Venemaa alasti jõu demonstreerimine Gruusia territooriumil täna sel päeval ja praegusel ajajärgul on katse muuta seaduspäraseks kaks etnilise puhastuse operatsiooni, Abhaasias 1990ndate alguses ja Lõuna-Osseetias eelmisel kuul, augustis. Selle aluseks on ka Vene passide massilisele väljaandmisele nendes piirkondades. Mida saab ja võiks Euroopa Liit teha sellise imperialistlike ideede taastekke vastu Kremli poliitikas? Me peaksime pakkuma sügavamat ja tugevamat euroopalikku, isegi transatlantilist pühendumist seoses oma Ida-Euroopa naabritega kooskõlas Rootsi-Poola ettepanekuga idapartnerluseks. Ma olen tänulik volinik Ferrero-Waldnerile, et ta selle selgelt välja ütles.

Peale selle muudab praegune olukord Gruusias hädavajalikuks, et liikmesriigid tõepoolest rõhuksid tõsiselt ühisele energiaalasele välispoliitikale ning energia mitmekesistamisele. Loomulikult on osa sellest torujuhtmed, mis on suveräänsete riikide kontrolli all, millest need läbi lähevad ja mida miski ei ähvarda.

Jim Allister (NI). - Härra juhataja, on raske vältida järeldust, et Euroopa on olnud Venemaa agressiooni ees võimetu. Hukkamõistu toon, millega võeti vastu suveräänse riigi Gruusia osade edukat annekteerimist Venemaa poolt, erines isegi ELi piires.

Selline kaksipidine sõnum ei jäänud Moskvast märkamata. Euroopa erisuguste pobinate peale ei hakatud seal värisemagi.

Ma kardan, et ilma jõulise vastuseta Vene agressioonile need probleemid Gruusias ei lõpe. Tekib küsimus, kas Ukraina on järgmine? Ja mida läheb tõhus reageerimine maksma nüüd, kui EL on end nii nutikalt muutnud sõltuvaks Venemaa energiast?

Kui paar viimast nädalat on üldse midagi näidanud, siis on need olnud naeruväärseks õppetunniks praeguse ELi ühise välispoliitika mittetoimimise kohta. See on tekitanud vaid halvatuse ...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE-DE). – (ES) Härra juhataja, Euroopa Ülemkogu kohtus täna hommikul, et otsustada oma seisukoht kolmes küsimuses, nagu selgitas meile härra Kouchner. Need on: esiteks, ebaproportsionaalne reaktsioon, rahvusvahelise seaduse rikkumine ning sissetung suveräänsesse riiki ja selle okupeerimine; teiseks, rahuplaani ignoreerimine, millele kirjutati alla tänu Euroopa Liidu eesistujariigi pingutustele, ning kolmandaks, Lõuna-Osseetia ja Abhaasia sõltumatuse tunnustamine, mida Kosovo näitele tuginedes tunnustasid kiiresti Venezuela, Valgevene ja Hamas: „ütlesite, kes on su sõbrad, ja ma ütlen, kes oled sina”.

Euroopa Ülemkogu tänane vastus neile väljakutsetele on väga selge: seisame ristteel oma suhetes Venemaaga. Peame asja tõsiselt võtma, härra juhataja, sest me ei saa endistviisi jätkata. Kaalul on Euroopa Liidu prestiiž ja usaldusväärsus. EL ei saa lihtsalt allkirjastada tšেকে nende suurte kaasaegsete draamade jaoks.

Volinik Ferrero-Waldneri suurepärasele tööle vaatamata ei ole meie kui Euroopa Liit siin lihtsalt selleks, et maksta kinni kahjud ja hävitustöö, mida venelased on teinud Gruusias või iisraellased Palestiinas. Meil peab olema asjakohane välispoliitika.

Tahaksin paluda teil, härra Jouyet, kinnitada, et kui Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja härra Sarkozy 8. kuupäeval Moskvat külastab, siis esitab ta puhtalt Euroopa Liidus kohaldatavate ja väärtustatavate põhimõtete ühtsuse tagamise huvides selge hoiatuse ning tugeva ja usaldusväärse sõnumi, et põlastav suhtumine rahvusvahelistesse eeskirjadesse ja seadustesse ning suveräänse riigi territoriaalse ühtsuse rikkumine võib maksma minna suhete halvenemise Euroopa Liiduga. See on oluline, kuna peavad kaasnema tagajärjed, härra juhataja, ja selles suhtes on meil väga palju ära teha.

Véronique De Keyser (PSE). – (FR) Härra juhataja, käesoleval suvel on lisaks sellele traagilistele sündmustele tehtud mitmesuguseid katseid meile oma tahet peale suruda, millel oli kaks otsest tagajärge: esiteks, Poola peaaegu viivitamatu nõustumine raketitõrjekilbiga – isegi Iraanile sihituna, mis on probleem – ja teiseks, Euroopa Liidu kohustus rahastada Gruusia taastamistööd, kuigi me teame väga hästi, et välisasjade eelarve seda ei lubaks, kuna see on dramaatiliselt alafinantseeritud. Te ütlesite seda, volinik Ferrero-Waldner, ja ma nõustun teiega: peame leidma muud finantseerimisallikad, teisiti ei ole me võib-olla suutelised selle olukorraga toime tulema.

Sellepärast ma arvan, et mis tahes sõjategevuse laienemine tuleb ära hoida. Minu fraktsioon ja mina pooldame selgeid, ehkki tugevaid suhteid Venemaaga, eriti energiaküsimustes ning inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse osas. Oleme siiski külma sõja taastumise vastu.

Tahaksin siiski hoiatada, et NATOsse või Euroopa Liitu ei peaks kiirustades astuma riigid, kes ei saa veel pakkuda vajalikke tagatisi. Kutsun eesistujariiki Prantsusmaad, keda õnnitlen kiire tegutsemise puhul tänavu suvel, üles kaaluma paralleelselt Vahemere Liiduga mõtet Musta Mere Liidust.

Lõpuks ütlen oma kolleegidele idast, eriti Balti riikidest, et oleme mitte enam 1938., vaid 2008. aastal. Me ei lase ajalool vankuma lüüa.

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Lydie Polfer (ALDE). – (FR) Härra Kouchner, daamid ja härrad, käesoleva aasta jaanuaris sain ma raportööriina Lõuna-Kaukaasia küsimuses teadlikuks piiramatute võidurelvastumise ohust ning rõhutasin nõukogude ajast pärit konfliktide rahumeelse lahendamise tähtsust. Me soovitasime korraldada kolm pluss kolme riigi konverentsi, teisisõnu kolm Kaukaasia riiki pluss Euroopa Liit, Venemaa ja USA. Pärast seda, nagu meenutas proua Isler, oleme teinud ettepaneku anda ühesuguse viisaõiguse nii grusiinlastele kui ka abhaaslastele. Praegu oleme me kõik väga hästi teadlikud sellest, mis on juhtunud – sõjategevus ja ülereageerimine –, kuid alles jääb fakt, et kaks riiki, kes ütlesid, et tahavad järgida Euroopa väärtusi, saades Euroopa Nõukogu liikmeteks, on vägivalda kasutades need põhimõtted ära põlanud. See on vastuvõetamatu. Seda tuleb avalikult hukka mõista ega tohi üleöö unustada.

Euroopa, kellel on olulised suhted mõlema riigiga, peab mängima ettevaatlikku ja läbimõeldud rolli, et tagada nende tagasipöördumine mõistlikuma poliitika juurde. Sellepärast ongi nii tähtis rääkida ühel häälel ning mul on väga hea meel, et see oli võimalik isegi Lissaboni lepinguta...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Juhataja. Austatud parlamendiliikmed. Pean meelde tuletama, et teile antud aja määrasid kindlaks teie fraktsioonid. Te nõustasite üheminutilise sõnavõttudega, daamid ja härrad, ning see nõuab erakordset distsiplineeritud sekkumist. Seepärast palun teilt mõistmist, kui olen sunnitud kõneleja katkestama.

Vittorio Agnoletto (GUE/NGL). – Härra juhataja, tänane Osseetia ja Abhaasia on eilne Kosovo. Ükski paljudest valitsustest, kes praegu rahule üles kutsuvad, ei saa eitada riigi enda vastutust: Kosovot tunnustades tekitasid USA ja enamik Euroopa riike pretsedendi, mis põhjustas Kaukaasia piirkonna destabiliseerumise. NATO laienemise tõttu otse Venemaa piirini on USA poliitiliselt isegi rohkem vastutav kui sõjaliselt, et julgustas Gruusiat korraldama üllatusrünnakut 7. ja 8. augusti vahelisel ööl. Lõuna-Osseetiat rünnates arvas Gruusia tõesti, et võib arvestada Ühendriikide toetusega, sealhulgas sõjalisega.

See oli õigustamatu rünnak, mis tabas tsiviilelanikkonda ning kõigutas niigi juba ülimalt hapraid kokkuleppeid. Venemaa vastus oli eelnevalt hästi ette valmistatud ja ainult ootas võimalust täie jõuga vallapääsemiseks. Ükski valitsus ei ole selles asjas süütu! Ainsaks ohvriks on rahulik elanikkond, ükskõik millise riigilise kuuluvusega, kes oli sunnitud oma kodud maha jätma ja igasugust vägivalda kannatama.

Oleme tunnistajaks sõjale, milles kohalike liidrite natsionalistlikud taotlused on kattelooriks suurvõimude kokkupõrkele energiaressursside käsutamise pärast: selle konflikti tõeline põhjus on Kesk-Aasiast lääne poole jooksvad gaasi ja nafta torujuhtmed. Tõepoolest, mõlemad torujuhtmed jooksevad läbi Kaukaasia: mõlemad läbi Türgi Vahemere maadesse ja üks torujuhe Gruusiast läbi Ukraina Poolasse. See ei ole kokkusattumus, et USA palus nimelt Poolal võtta oma territooriumile ida poole suunatud raketid.

Euroopa peab tegutsema rahumeelse lahenduse saavutamiseks, kutsudes üles nii Vene vägede väljaviimisele Gruusia territooriumilt kui ka sealseid inimesi enesemääramisõiguse kasutamisele. EL peab eelkõige abistama pagulasi ja jääma kõrvale igasugusest poliitilisest tegevusest, et olukorda mitte veelgi hullemaks muuta. Gruusia taotlusest NATOsse astuda peab kindlalt keelduma, USA laevastikku tuleb üles kutsuda Mustalt merelt lahkuma ning Poolat tuleb paluda USA raketide ülespanemisest loobuda. Peame olema kindlad, et meie toetust ei kasutata relvade hankimiseks ning et konflikti osapooled ei kasuta pagulasi sõjarelvadena.

Bruno Gollnisch (NI). – Härra juhataja, paljud kõnelejad, alustades nõukogu eesistuja Bernard Kouchneriga, taunivad Abhaasia ja Lõuna-Osseetia iseseisvuse tunnustamist Venemaa poolt. Kindlasti on see otsus viinud Kaukaasia riikide ja Euroopa jaoks tõsiste tagajärgedeni ning võib neid tulevikus kaasa tuua ka Venemaa enda jaoks. Seda sellepärast, et Abhaasia ja Lõuna-Osseetia iseseisvus võib tulevikus pakkuda häid ideid Põhja-Osseetiale, Tšetšeeniale, Inguššiale, Dagestanile ja teistele riikidele, mis praegu moodustavad osa Venemaa Föderatsioonist.

Olgu see Kaukaasias, Tiibetis, Aafrikas või kus iganes, üks meie aja väljakutseid on leida tasakaal ühelt poolt mõnede inimeste iseseisvuse ihaluse ja teiselt poolt piiride puutumatuse vahel. Sellise puutumatusega satub rahu, mida tõelised patrioodid ihaldavad, tõsisesse ohtu.

Meie, eurooplased, oleme siiski avatud ka kriitikale. Oleme kuulnud jutte rahvusvaheliste piiride austamisest, kuid tekitasime Kosovos pretsedendi, meeldib see härra Kouchnerile või mitte. Öelda, et Kosovos tehti rahvusvaheline otsus, on nali, sest ÜRO ei lubanud Serbia vastu sõda alustada.

Venemaa on tagasi tõmbunud Ida-Euroopast, mis mitte nii väga ammu oli halastamatu kommunistliku diktatuuri valitsuse all. Ta on tagasi tõmbunud Balti riikidest, Ukrainast ja Kesk-Aasia vabariikidest. Mida rohkem on ta tagasi tõmbunud, seda rohkem muutunud ümberpiiratuks. Varssavi pakt on kadunud, kuid me pole vastuseks pakkunud midagi muud peale NATO pideva laienemise. Praegu nopime me selle vilju!

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). – (FR) Härra juhataja, pean kõigepealt õnnitlema eesistujariik Prantsusmaad selle saavutuse puhul. Arvan, et oleme käinud pika maa Euroopa seisukohast Iraagi kohta meie praeguse hoiakuni Kaukaasia kriisi kohta. Palju õnne. Tänu praegusele eesistujariigile on liit olnud tõhusam ja kiirem kui Washington. Kõik see on positiivne, kuid jäävad mõned küsimused: esiteks, kuidas saame me vähendada elanike kannatusi; teiseks, kuidas saame me tagada, et Venemaa austaks eeskirju, ning millise strateegia peaksime Venemaa suhtes pikemas perspektiivis vastu võtma?

Ma tervitan nõukogu meetmeid ja teksti mõõduka optimismi ja rahuloluga. See sisaldab hukkamõistu ja tegevuse kõiki peamisi elemente, sealhulgas ka ühenduse väga suuremeelset abipakkumist ja võimalikku ESDP missiooni. Kuid tahaksin öelda eesistujariigile, et see on alles eelroog.

See on alles eelroog või algus. Me ootame pearooga, mis on rahu ja stabiilsus piirkonnas ning Euroopa Liidu pikaajaline strateegia selles Kaukaasia piirkonnas.

Peame rakendama kõiki jõupingutusi, et panna Venemaa mõistma, et tal on valida: kas teha ELiga koostööd kui vastutustundlik partner, kes võtab tõsiselt oma kohustusi ning austab täielikult Sarkozy kuuepunktilist plaani, või jätta end rahvusvahelise üldsuse hukkamõistu küüsi, mis võib muutuda põlu alla panemiseks ja viimaks isolatsiooniks, hõlmates mitmeid asjakohaseid meetmeid, mis vajaduse tekkimisel võetakse.

Meil, Euroopa Liidul, on samuti valida – kas jääda rahule oma suusõnaliste aktsioonidega ja hoiduda meetmetest, millest Venemaa võiks aru saada, või muuta vajaduse korral oma poliitikat Venemaa suhtes, tehes selgeks, et võime olla nii ennast maksma panevad kui ka aupaklikud Venemaa mittevastavuse korral eeskirjadele, mida me eeldame...

(Juhataja katkestas kõneleja..)

Dariusz Rosati (PSE). – (PL) Härra juhataja, volinik, härra Kouchner, Venemaa tegevus ulatub katseni pöörduda tagasi endise Nõukogude Liidu imperialistliku poliitika juurde. Nad üritavad Venemaa enda poliitilist nägemust peale suruda ühele sõltumatule riigile. Kuidas peaks vastama Euroopa?

Minu arvates peaksime ühel häälel Venemaa poole pöörduma ja täiesti selgeks tegema, et ei saa küsimustki olla mõjusfääride poliitika juurde tagasipöördumisest. Ei saa tagasi pöörduda imperialistliku poliitika juurde ega endisi tegusid korrata, samuti pole tagasipöördumist jõu kasutamise juurde rahvusvahelistes suhetes. Peame rääkima ühel häälel, kui seda sõnumit Venemaale edastame, ning tegema seda selgel ja üheselt mõistetaval viisil. Peame Venemaale täiesti selgeks tegema, et agressioon ei tasu ennast ära.

Teiseks peab liit käivitama kaht tüüpi pikaajalised meetmed. Esiteks drastiliselt vähendama oma sõltuvust Venemaa energiast. Ma ei sooviks, et Venemaa mind gaasi või naftaga šantažeeriks ja ma olen kindel, et sama kehtib ka kõigi teiste puhul siin istungisaalis. Me ei taha, et meie poliitiline tegevus ning meie põhimõtete ja väärtuste kaitse sõltuks gaasi- või naftatarnetest.

Teist tüüpi meede on loomult strateegiline ning seisneb pakkumise tegemises riikidele, kes olid varem Nõukogude Liidu osaks. Kaasatud pole mitte ainult Gruusia, vaid ka muud riigid ja eriti Ukraina. See, mis meil on pakkuda, on kahtlemata palju huviäratavam kui Venemaa ettepanek. Mul on väga hea meel, et need seisukohad on võetud nõukogu tänastesse järeldustesse, ja ma arvan, et see on tulevikuks õige tegevussuund.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – Härra juhataja, ma olen kindel, et kõik me lootsime ja unistasime, et Venemaa hakkab arenema, muutub demokraatlikuks ja austab teatavaid põhimõtteid, mis on ühtlasi aluseks, millele Euroopa Liit on üles ehitatud. Need lootused ja unistused tuleb nüüd unustusse jätta. Praegune olukord on täiesti erinev. Ma tervitan avaldust, milles kõneldakse partnerluslepingust, ning seda, et ELi ja Venemaa tippkohtumine lükatakse edasi ajani, mil Venemaa täidab kohustusi, mis ta on dokumentide allakirjutamisega võtnud. Peale selle usun, et tippkohtumise edasilükkamine peaks kestma kauem ning et peaksime liidusiseselt selgusele jõudma, milliseid suhteid Venemaaga me tegelikult tahame. Kas me tahame tõesti edasi minna, omades Venemaaga jagatud ühist turvalisusel rajanevat ala? Kas me tõesti saame pidada Venemaad oma strateegiliseks partneriks, kui ta demonstreerib meie omadest nii radikaalselt erinevaid väärtusi?

Tahaksin nüüd mainida üht teist küsimust, nimelt meie energiavarustuse kindlust. Kui nimetada üht näidet, siis rõhutame jätkuvalt Nabucco torujuhtme tähtsust. See on muutunud mingiks mantraks. Praegu on aeg minna paljastest sõnadest kaugemale ja sellele projektile rahalist toetust anda.

Mario Borghesio (UEN). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, nõukogul oli täna täiesti õigus, saates Moskvasse väga selge sõnumi, nimelt et meie, eurooplased, kaitseme inimeste õigusi ega ohverda neid geopoliitilistele paktidele või lepetele. Peale selle on meil nende vabaduse põhimõtete kaitsmiseks moraalne kohustus meie oma elanikkonna ees, eriti nende ees, kes on mitmeid aastakümneid nõukogude imperialismi all kannatanud.

Need, kes hoidsid avatuna läbirääkimiste kanali Moskvaga – näiteks Itaalia peaminister Berlusconi – tegid siiski samuti õigesti, et selgitada Euroopa mõtteviisi ning hoiatada uue külma sõja võimalikkuse eest, mitte ainult poliitilisest seisukohast, mitte ainult majanduslikust ja poliitilisest seisukohast, vaid eelkõige ka ajaloolisest seisukohast, kuna aja möödudes jääb väljavaade, et Euroopa võib muidugi hõlmata ka Venemaa või selle siis ükskord ja igaveseks välja tõugata.

Seepärast on väga oluline suhtuda asjasse avatult ja säilitada dialoogi. Euroopa, Euroopa rahvas, ei taha külma sõda, sest külm sõda tuletab meile meelde surma, tagakiusamisi...

(Juhataja katkestas kõneleja..)

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, resolutsioon on kõige positiivsem saavutus alates relvarahukokkuleppest ning sisaldab suuremat osa Elmar Broki ja mu enda esitatud nõudmistest Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni nimel pärast meie külaskäiku Gruusiasse. Siiski, sellest ei piisa.

Euroopa Liidul on ikka veel täita kindel roll ja kaalul on meie usaldusväärsus. Resolutsioonile peab järgnema otsustav ühismeede, nagu volinik Ferrero-Waldner on täna oma julgustava seisukohavõtuga selgeks teinud. Peame rakendama seda resolutsiooni viimsegi punkti ja komani, samuti nõudma Venemaalt kuuepunktilise plaani täieliku täitmist viimse punkti ja komani.

Veel enamgi, viimastel nädalatel oleme näinud, kui oluline Euroopa Liit on ja võib olla, kuid me oleme näinud ka, milles seisnevad meie nõrkused ja milliseid meetmeid peame selleks võtma – seejuures ennetavaid meetmeid – et neid parandada. Jah, me võime olla vahendajad, aga kui me seda tahame, siis peab meil olema ühine Euroopa välispoliitika, ennetav välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika. Oleme viimastel nädalatel tundnud teravalt puudust ka ühisest seisukohast – tõesti, poliitilise tahte puudust ühise seisukoha saavutamiseks – ja, isegi praegu, puudust ühisest lahendusest. Lissaboni lepingu puudumine nõrgestab meid.

Ülesehitusest ei piisa. Me peame investeerima nende riikide iseseisvusse ja võtma natsionalismil pinna jalge alt. Kokkulepped ELiga on palju tähtsamad kui väljavaade NATO liikmeks saada.

Volinik, olete öelnud väga ilmekalt, et Venemaaga ei saa olla rohkem äritegevust kui tavaliselt ning et meie poliitika vajab ümberhindamist. Peame investeerima majanduslikku, demokraatlikku, sotsiaalsesse ja haridusalasesse stabiilsusse. Jutt pole ainult rahast. Peame laiendama ka naabruspoliitikat ja esitama praktilisi projekte, nagu näiteks selliseid, millest olete täna teada andnud. Me ootame seda.

Adrian Severin (PSE). - Härra juhataja, peamine probleem, mille peame lahendama, ei ole vastus küsimusele, kellel on õigus ja kellel mitte; kes on agressor ja kes ohver; mis on suveräänne õigus ja mis ülemäärane reageering. Tõeline probleem on selles, et meil ei ole tegelikke vahendeid *status quo ante* pealesundimiseks või Venemaa-taolisele riigile tõhusa surve avaldamiseks, et ta läbi vaataks teatava poliitika. Peale selle ei saa me Venemaad paluda täita rahvusvahelise õiguse mis tahes punkti, mida me ise poleks varem juba rikkunud.

Maaailm, milles kõigi kriisidega tegeldakse *sui generis* alusel, ei ole korra maailm, vaid korratuse maailm. Mida me täna enda ümber näeme, pole mitte uue külma sõja algus, vaid unipolaarse korra lõpp. See on geopoliitiline vastasseis ülemaailmsel tasandil, mis toimub reguleerimata rahvusvahelises keskkonnas, kus ühekiilgsel seisukohal olijad kokku põrkavad. Kui unipolaarne kord on surnud ja multipolaarne pole veel sündinud, siis pääsevad valitsema anarhia ja vägivaldavalitsus.

Ainus mõistlik asi, mida peame tegema, on veenda rahvusvahelist julgeoleku- ja koostöökonverentsi, kus kõik ülemaailmsed ja piirkondlikud tegijad koos kohalike sidusrühmadega võiksid läbirääkimisi pidada ning uuesti määratleda ja taaskehtestada rahvusvahelise õiguse põhimõtted rahvusvahelistes suhetes, kohaliku tasandi kriisidega tegelemise menetluse ja julgeolekutagatiste süsteemi, mis võiksid vastata meie aja konkreetsetele võimalustele, väljakutsetele ja ohtudele. Samal ajal peame kiirendama majandusliku integratsiooni, poliitilise ühinemise ja institutsioonilise lähenemise protsessi meie idanaabritega, näiteks Ukraina ja Moldovaga. Loodame, et Euroopa Liit need ootused täidab.

(Aplaus)

Siiri Oviir (ALDE). - Täna on siin juba räägitud nii rahvusvaheliste rahuvalvajate kui ka tsiviilmissiooni saatmise vajalikkusest Gruusiasse. Lõuna-Kaukasuse delegatsiooni liikmena olen kahe käega selle poolt, seda enam, et juba varakevadel juhtisin siitsamast kõnetoolist tähelepanu nende sammude hädavajalikkusele.

Aga ajalugu on vorminud paljud meie riigid mitmerahvuselistena, nii ka Gruusia. Mul on mure ühe musta stsenaariumi võimalikkuse pärast. Nimelt, mõni päev tagasi tunnustas Venemaa Abhaasiat ja Lõuna-Osseetiat. Sellele justkui jätkuks teatas Põhja-Osseetia rahvastikuminister Lõuna- ja Põhja-Osseetia liitumiskavast ja seda Vene seaduste alusel ehk teisi sõnu Lõuna-Osseetia liitumisest Venemaaga.

Siin põrkuvad mõne riigi arvates kaks rahvusvahelise õiguse põhimõtet: rahvuslik enesemääramine, territoriaalne terviklikkus. Me teame, et lähtuda tuleb Helsingi lõppaktist, kuid minu küsimus on nõukogule: „Milliseid samme astutakse, ennetamaks suveräänse riigi territoriaalse terviklikkuse lõhkumist?”

Wojciech Roszkowski (UEN). – Härra juhataja, Euroopa Ülemkogu istungitulemusi saab kirjeldada nii klaasina, mis on pooltühi, kui ka klaasina, mis on poolenisti täis. Oluline on see, et kokkulepe saavutati ja liit kõneles ühel häälel. On siiski pettumust valmistav, et nõukogu ühine seisukoht ei lähe kuigi kaugele. Seal jääb puudu sellest, mis oleks meeldinud enamikule neist, kes siin täiskogul oma arvamust väljendasid.

Venemaa pealetungi ajal Gruusiasse teatas Vene meedia, et härra Putin leidis aega rännata Siberisse ja uimastada kohalikku elanikkonda ähvardanud tiiger. See vahejuhtum on heaks näiteks Venemaa käitumisele ja käitumisele, mida ta kasutab väljaspool Euroopat. Moskva polnud siiski täielikult vastutav Euroopa tiigri

uimastamise eest. Selles kontekstis võib küsida, kuidas saab hinnata North Streami ja South Streami projekte, võttes arvesse liidu teatavatest liikmesriikidest saadud toetust? Solidaarsuse ja kaasaaitamise puudumine agressorile julgustab teda alati. See on iseäranis õige, kui teatavad partnerid maksavad kinni hüved, mida naudivad teised. Praegused teadaanded liidu ühtsusest seoses Venemaaga, mille rõhuasetus on Euroopa partnerlusel, ja muud tehtud avaldused on kindlasti julgustavad. Kui aga jääme siiski rahule üksnes sõnadega, võib agressor jälle rünnata.

Stefano Zappalà (PPE-DE). – Härra juhataja, daamid ja härrad, tahaksin välja tuua mõned praktilised punktid tänaõhtusest arutelust. Kõigepealt tahaksin tunnustust avaldada Prantsusmaa ministrile, sest ta oli piisavalt otsekohene, et siin täiskogul mõningaid ülimalt olulisi väiteid esitada.

Toetan täielikult kõike, mida Prantsuse minister ütles. Olen absoluutselt kõigega nõus. Ma ei hakka kordama ühtegi sõna, sest juba homme on ajakirjanduses piisavalt kõike, mida ta siin teatavaks tegi, kuid pean ütlema, et Euroopa Liidu eesistujariigi väljatoodud seisukoht on väga jõuline ja väga täpne.

Mida ma tahtsin öelda, on see, et minu arvates on Euroopa Liit kvaliteedi osas astunud märgatava sammu edasi: võime selles auditoriumis öelda, mis meile meeldib, kuid meie ei ole ELi välispoliitika kujundajad ja meil ei ole võimu sellesse sekkuda; seda saab teha üksnes Euroopa Ülemkogu.

Euroopa Ülemkogu on näidanud – nii palju kui mina oma põgusa kogemuse põhjal siin täiskogus otsustada oskan – mida Euroopa parajasti teeb: sammu edasi. Tänane Euroopa Ülemkogu on näidanud, et Euroopa Liit on tõepoolest olemas, et vaatamata Lissaboni lepingu mittejärgumisele on EL suuteline tegelema äärmiselt tähtsate küsimustega.

Tahaksin väljendada ka suurt tunnustust kõigele, mida selles kriisis on teinud eesistujariik Prantsusmaa, president Sarkozy, samuti kantsler Merkel ja peaminister Berlusconi. Usun, et see ühine vastus summutab kommentaarid, mida on teinud Suurbritannia peaminister, kes täna viimaks teistega ühise seisukoha võttis, kuid kelle varasemad avaldused ajakirjandusele pole olnud kuigi teretulnud.

Ma ise usun ning ütlen kokkuvõtlikult, et märgatav muutus on selline: Euroopa Liit on olemas! Jätkakem liitumist NATO ja ELiga ettevaatlikult. Vaatame, kuidas olukord kujuneb. Prantsusmaa peaministril on täiesti õigus.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Daamid ja härrad, tahaksin kõigepealt avaldada tunnustust kiiruse ja tõhususe eest, millega eesistujariik Prantsusmaa konflikti osapoolte vahel relvarahu kehtestas. See kuuepunktiline plaan tuleb nüüd ellu viia, sealhulgas muidugi ka Vene vägede tagasitõmbamine nende positsioonidele enne konflikti puhkemist. Gruusia küsimus pole siiski üksikprobleem, kuna Lõuna-Kaukaasias on mitmeid üksteisega seotud konflikte ja probleeme. Euroopa Liidu jaoks on seepärast oluline kehtestada end märksa tõhusamalt ja jõulisemalt kui enne terves Vahemere lõunapoolses ja Taga-Kaukaasia piirkonnas. Teisisõnu on oluline tegelike meetmetega tugevdada meie poliitikate idamöödet meie naabrite suhtes.

Kuna mina olen parlamendiliige riigist, mis pole Lissaboni lepingut veel ratifitseerinud, tahaksin ma üles kutsuda Tšehhi Vabariigi, Rootsi ja muidugi ka Iirimaa valitsust kõvasti töötama selle dokumendi ratifitseerimiseks, sest see on eeltingimus palju ühtsemaks ning tõhusamaks ühiseks välis- ja julgeolekupoliitikaks, mis võimaldab meil tegelda väljakutsetega, sealhulgas idast ja Venemaalt tulevate väljakutsetega, ning neid probleeme lahendada.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Täna on Teise maailmasõja puhkemise aastapäev. Vahetult sellele sõjale eelnes Nõukogude Liidu ja Saksamaa vaheline salaleping ning Lääne-Euroopa riikide vastuvõetud rahuosbitamispoliitika. 1939. aastal usuti naiivselt, et väljavalitud pisemate riikide ohverdamine võiks agressorit rahuldada.

Meenutan kõike seda Gruusia sõja tõttu. Gruusia on muutunud esmaseks rünnakute sihtmärgiks Venemaa praegustes imperialistlike tendentside püüdlustes, mis pärinevad Nõukogude Liidust. Venemaa kasutab Gruusiat katsepõlvikuna, et kindlaks teha, kui paljud liidu liikmesriikidest on valmis sellega leppima. Ta ei oota, et nad kindlaks jääksid. Relvastatud kokkupõrget silmas pidades ei tohi Euroopa Parlament Venemaa ootusi kinnitada. Peame asuma ühisele, üheselt mõistetavale ja otsustavale seisukohale. Gruusial on õigus arvestada meie diplomaatilise ja materiaalse abiga. Euroopa Parlament peaks saatma Gruusiasse oma vaatlejad, et kontrollida informatsiooni seoses etnilise puhastusega. Peame tegema kõik, mis suudame, et peatada ekspansioon ja vältida, et meie traagiline ajalugu korduks.

Tunne Kelam (PPE-DE). - Härra juhataja, oleme tunnistajaks „ajaloo lõpu” paradigma kokkuvarisemisele, kuid see peaks märkima ka soovunelmate ajajärgu lõppu, mil kõnelemise teel saavutatud rahu asendub jõu ja solidaarsuse rahuga.

Venemaa on asetanud ennast ebastabiilsete, ettearvamatute riikide kategooriasse. Teda ei saa enam vaadelda usaldusväärse partnerina ning on selgelt näha, et ta ei jaga meie ühiseid väärtusi. Gruusia vallutamisega on ta esitanud väljakutse rahvusvahelise julgeolekusüsteemi põhimõtetele, üritades asendada seda põhimõttega „kel jõud, sel õigus”.

Nüüd sõltub kõik ELi tegutsemisest – mitte lihtsalt reageerimisest. Senine käitumisviis ei sisalda konkreetseid samme, sest Venemaa mõistab ainult meie tegutsemist.

Teen ettepaneku järgmisteks meetmeteks: esiteks tõelised rahvusvahelised rahujõud – sest Venemaa ei saa mängida üheaegselt rahuvalvaja ja sissetungija rolli; teiseks külmutada partnerlus- ja koostöölepingu alased läbirääkimised; kolmandaks peatada Nord Streami ja South Streami projektid; neljandaks külmutada viisakorra lihtsustamine ning viiendaks tühistada Sotši olümpiamängud.

Kui midagi konkreetset ette ei võeta, siis Venemaa mitte ainult kunagi ei vabasta Gruusiat oma haardest, vaid järgib sama mudelit ka mujal. Demokraatliku ühiskonna esmane prioriteet on kehtestada kindlad piirid. Täna peame me vastama samale moraalsele väljakutsele. Kui mitte meie, kes siis veel? Kui mitte praegu, siis millal?

(Aplaus)

Katrin Saks (PSE). - Kevadel, Gruusia valimiste ajal kohtasin Gori linnas üht grusiinlannat, kes oli sunnitud 15 aastat tagasi põgenema Abhaasiast. Täna on saanud temast põgenik teist korda, oma kodumaal. Traagiline!

Aga traagiline on ka see, et täna siin saalis saame me üsna erinevalt aru toimunud ja sellepärast ma arvan, on eriti oluline kõige muu kõrval saata Gruusiasse sõltumatu uurimiskomisjon, rahvusvaheline komisjon, mis selgitaks välja, mis tegelikult toimus.

See konflikt ei ole grusiinide ja osseetide vahel, see konflikt ei saanud alguse 8. augustil, see pole ka ainult Vene ja Gruusia konflikt, see on väärtuste konflikt ja see puudutab meid kõiki.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Härra juhataja, ma usun, et on oluline õnnitleda eesistujariik Prantsusmaad, president Sarkozy'd ja härra Kouchneri, kes on täna siin, ning mitte ainult sellepärast, et nad on selles kriisis võtnud väga kindla hoiaku Venemaa suhtes, vaid ka sellepärast, et nad on säilitanud Euroopa Liidu ühtsuse, selle ühtsuse, mida õnnetuseks ei olnud olemas aastal 2003.

Tahaksin ühineda nendega, kes ütlevad, et see küsimus, sünge, nagu see on, ei ole ainult Gruusiast ja selle riigi ebaseaduslikust okupeerimisest ja sissetungist. Ütleksin volinikule, et see on ka ELi suhetest Venemaaga. See küsimus ulatub kõige selle keskmesse, mida oleme harjunud kirjeldama kui ühiseid väärtusi, mida omavahel jagame. Mina isiklikult leian, et on väga raske näha, milliseid ühiseid väärtusi ma jagan riigiga, mis kasutab jõudu, sõjalist agressiooni ja propagandasõda, et süüdistada okupeeritud riiki selles, et tema on olnud sissetungija ja agressor.

Näib, et koostöö- ja partnerlusleping jääb tõenäoliselt mõneks ajaks alla kirjutamata, kuni Venemaa oma väed välja viib. Siis aga tõstatub küsimus, mida me teeme, kui Venemaa keeldub oma vägesid välja viimast. Meile on öeldud, et peame astuma dialoogi, aga mis laadi dialoogi saab olla partneriga, kes ei austa väärtusi, mida püütakse kaitsta ja toetada?

Mulle näib, et ajaloolisest vaatenurgast ma tahame harmoonilisi suhteid Venemaaga, kuid mitte lihtsalt nendest väärtustest loobumise hinnaga, mida kalliks peame. Olen nõus härra Kelami ja teistega, et Venemaa jaoks on juba ilmnunud rida tagajärgi seoses tema turgude massiivse negatiivse investeerimisega, kuna rahvusvahelised investorid peavad Venemaad nüüd väga ebakindlaks kohaks, kuhu investeerida. Uuesti tuleb siiski läbi vaadata ka projektid Nord Stream ja South Stream. Me ei saa lihtsalt jätkata stiilis, nagu oleks Venemaa monopol energiatarbimise suhtes täiesti normaalne nähtus. Tuleb ümber vaadata ka taliolümpiamängude pidamine Sotšis; seal ei saa olla olümpiarahu.

Venelased hakkavad mõistma meie otsustavate meetmete võtmise tagajärgi ega saa enam lihtsalt oma plaane järgida.

(Aplaus)

Raimon Obiols i Germà (PSE). – (ES) Tahaksin väga kiiresti öelda kaht asja. Esiteks arvan, et mul on õigus, kui ütlen, et härra Jouyet avaldas varem ajakirjanduses kahetsust USA konservatiivsete sektorite või teatavate konservatiivsete sektorite mõju pärast lirimaa referendumiga negatiivses tulemus. Ma usun, et praegu tunneme me kõik kahetsust Kaukaasia kriisi uute tüssamispoliitikate ekstravagantse hinna pärast. Selles suhtes võiks vastutavaks pidada paljusid.

Thbilisi on vastutav arusaamatu otsuse eest võtta sõjalisi meetmeid. Moskva on vastutav otsuse eest vastata brutaalselt ja ülepingutatult. Washington oma õnnelikult pensionile läinud presidendiga on vastutav aastatepikkuse pingete tekitamise eest piirkonnas.

Teiseks usun ma, et Euroopal on põhiline vastutus, mida saab täita mitte leebe või karmi võimu, vaid üksnes sellise poliitilise võimu ülesehitamisega, mis sõltub kõigi liikmesriikide valitsuste ühtsusest.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (HU) Täna, härra juhataja. Palju aastaid on Venemaa jõupoliitika hoidnud plahvatusvalmina pinget Gruusias, mis on mandunud lühikeseks, kuid hävitavaks sõjaks. Vene sõjajõud on rikkunud rahvusvahelist õigust ja tunginud suveräänse riigi territooriumile. Kreml on toetanud seda protsessi, tunnustades kahe lahkulööva provintsi iseseisvust. See on rahvusvahelisele poliitikaareenile andnud uue mõõtme. See on ohtlik olukord, osalt Venemaaga piirnevate riikide seisukohast ning osalt sellepärast, et Putin ja tema meeskond on loonud iseenda jaoks ohtliku pretsedendi.

Miks on rahvusvahelisel üldsusel oluline liituda? Vene poliitikud on nüüd jõudnud paigalseisu ja asuvad ummikteel, seega peame seda hetke ülimalt ära kasutama. EL peab survet avaldama, et kohale saadetakse erapooletud, rahvusvahelised rahuvalvjad, vabastades sellega rahuvalvejõud, mis praegu on oma usaldusväärsuse kaotanud. Meie otsus lihtsustada viisasisüsteemi Venemaaga tuleks läbi vaadata ning samal ajal lõpuks lihtsustada viisanõudeid Gruusiale. Gruusia on meie naabruspoliitika lahutamatu osa ja seega on meil kohustus tagada maksimaalne abi, mis on riigi ülesehitamiseks vajalik. Täna teid väga.

Giulietto Chiesa (PSE). – Härra juhataja, daamid ja härrad, Saakašvili seiklus on andestamatu otsustusvea tulemus; nimelt arvamuse, et Venemaa võiks sõjalisele agressioonile vastamata jätta, sest sõjaline agressioon just nimelt aset leidiski.

Venemaa pole enam see, mis ta oli aastal 2000, ning ei soovi enam tagasi tõmbuda ei taktikaliselt ega strateegiliselt. Esimese asjana tuleb tunnistada fakte: Euroopa ja tema ühtsus on selle vea tõttu tõsiselt kahjustada saanud. Me ei saa endale lubada selle kordamist ning me ei saa kellelegi teisele lubada, et ta sunniks meid seda kordama. Mõned inimesed arvavad, et Ukraina ja Gruusia NATOsse astumist tuleks nüüd kiirendada, kuid ma tahaksin paluda igahel, kes seda arvab, tõsiselt järele mõelda, sest see otsus ei aita kaasa meie julgeoleku suurendamisele; vastupidi, see seatakse ohtu. Nagu me praegu teame, Venemaa reageerib alati, kui mitte võrdväärsete meetmetega, siis kindlasti vastumeetmetega. Peagi võib tekkida oht, et meil on augustikriisist märksa tõsisem kriis, ja see toimub sellises riigis nagu Ukraina, otse Euroopa südames. Tarkus sunnib meid ümber vaatama mitmeid arvestusi, kuna need on valed, ning istuma Venemaaga vastastikustel alustel nõupidamislaua taha ning...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Vytautas Landsbergis (PPE-DE). – Härra juhataja, üleeile oli mul lõuna ajal pikk vestlus Euroopa ühe targima peaga, Otto von Habsburgiga. Oma laialdasele faktide tundmisele tuginedes ütles ta, et Euroopa valitsused on tohutult korrumpeerunud, kuna on hästi teada, et Venemaa kasutab lääne vastu uut salarelva – nimelt ülemaailmset altkäemaksu andmist. Täna nõukogu kohtumine võiks heita rohkem valgust sellele pimedale nurgale Euroopa poliitikas.

Kui nõukogu ja meie parlament, viimane poliitilise teadlikkuse kindlus Euroopas, ei nõua Vene okupatsioonivägede viivitamatut väljaviimist Potist ja okupandi kehtestatud puhvertsoonidest, siis paistab, et meie hääbuva Euroopa jaoks hakkab kangastuma poliitiline katastroof. Need tsoonid on ülimalt vajalikud Vene ja Osseetia salakaubavedajate jaoks, et takistada Gruusial saamast mingitki kontrolli rahvusvaheliste piiri üle nukuvalitsusega Osseetia ja siiani iseseisva Gruusia vahel. Mõte lubada okupandil ELi ja Venemaa tippkohtumiseni novembris kindlustusi ehitada on täiesti vale ja viitab faktile, et arvatavasti on Otto von Habsburgil õigus.

(Aplaus)

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Härra juhataja, meie arukat ja otsusekindlat seisukohavõttu oodatakse innukalt. Venelaste soovide, kuid ka praeguse valimisperioodi tõttu ei saa Ameerika Ühendriigid tegutseda praeguse ülemaailmse poliitilise olukorra muutjana selles piirkonnas liidu naabruses.

Meil, Euroopa Liidul, on ainukordne ajalooline võimalus üles ehitada oma välis- ja julgeolekupoliitika ning arendada Euroopat tema saavutuste ja kogemuste kaudu. Me ei tohi seda võimalust raisata. Vajalikud hukkamõistmised ei paku lahendusi. Isegi kui Kosovos sai rahvusvahelise õiguse eeskirjade eiramise tunnustamise kaudu avatud Pandora laegas, siis pöördugem tagasi rahvusvahelise õiguse ja inimõiguste austamise juurde lahenduse võtmepunktis.

Olgem kindlad ja tegutsegem poliitiliselt. Võtkem selge, ühine ja kindel seisukoht Venemaa suhtes, kuid niisugune, mis on suunatud lahenduse ja partnerluse saavutamisele, kuna peame olema konkreetsed oma lähenemisviisis Venemaale aastal 2008.

Tehkem Euroopa Liidu egiidi all ettepanek piirkondliku konverentsi korraldamiseks, et lahendada see olukord ja korraldada edasist partnerlust. Otsustanud kõnelda Euroopa Liidu ühisel häälel, vähendame me natsionalismi mürgi hävitavat mõju, mis alati viib vältimatult sõjani.

Urszula Gacek (PPE-DE). – Härra juhataja, täna on nõukogu Venemaa osas kokkuleppele jõudnud. Seda võiks teatavaks eduks nimetada, kuigi paljud on pettunud, et Venemaad nii õrnalt koheldakse. Nüüd peame ootama Moskva vastust. Kahtlemata tsiteerib Vene ajakirjandus neid osi meie arutelist, milles nõukogu esindaja ja teatavad parlamendiliikmed süüdistasid Gruusiat. Avalikult hakkab Moskva väljendama tugevat kriitikat nõukogu seisukoha suhtes, kuid tegelikult see meeldib talle.

Tahaksin öelda neile, kes Moskvast on võimu juures: ärge enneaegu rõõmustage. Euroopa ei pea teid enam usaldusväärseks partneriks, kes peab oma sõna ja austab rahvusvahelist õigust. Euroopa kaalub tõsiselt, kas peaks ikka sõltuma Vene naftast ja gaasist. Euroopa pole teiega praegu liiga karmilt tegelnud, kuid teie toetajate hulk on märkimisväärselt vähenenud.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). - (HU) Oleme täiesti nõus, peaksime Venemaa kodakondsuse jagamise pärast hukka mõistma ning me peaksime ta hukka mõistma ka kasvava sõjalise rolli pärast, mida teda eeldatakse mängivat ja mida ta ongi mänginud Abhaasias ja Osseetias; samal ajal peaksime hukka mõistma ka Gruusiat, kuna Gruusia juhtkond oleks pidanud teadma, kui suur on nende geostrateegiline manööverdamisruum. Samas me nõustume, et kohal peaksid viibima rahuvalvejõud, kuid me ei räägi sellest, mis peaks olema püsiva lahenduse aluseks, ning selleks saab olla üksnes abhaaslaste ja lõunaosseetlaste laialdane autonoomia vastavalt Ahtisaari plaanile. Me ei räägi rõhutatud vähemustest, kuid me räägime kõigest muust, seega ma usun, et see pole ainult konflikt, mis on juba külmutatud, vaid ühtlasi ka meie mõtteviis. Peaksime sellele probleemile kestva lahenduse leidma.

Erik Meijer (GUE/NGL). – (NL) Härra juhataja, enamik tähelepanust on olnud koondatud Venemaa sõjalisele sekkumisele Gruusias. Kobarpommide võimalik kasutamine ja sadama hõivamine väljaspool vaidlusalast piirkonda on kõigest põhjused vihastamiseks.

Minu arvates ei oleks seda Lõuna-Osseetia ja Abhaasia kaitsmiseks tarvis. Pärast Nõukogude Liidu lagunemist ei ole need kaks piirkonda tegelikult Gruusia osa olnud. Enamik nende kahe väikese riigi elanikkonnast ei soovi Gruusiale mingil juhul alluda, samuti nagu enamik Kosovo elanikest ei taha mingil juhul Serbia alla kuuluda. Kahjuks võivad nad nendes riikides teisejärgulisteks kodanikeks osutuda. Nende inimeste jaoks on võrdsed õigused ja demokraatia võimalikud ainult siis, kui nende lahkulöömine pole enam arutelu teemaks ja neil on tagatis, et nad ei lange väljastpoolt tulevate sõjaliste rünnakute ohvriks.

Kokkuvõttes on see väga hea põhjus Venemaa kritiseerimiseks, kuid mitte selle fakti alusel, et nüüd on ta *de facto* tunnustanud nende kahe väikese riigi iseseisvust. Kosovo ei saa olla unikaalne...

(Juhataja katkestas kõneleja)

Zita Pleštinská (PPE-DE). – Gruusia sündmused toimusid paradoksaalsel moel augustis, just nagu endises Tšehhoslovakkias 40 aastat tagasi, kui ka minu kodumaale tungis sisse ja okupeeris selle paljudeks aastateks nõukogude armee.

Kaasparlamendiliikmed, me ei tohi unustada, et Venemaa on näidanud oma tegudega, et ei ole minevikku selja taha jätnud. Just nagu 1968. aastalgi, ei kõhkle ta saatmast tanke, et oma poliitilisi eesmärke saavutada. Jälle kord viib sõjaline jõud tasakaalust välja riike, mis püüavad ennast Venemaa mõjust vabastada. Täna on see Gruusia, homme võib see olla Ukraina.

Olen veendunud, et EL peaks olema isegi veel otsustavam oma vastuseisus Venemaa hoiakule seoses Abhaasia ja Lõuna-Osseetia iseseisvuse tunnustamisega. Olen veendunud, et ELi vastutusel peab olema koostöö

tugevdamine Gruusiaga ja eriti Ukrainaga, mitte ainult sõnades, vaid ka selgete ja tähendusrikaste meetmete kaudu.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). - Härra juhataja, Gruusia ei ole lihtsalt episood rahvusvahelises poliitikas. See on algus ahelreaktsioonile, millel on olulised tagajärjed.

Esiteks demonstreerib see Venemaa sõjalist taastugevnemist, mis peab hakkama peegelduma Euroopa uues ettevalmistatavas julgeolekustrateegias.

Teiseks, see ilmselge *reconquista* näitab pigem Venemaa soovi kasutada oma värskest omandatud energiat hüvitamiseks oma kaotusi 1990. aastatel ja tagasi teha sellega kaasnenud alandus kui tahtmist anda oma osa tulevikumaailma kujundamisse.

Kolmandaks, see rõhutab Euroopa nõrka positsiooni seoses energiasõltuvusega Venemaast ja Lissaboni lepingu ratifitseerimise edasilükkamisega.

Neljandaks, see võib transatlantilist ühtsust kas taastada või veelgi kahjustada.

Viiendaks demonstreerib see, et rahvusvahelist õigust tuleb tugevdada nii mõistete osas kui ka selle austamise mõttes.

Kuuendaks teeb see selgeks, et Musta mere piirkond vajab palju rohkem tähelepanu ja kaasamist Euroopa Liitu ning seepärast vajab see enamat kui lihtsat sünergia.

Charles Tannock (PPE-DE). - Härra juhataja, ma toetan demokraatliku Gruusia õigust otsida julgeolekut läänest ja mõistan hukka Venemaa ülemäärase agressiooni ja jätkuva okupatsiooni selles riigis. EL peab suurendama oma ülesehitusabi Gruusiale, kiirendama ELi vabakaubanduslepingu sõlmimist ja nõudma viisakorra lihtsustamist. Ka Gruusial peaks olema lubatud teha koostööd NATOga, lõpptulemusena selle täisliikmena. Peame kasutama seda võimalust praegu, ELi ühise energiavarustuse kindluse poliitika kaudu, et kaotada Moskva mõjuvõim Euroopa nafta- ja gaasivarustuse üle. Saksamaa ja Itaalia ehitavad praegu torujuhtmeid ühisettevõtmete kaudu Gazpromiga. Selle tasakaalustamiseks võiks EL toetada ka White Pipeline'i projekti, mis transpordib gaasi Gruusia ja Ukraina kaudu Kaspia merelt Euroopasse – mõlema riigi valitsused toetavad seda projekti, vältides Venemaad. Gazpromi monopoli ja Venemaa-poolse gaasi relvana kasutamise sihtmärgiks võtmine kui meie pikaajaline meede võib Venemaale tugevaks hoobiks saada.

Jean-Pierre Jouyet, nõukogu esistuja. – (FR) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, räägin lühidalt, sest Bernard Kouchner on juba kaks korda kõnelnud ja ma tean, et ka teil on veel hulk tööd teha.

Kuna see arutelu läheneb lõpule, tahaksin teid kõigepealt tänada teie pideva tegelemise eest selle küsimusega. Vastuvõetud resolutsioonid ning fakt, et esimees Saryusz-Wolski veenis 20. augustil väliskomisjoni, ning fakt, et Isler Béguin – nagu ta rõhutas – läks konfliktipiirkonda ja andis jõulise tunnistuse selle institutsiooni kasuks ning peale selle Euroopa Liidu kasuks, kinnitades Euroopa Parlamendi kaasatust sellesse kriisi.

See sunnib mind ütlema, et olin üllatunud, kuuldes teatavaid kommentaare Euroopa Liidu kohta: esiteks, et see pole üldse reageerinud, teiseks, et sel pole mingit võimu, ja kolmandaks, et see on asunud väga jõuetule seisukohale. Kui Euroopa Liit ei olnud mõjukas, kui ta ei mänginud selles kriisis mingit rolli, siis ma tahaksin teada, kes mängis? Kes oli võimukas? Kes tõestas ennast kas sõjalisel või mõnel muul viisil? Ma ei näe muud jõudu peale Euroopa Liidu meetmeid võtmas ning just selle kriisi ajal juhtus, et Euroopa Liitu nähti võimalikus uues valguses – kui partnerit ja kui jõudu.

Igaühel on oma kohustused. Euroopa Liidul on kohustused, mis pole samad kui NATO-l või USA-l. Euroopa Liit on siiski oma väärtuste ja vahendite kaudu – mille juurde ma veel tagasi pöördun – täitnud kõik oma kohustused.

Meile öeldakse: „Venemaal ei ole samu väärtusi kui Euroopa Liidul,” kuid omavahel öeldes – see pole mingi uudis. See ei ole sensatsioon. Me teame, et Venemaal ei ole samu väärtusi kui Euroopa Liidul. Kui tal oleksid samad väärtused mis ELil, saaks Venemaa kohta esitada muid küsimusi. Kõik Venemaad puudutavad küsimused käivad selle kohta, milliseid suhteid me selle naabriga tahame, mis tüüpi naaberlust me üles ehitada tahame, mis tüüpi dialoogi me pidada tahame, kuidas me saame julgustada Venemaad oma kohustusi täitma ja eeldada tema vastutustunnet ning kuidas me saame teda suunata suhtumise poole, mis oleks rahvusvahelise õigusega rohkem kooskõlas. Need on need küsimused. Mis puutub minusse, siis pole ma kunagi uskunud, et meil oleksid samad väärtused, kuigi mul on Venemaa vastu suur austus ja ma olen Venemaad mõnda aega tundma õppinud.

Kolmas mõtte, mis teil on tekkinud, ja see mõte on tekkinud teil kõigil, on see, et me ei saa minna liiga kaugele, vaatamata kiirele reageerimisele ja vaatamata sellele, mis täna ära tehti, sest meil ei ole vajalikke vahendeid, sest me saame need vahendid ainult siis, kui Lissaboni leping ratifitseeritakse, ja sellepärast, et see kriis on täiuslikult näidanud, kui väga me vajame seda lepingut, kui väga on tarvis tugevdada meie välispoliitikat ja kui väga on tarvis tugevdada ka meie kaitsepoliitikat. Peame olema selles suhtes väga selgesõnalised ja mõned teist on seda õigusega rõhutanud.

Tulen nüüd Euroopa Ülemkogu juurde. Täna formuleeris Euroopa Ülemkogu lähtepunkti. See ei hõlmanud midagi ja see ei saagi hõlmata kõike seoses Euroopa Liidu poolse kriisijuhtimise ning Euroopa Liidu ja Venemaa vaheliste suhetega. Täna vaadeldi olukorra muutumist ning hinnati Euroopa Liidu ja Venemaa vaheliste suhete tagajärgi. See näitas, et oleme ühtsed ning et suhtume sellesse konflikti aktiivselt.

Euroopa Ülemkogu näitas meile, et oleme ühtsed, et oleme tegutsenud ning et meil on kindlad seisukohad. Tahaksin teile meelde tuletada: Venemaa ülemäärase reageeringu hukkamõistmine; Gruusia toetamine finants-, humanitaar-, majandus- ja poliitika valdkonnas; Euroopa Liidu ja Gruusia vaheliste suhete tugevnemise kinnitamine; konflikti lahendamise kuuepunktilise plaani rakendamine, sealhulgas – ja paljud teist on seda punkti rõhutanud – rahvusvaheline järelevalvemehhanism; Euroopa Liidu kohustus eriesindaja saatmiseks sündmuskohta; idapartnerluse tugevdamine, eriti Musta mere ja Ukraina puhul, mida tänastes otsustes eriti rõhutati, ning energiapoliitika, mis oleks mitmekesisem, sõltumatum ja Euroopa tasandil paremini korraldatud.

Olen aru saanud kõigest, mida te täna õhtul rääkisite. Võite kindlad olla, et eesistujariik Prantsusmaa tuletab kõigile meelde nende soovi saada palju mitmekesisem, sõltumatum ja paremini struktureeritud Euroopa energiapoliitika. Selles osas võite eesistujariigile loota.

See on lähtepunkt, sest otsustati, et 8. septembril peaksid Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja, komisjoni president ja kõrge esindaja tegema olulise visiidi Moskvasse ja Thbilisisse. Selles kontekstis peame hindama järgnevaid meetmeid, mida peame võtma.

Lõpuks oleme heaks kiitnud fakti, et kõik partnerluslepinguga seotud kohtumised tuleks edasi lükata, kuni Venemaa taandub oma eelnevatele positsioonidele.

Seega on see lähtealus. Täna ei olnud meie eesmärk lahendada kõik probleemid, vaid demonstreerida oma ühtsust ja otsusekindlust, ning selleks vajame me Euroopa Parlamendi toetust.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – (DE) Härra juhataja, ma olen viimane kõneleja, niisiis püüan teha nii lühidalt kui võimalik. Kuna ma olen siiski viimane kõneleja, siis tahaksin rõhutada selle arutelu mõningaid võtmepunkte.

Esiteks olen ma kindel, et ei pea teile meenutama, et Teine maailmasõda algas sel päeval, 1. septembril 1939. Täna, selle sündmuse aastapäeval, arutleme me uue sõja üle, mis on puhkenud, kuid see uus sõda on selline, mida meie – Euroopa Liit – oleme suutelised peatama väga kiiresti. Minu arvates on see väga oluline punkt. Sellepärast ongi see olnud pikaleveninud ja laiaulatuslik arutelu, kuid see on olnud ka väga hea arutelu. Meil oli väga hea arutelu ka Euroopa Ülemkogu koos suurepärase järeldustega. Minu arvates on selles mänginud võtmerolli Euroopa Liidu usaldusväärsus: usaldusväärsus ja ühtsus. Nagu nõukogu eesistuja ja mina mõlemad juba öelnud oleme, oli see tähtis Euroopa Liidu usaldusväärse test ning muidugi ka ühtsuse test, kuid see on test, mille me kõik suurepärase tulemustega ära tegime.

Nagu oleme kuulnud, on toetus Gruusiale oluline. Oleme öelnud, et on vajadus humanitaarabi ja ülesehitusabi järele, mille osas me ootame parlamendi toetust. Tahaksin teid tänada teie praeguse toetuse eest ja tulen muidugi teie juurde tagasi täpsemate arvandmetega. Peale selle mõtlen muidugi viisakokkuleppele. Me saame muidugi aru, et siin toimub diskrimineerimine: abhaaslased ja lõunaossetlased, kellest paljudel on Vene passid, on palju soodsamas olukorras kui grusiinlased, kuid ma soovin ka juhtida tähelepanu sellele, et paljudel üksikutel liikmesriikidel on siin oma osa täita, ning lubage mul rõhutada, et sama kehtib ka vabakaubanduslepingu suhtes. Tahaksin teile meelde tuletada, et oleme seoses Euroopa naabruspoliitika tugevdamisega juba kindlaks määranud kolm probleemi, kuid need ei mõjuta tegelikult praegu sidet liikmesriikidega. Esimene oli liikuvus, teine majanduspartnerluse küsimus ning kolmas julgeoleku tugevdamine, mis tähendab muidugi, et kõik konfliktid, meetmed ja tagajärjed tuleb ka Venemaa juhtumi puhul läbi arutada.

Oleme teelahkmel, ristteel, kuid tuleviku määrab peamiselt Venemaa, sest see saab olema Venemaa, kellega siin peamiselt arvestatakse, just nagu me täna ütlesime: rohkem ei toimu enam mingeid läbirääkimisi uue

lepingu üle, enne kui väed ei ole välja viidud. Venemaa võimuses on teha seda, mida me täna ütlesime. Ma väga loodan, et 8. septembril leitakse hea lahendus.

Peale selle on võimalikud kaks peamist tagajärge: „naabruspoliitika+” või kuidas iganes me seda tulevikus nimetame peab tugevnema piirkondlikul ja kahepoolsel tasandil; see tähendab minekut Gruusiast kaugemale ning hõlmab Ukraina, Moldova ja muidugi ka muud riigid. See on miski, millest oleme tihti kõnelnud, kuid ma loodan, et praegu saan ma loota suuremale toetusele üksikutelt liikmesriikidelt.

Lõpetuseks lubage mul öelda paar sõna energiapoliitika kohta. See on veel üks teema, millele viimase 18 kuu jooksul on osutatud erilist tähelepanu, ja ma võin teile kinnitada, et see jääb ka tulevikus minu jaoks endiselt väga oluliseks küsimuseks.

Sellega lõpetan ma oma väga kiire kokkuvõtte sellele pikaleveninud, kuid äärmiselt olulisele arutelule.

(Aplaus)

Juhataja. Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub kolmapäeval.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Roberta Alma Anastase (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Musta mere piirkonda käsitleva raportöörina olen ma alati tungivalt rõhutanud peamist väljakutset, mida lahendamata konfliktid kujutavad piirkonna stabiilsusele, samuti nagu me vajame ELi kindlat ja sügavat kaasatust eespool nimetatud piirkonna küsimustesse.

Venemaa tegevus Gruusias on kahetsusväärne, piirkonna ja Euroopa stabiilsuse jaoks ohtlik ning rahvusvahelisele üldsusele täielikult vastuvõetamatu.

Seepärast on ELi jaoks hädavajalik ja pakiline liikuda lubadustelt tegudele ning näidata üles kindlust nii oma tegevuses Gruusia suhtes kui ka oma suhete uuesti läbivaatamisel seoses Venemaaga.

Stabiilsuse tagamiseks Musta mere piirkonnas peaks ELi tegevus lähtuma kolmest peamisest põhimõttest.

Kõigepealt peaksid kõik otsused põhinema Gruusia territoriaalse terviklikkuse ja rahvusvahelise õiguse tunnistamisel.

Teiseks tuleks see piirkondlike konfliktide lahendamise viis uuesti läbi vaadata, et lõpplahenduse võimalusi kiirendada ja suurendada. See eeldab ELi aktiivset kaasatust rahuvalveoperatsioonidesse Gruusias, samuti piirkonna muude konfliktide juhtimise ja lahendamise protsessi, st Transnistria konflikti.

ELi jõupingutusi oma energiavarustuse kindluse tagamiseks tuleks samuti suurendada maksimumini, sealhulgas Nabucco projekti arendamine.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Härra juhataja, härra nõukogu eesistuja, härra Jouyet, proua Ferrero-Waldner, pean kõigepealt tänama mu kaasparlamendiliikmeid, kes on õnnitlenud Euroopa Liidu eesistujariiki Prantsusmaad ning tervitanud Nicolas Sarkozy tegevust selles keerukas Venemaa ja Gruusia vahelises konfliktis.

Võtaks igavesti palju aega, et kindlaks määrata endise Ida-Rooma impeeriumi piire, mis läänes hõlmasid Balkani riigid ja Kosovo ning põhjas Kaukaasia, Lõuna-Osseetia ja Abhaasia. Mis peab juhtima Euroopa suhtumist, on austus inimeste vastu. Ma soovitan, et võttes arvesse tõsist olukorda, millesse Gruusia on sattunud, tuleks kavandada Euroopa Parlamendi väliskomisjoni ja liikmesriikide parlamentide erakorraline kohtumine, sest need oleme meie, parlamendiliikmed, kes esindavad rahvast.

Viimaks on saanud selgeks, et 2007. aasta lõpus Euroopa Komisjoni kehtestatud Musta mere sünergia ei ole piisav. Liidul on nüüd tarvis väga kiiresti teha ettepanek tõeliselt edasipüüdlikuks naabruspoliitikaks riikidega, mis piirnevad Musta merega, alustades majandusliku vabakaubanduspiirkonnaga.

Titus Corlăţean (PSE), kirjalikult. – (RO) EL ei tohi lubada Gruusia stsenaariumi kordumist ka muudes konfliktipiirkondades.

Gruusia sündmused esindavad tõsist katset ELi suutlikkusele vastata endise Nõukogude Liidu piirkonna külmutatud konfliktidele ja nendega tegelda. On tarvis, et EL uuriks võimalust saata Gruusiasse Euroopa Liidu tsiviilvaatlusmissioon, et jälgida vastavust relvarahukokkuleppele.

Venemaa ülemäärane vasturünnak Lõuna-Osseetias avaldas negatiivset mõju tsiviilelanikkonnale ja infrastruktuurile ning oli tõsine rahvusvaheliste eeskirjade rikkumine. See näitab ilmset vajadust tugevdada julgeolekut paljurahvuselistel ja erapooletute rahuvalvejõudude kohalviibimise kaudu.

EL peaks tõsiselt kaaluma ka märksa järjekindlamat koostööprotsessi Moldova Vabariigiga ja võimalust pakkuda sellele riigile palju selgemaid euroopalikke perspektiive teatavatel tingimustel, et Chisinau tagaks teatavad demokraatlikud standardid.

Heade suhete tugevdamiseks ja mis tahes konfliktiolukordade vältimiseks tuleks Musta merega piirnevate riikide piirkondlik koostöö muuta mitmemõõtmeliseks koostööks, mis tuleb asetada institutsioonilisele alusele, näiteks Musta merega piirnevate riikide liidu moodustamise teel.

Dragoș Florin David (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Austatud Euroopa Parlamendi president, lugupeetud Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja, proua volinik, kallid kolleegid.

Tahaksin saata oma kaastundeavaldused nii Venemaa kui ka Gruusia kodanikele, kes kaotasid selles rumalas konfliktis oma lähedasi, ning pakkuda neile oma kaastunnet. Ajaloolisest seisukohast kõnelen teiega nüüd kui Euroopa kodanik, kelle juured on sügaval nii Venemaal kui ka Gruusias, kui kodanik, kes tunneb end osana Euroopa mitmekesisusest ja väiksema osana Euroopa ühtsusest.

Selles konfliktis on meie rõhuasetus pandud Euroopa energiaga seotud olukorrale, Venemaa imperialistlikule seisukohale ning Gruusia natsionalismile ja diplomaatia puudusele, kuid me unustame, et selles konfliktis on surnud inimesed ja eelkõige lootused. Ma arvan, et täna, rohkem kui kunagi varem, peame me kõik leidma end eduka ja konstruktiivse, diplomaatiliselt ja rahvuslikult tasakaalustatud ühenduse osana, et hakkama saada järgmiste põlvkondade ees seisvate peamiste väljakutsetega.

Lõpetuseks palun ma Venemaa presidendil, Gruusia presidendil ja Euroopa Liidu Nõukogu eesistujal võtta kõik vajalikud meetmed, et lõpetada see piirkondlik konflikt nii pea kui võimalik ning taastada avatud ja tasakaalustatud koostööpoliitika, seda eelkõige kodanike huvides. Täna teid.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN), kirjalikult. – (PL) Härra juhataja, oleme viimastel nädalatel olnud tunnistajaks Venemaa rünnakule suveräänse ja sõltumatu riigi vastu. Oleme näinud, kuidas sõjategevusest sadade kilomeetrite kaugusel olev maa okupeeritakse ning läänele antud lubadusi rikutakse.

Olen veendunud, et Gruusia Euroopa-suunalised püüdlused olid põhjus Venemaa rünnakuks. Teiseks põhjuseks oli soov hoida kontrolli all kaubateid, mille kaudu Gruusial oli tavaks transportida energiatootmiseks ette nähtud tooraineid. Meie poliitiline ja moraalne kohus on toetada Gruusia rahvast ning panna Venemaa mõistma, et aeg, mil ta sai oma ise väljakuulutatud mõjusfääris käituda nii, nagu tahtis, on igaveseks möödas.

Viimased sündmused on teinud täiesti selgeks, et Venemaa ei saa olla usaldusväärne energiapartner. Venemaa kontroll nafta ja gaasi üle on teinud meist Kremli pantvangid. Selle tulemusena on meie ees nüüd peamise väljakutsena vajadus vabastada end Venemaa toorainete sõltuvusest. Kuidas seda saavutada, on praegu väga vastuoluline küsimus. Kui me siiski jätkame investeerimist sellistesse ettevõtmistesse nagu North Stream ja South Stream, pakume me Vene ametiasutustele uusi ja võimukaid viise Euroopa Liidule surve avaldada. Venelastel ei ole mingeid reservatsioone, et neid oma huvides kasutada, millal iganes tekib selleks õige hetk.

Roselyne Lefrançois (PSE), kirjalikult. – (FR) Pean kõigepealt tänama Jean Lambertit tema töö kvaliteedi eest.

Raport, mille üle peame homme otsustama, on kahekordne mõõdupuu, mille abil võtta väga selge seisukoht Dublini süsteemi puudujääkide ja probleemide suhtes ning sõnastada ettepanekud menetluste tõhususe ja varjupaigataotlejate olukorra parandamiseks.

Tahaksin rõhutada teatavaid punkte, mis on minu arvates põhilised: vajadus tugevdada varjupaigataotlejate õigusi ning tagada need ühtviisi kogu ELi territooriumil; fakt, et varjupaigataotlejatele äraütlemine peaks alati olema viimane võimalus ja nõuetekohaselt põhjendatud otsus; vajadus jagada varjupaigataotlejate parem geograafiline jaotumine, sest praegune süsteem paneb ebaproportsionaalselt suure koormuse nendele liikmesriikidele, mis asuvad ELi välispiiri ääres; vajadus võtta meetmeid liikmesriikide vastu, kes ei taga nende taotluste süvitsi ja ausat uurimist, ning lõpuks perekondade taasühinemise tähtsus ja laiem definitsioon „perekonnaliikme” mõistele, et see hõlmaks kõik lähisugulased.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Täna Euroopa Ülemkogu erakorralise kohtumise suur eesmärk on liikmesriikide ühtsus.

Me ei tohi jälle külma sõja olukorda sattuda. Venemaa Föderatsioon peaks saama ELilt ühtse sõnumi: ta peab nõustuma teiste riikide suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkusega, viima oma väed külmutatud konfliktipiirkondadest välja vastavalt allakirjutatud rahvusvahelistele konventsioonidele ja lepingutele ning ei tohi kehtestada oma välispoliitikat energiatarnete mahule.

Selline liikmesriikide ühtsus peaks näha olema ka liidu tulevatest meetmetest: ühine energiapoliitika, mis põhineb uute transporditeede loomisel, et kasutada praegustest erinevaid allikaid, Musta mere poliitika arendamine, et suurendada selle piirkonna geostrateegilist ja julgeoleku tähtsust, samuti aktiivset kaasatust ja uute mehhanismide arendamist, mille abil lahendada piirkonna külmutatud konfliktid.

Selles kontekstis on naabruspoliitika läbivaatamine täiesti hädavajalik. Sellised riigid nagu Ukraina, Moldova, Gruusia ja Aserbaidžaan peaksid olema hõlmatud siduva ja arengut kiirendava mehhanismiga, mis vajalike tingimuste täitmisel võiks tulevikus viia nende saamiseni ELi liikmeks.

Péter Olajos (PPE-DE), kirjalikult. – (HU) Kas Gruusia on vabaduse illusioon?

Me kõik teame, et Gruusia-Venemaa sõja põhjuseks ei ole Gruusia. Mu kaasparlamendiliikmed ning riigipead ja valitsuseliikmed, kes täna Brüsselis kohtuvad, teavad, et nad arutavad võimalikke sanktsioone.

Meie töös Euroopa Liidu veel tihedamaks integreerimiseks tuli Gruusia ja Venemaa vaheline konflikt nagu välk selgest taevast, et meile meelde tuletada, et jõud langetab otsuseid isegi 21. sajandil.

Järgmise seitsme aasta jooksul võib Venemaa kulutada 190 miljardit dollarit relvadele ja oma sõjaväe arendamisele. Ta ei karda kasutada oma sõjaväge, mida on nafta- ja gaasidollaritega ajakohastatud – 2008. aasta august oli vähemalt selle tõestuseks.

Ungarlasena, kes oli kord sunnitud Vene impeeriumi kodanik olema, on mul eriti raske seda kokkuvõtet teha. Venelased ohustavad elusid ning on juba tunginud meie igapäevateadvusesse, mitte ainult energiahindade kaudu, vaid ka kujutlusega Gruusiat täitvatest tankikolonnidest.

Samal ajal usun ma, et kaasparlamendiliikmetele ning Euroopa tippkohtumisest osavõtjatele on selge, et meie praeguses konfliktis Venemaaga pole kaalul rahu Gruusias, Ukrainas või Lääne-Euroopas. Võime sätestada raamistikku ja rõhuasetused tuleviku dialoogi jaoks, mis annab liidu ühise, otsustava vastuse – või on meil kaaslasel ülemääraselt enesekindel Venemaa välispoliitika.

Need Euroopa Liidu liikmesriigid, kes kakskümmend aastat tagasi kannatasid Nõukogude Liidu rõhumise all, teavad, mida see oht tähendab, ükskõik millisesse ideoloogilisse vormi see võib ka peidetud olla. Seepärast on uutel liikmesriikidel moraalne vastutus oma valijaid kasvava välisohu eest kaitsta.

Toomas Savi (ALDE), kirjalikult. – Härra juhataja, Venemaa agressioon Gruusia vastu on tekitanud maailma üldsuses kahtluse Rahvusvahelise Olümpiakomitee otsuse suhtes anda 2014. aasta taliolümpiamängude korraldamise õigus Sotšile Venemaal. Sotši asub Musta mere rannikul kõigest 20 miili kaugusel Venemaa Föderatsiooni piirist ja seega konfliktipiirkonna vahetus läheduses.

Kuid on veel üks aspekt, mis mulle sama palju muret teeb. Samamoodi nagu Pekingis võetakse inimestelt ära kodud, et ehitada olümpiarajatisi. Näiteks pühib pooleliolev ehitis maamunalt küla nimega Eesti-Aiake või inglise keeles Estonian Garden, mille rajasid 120 aastat tagasi 36 eesti perekonda, kes rändasid välja tsaari-Venemaa Kaukaasia piirkonda ja kellele seal maad anti.

Vene ametivõimud püstitavad ehitisi, mida kavatsetakse kasutada olümpiamängude ajal ainult 14 päeva, küla kõige vanematesse piirkondadesse. Kompensatsioon, mida peredele makstakse, on väiksem maa turuväärtusest.

Sellised ülekohtused teod rikuvad loomulikku omandiõigust ning tuleks seetõttu hukka mõista.

Esko Seppänen (GUE/NGL), kirjalikult. – Gruusia president Mihheil Saakašvili, keda opositsioon süüdistab laiaulatuslikes hääletusmahhinatsioonides ja laialt levinud korruptsioonis, astus ametisse, ergutades äärmuslikku Gruusia natsionalismi ning lubades venemeelse Lõuna-Osseetia ja Abhaasia sunniviisiliselt Gruusiat eelistama panna.

Ameerika Ühendriigid on olnud Gruusia parim liitlane, kuid suur kasu on olnud Gruusia jaoks ka Iisraelist. Ameerika Ühendriigid on saatnud riiki 130–170 sõjaväelise väljaõppe korraldajat, Iisrael üle 100. Ilike Tomeri varjunimega Iisraeli armee eliitsõdur, kes tegutses väljaõppe juhina sõjaväelisi teenuseid müüvas ettevõttes Defensive Shield, mis on Iisraeli poolt Liibanonile kaotatud sõja antikangelase kindral Gal Hirschi juhtimise

all, ütleb: „Iisraeli standardite kohaselt puudus sõduritel peaaegu suutlikkus ja ohvitserid olid kehvapoolsed. Oli selge, et niisuguse armee sõttaviimine oli ebaloogiline.” Rünna, mis oli ebaloogiline ja mõistmatu, viis Saakašvili klounide armee täieliku lüüasaamiseni.

Sõdurid jätsid maha oma raskerelvastuse, jättes selle Vene vägede kätte, ning põgenesid kaootilises paanikas Thbilisisse. Sedalaadi seikluspoliitika ei vääri Euroopa Parlamendi toetust. Sellel on Ameerika neokonservatiivse lobitööorganisatsiooni Georgia Lobby toetus, mille eestvedajaks on Randy Scheunemann, presidendikandidaat John McCaini nõuandja välispoliitika küsimustes. Ta on olnud nii McCaini kui ka Saakašvili palgal ning saanud viimase 18 kuu jooksul Gruusiast 290 000 USA dollarit. Olen siiski nõus, et venelased reageerisid ülemäära tugevalt.

Csaba Sógor (PPE-DE), kirjalikult. – Mõnede inimeste arvates sai Kaukaasia kriis alguse president Bushi kõnega Riias 2005. aastal, kui ta kuulutas, et on tarvis uut Jalta kokkulepet. Ta oleks võinud sama hästi öelda ka Trianoni lepingut, sest paljude väikeste inimeste ja riikide hädad ei alanud mitte Teise maailmasõjaga, vaid Esimese maailmasõja lõpetanud Trianoni rahulepinguga. Tolleaegse Ameerika presidendi Wilsoni soovitus seoses rahvaste enesemääramisega on jäänud vaid unistuseks.

Praegu räägitakse Kaukaasia kriisiga seoses väga palju suurvõimude huvidest, naftast ja sõjast, kuid väga vähe nende rahvaste enesemääramisõigusest, kes seal elavad. ELi kõige tähtsam ülesanne sellises konfliktiolukorras oleks anda eeskujut. ELi liikmesriikidest 11 on ühel või teisel viisil taganud vähemuste autonoomia. See on 41% ELi liikmesriikidest.

Eesmärgiks on rahvusvähemuste eeskujulik poliitika kõigi ELi liikmesriikide jaoks: mitte 41%, vaid 100%! Rahvusvähemuste eeskujuliku poliitikaga Euroopa Liit võiks võtta isegi veel tõhusamaid meetmeid ka Kaukaasias.

Daniel Strož (GUE/NGL), kirjalikult. – (CS) Meid hoiatati Kosovo iseseisvuse tunnustamist käsitlevate arutelude algusest peale, et selline samm võiks vallandada sündmuste ahela, mille negatiivseid tulemusi saab üksnes kujutleda koos tagajärgedega, mida on raske ennustada.

Isegi Tšehhi Vabariigi parlamendis teatas vasakpoolsete erakond CPBM oma mittenõustumisest Kosovo tunnustamisega Tšehhi Vabariigi poolt. Need, kes on tulega mänginud, ei peaks nüüd üllatunud olema, et on maakera teises punktis sõrmi kõrvetanud, eriti kui nende partneriks oli selline problemaatiline persoon nagu president Mihheil Saakašvili.

Praeguse olukorra lahendus on rahvusvahelise õiguse järgimine, mis on eriti oluline sellise väikese riigi nagu Tšehhi Vabariigi puhul koos tema ajaloolise kogemusega. Mis tahes foobiate esilekutsumine teatavate poliitikate abil on sellises olukorras lihtsalt vale ja ohtlik.

Tuleb vastanduda mõnede NATO riikide reaktsioonile ja muutunud suhetele Venemaaga, näiteks Venemaa osale võitluses rahvusvahelise terrorismiga ning muidugi näiteks ka faktiga, et 70% varustusest, mida vajati ekspeditsioonivägede jaoks Afganistanis, transporditi läbi Venemaa Föderatsiooni territooriumi. NATO peakorter on sellest faktist kindlasti teadlik.

Olukorda ei saa lahendada sõimamise ja žestide tegemisega, vaid mõistlike ümarlualäbirääkimistega.

József Szájer (PPE-DE), kirjalikult. – (HU) Nelikümmend aastat on möödunud sellest saadik, kui Varssavi pakti väed purustasid Tšehhoslovakkia ja kukutasid valitsuse, mis oli seadnud endale ülesande kommunistlik diktatuur demokraatiaks muuta. Õnnetuseks mängis koos teiste nõukogude satelliitriikidega selles operatsioonis häbiväärset rolli ka sotsialistlik Ungari, teenides nõnda Moskva toorest imperialistlikku despoatiat. Me palume slovaki ja tšehhi rahvalt selle pärast andestust.

Meie, ungarlaste jaoks on see eriti piinav, kuna kaksteist aastat varem, 1956. aastal, olid nõukogude väed Ungari revolutsiooni samamoodi verrega üle ujutanud. Praha purustamisega demonstreeris Moskva, et võib teha, mida iganes tahab oma mõjusfääris, mille varastas Euroopalt Teise maailmasõja lõpus, ning et Nõukogude Venemaa imperialistlikul häbitusel ja silmakirjallikkusel ei ole mingeid piire.

Selle vastu on ainult üks võimalik relv – inimõiguste ning demokraatia ja rahvusliku sõltumatuse kindel, otsustav kaitsmine ning agressiooni vastu tegutsemine. Seda on tarvis, et demokraatlikul Euroopal oleks täna endiselt selge sõnum!

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult. – (PL) Ma usun, et Venemaa ja Gruusia vahelise konflikti hindamisel tuleb olla väga ettevaatlik.

Ei saa olla kahtlust, et Venemaa rikkus rahvusvahelise õiguse põhimõtteid, kui ületas Gruusia territooriumi piiri. Mõistan sellise Venemaa-poolse ülemäärase reageeringu tugevalt hukka. Tuleks siiski meeles hoida, et süü on ka Gruusia poolel, kuna ta algatas sõjategevuse. Sellise tegevuse abiksvõtmine ei saa kunagi olla vaidluse lahenduseks.

Euroopa Liitu kutsutakse üles täitma selles olukorras väga olulist vahendajarolli. Ma usun, et liidul oli õigus hukka mõista Lõuna-Osseetia ja Abhaasia iseseisvuse tunnustamine Venemaa poolt. Gruusia suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust tuleb austada.

Praegust olukorda arvesse võttes on minu arvates oluline, et Euroopa Liit saadaks Lõuna-Osseetiasse rahuvalve- ja järelevalvemissiooni.

Praegune olukord näitab vajadust isegi veel tihedamaks koostööks Musta mere piirkonna riikidega.

Ma hääletasin Gruusia olukorda käsitleva resolutsiooni ühisettepaneku vastuvõtmise poolt.

Marian Złotea (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Ma usun, et on väga tähtis, et Euroopa praegusel keerulisel ajal näitaks, et ta on ühtne ning toetab seoses Gruusia konfliktiga ühtset seisukohta.

Sellele vaatamata peame siiski jätkama toetuse andmist ja aitama Gruusia purustatud piirkonnad taas üles ehitada, toetama usaldust suurendavaid meetmeid, samuti piirkondliku koostöö arendamist. Samal ajal on vajalik, et Euroopa Liit kiirendaks Euroopa energiaprojektide (näiteks Nabucco ja P8) arendamist.

Isegi kui enamik tähelepanust on pööratud Gruusiale, võttes arvesse geograafilist olukorda Aserbaidžaanis, usun ma, et peaksime silmas pidama ka vajadust kehtestada ELi-Aserbaidžaan partnerlus ELi energiaprojektide toetamiseks ja jätkamiseks.

Tahaksin rõhutada, et Musta mere piirkonna külmutatud konflikte saab lahendada üksnes rahvusvahelise õiguse raames ja sellele tuginedes, kooskõlas riikide territoriaalse terviklikkuse ja suveräänsusega kogu nende territooriumil, samuti kooskõlas piiride puutumatus põhimõttega.

Ma toetan nõukogu seisukohta, mille kohaselt Euroopa Liit on valmis võtma kohustuse, sealhulgas ka oma kohalviibimise kaudu, toetama kõiki jõupingutusi, et tagada Gruusia konflikti rahumeelne ja kestev lahendus. Ma usun, et võime soovitud tulemused saavutada üksnes dialoogi ja läbirääkimiste kaudu.

21. Dublini süsteemi hindamisaruanne (arutelu jätkamine)

Juhataja. – Jätkame arutelu Jean Lamberti raporti üle, mis käsitleb Dublini süsteemi hindamist.

Inger Segelström (PSE). - Härra juhataja, see on tohutu teemamuutus, aga kui me Gruusia kriisi ei lahenda, siis on meil tarvis veelgi paremat varjupaiga- ja pagulaspoliitikat Euroopas.

Tahaksin alustada, tänades Jean Lambertit väga põhjaliku raporti eest. Toetan ka proua Roure'i ja proua Lefrançois' esitatud muudatusettepanekuid. Dublini süsteem ja ELi saabuvate inimeste esimest korda sisenemise riigi valik vajavad tõepoolest hindamist, eriti seoses probleemidega, mis see toob kaasa riikidele, kes pagulasi vastu võtavad. Sellega pean ma silmas Vahemere riike, aga ka Rootsit, kes on kõige suuremal hulgal Iraagi pagulasi vastu võtnud Euroopa riik. EL peaks võtma suurema ühisvastutuse, vastasel korral on Dublini määrus mõttetu.

Aasta tagasi võttis kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon ette faktidega tutvumise käigu Vahemere maadesse. Olukord oli kohutav! See ei paranenud, kui Rootsi hakkas pagulasi ja varjupaigataotlejaid saatma tagasi Kreekasse, mis on juba mõnda aega olnud väga üle koormatud. Seejärel võttis Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon Euroopa Parlamendis vastu direktiivi ebaseaduslike sisserändajate tagasisaatmise kohta, mis sisaldas ebainimlikke eeskirju, näiteks deporteerimine pärast kuni 18 kuu pikkust ooteaega, mis on eriti raske laste jaoks. Euroopa ühine varjupaiga- ja pagulaspoliitika on vajalik, kuid ma tunnen, et see liigub vales suunas, ja ma olen selle pärast mures. Olen mures, et me ei taha tunnistada, et lastele tuleb rohkem tähelepanu pöörata, ning pole ka ette valmistatud seda tegema.

On siiski üks asi, millele oleme tähelepanu pööranud, ja see on volinik Barrot' tänane sõnavõtt ajutisest peatamisest. Rootslasena tahaksin kasutada võimalust juhtida tähelepanu Södertälje omavalitsusele Stockholmist lõunas. Södertälje on vastu võtnud rohkem Iraagi pagulasi kui USA ja Kanada kokku! Minu arvates tuleks Södertälje lisada teatavasse hindamisse, millele volinik viitas. Täna teid.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – Härra juhataja, see arutelu on selgelt väga oluline ja see katkestati, kuid seda juhtub. Igatahes olen ka mina veendunud, et Euroopa kindlustamine tõeliselt ühtlustatud varjupaiga taotlemise õigusega saab olema suurepärane vastus probleemidele, mida eelnenud arutelu jooksul nimetati.

Tahaksin lühidalt teha mõned märkused. On tõsi, et praegune süsteem ei ole aus selles mõttes, et varjupaigataotlejad, olenevalt liikmesriigist, ei saa alati ühesugust vastust. Teil on õigus, proua, rõhutada, kuidas teatavad riigid on olnud märksa avatumad ja suuremeelsemad kui teised. Sellepärast meil ühtlustamist vaja ongi. Peame kaaluma ka mitut muret tekitavat küsimust, nagu näiteks saatjateta laste probleem. Peame uurima ka varjupaigataotlejate kinnipidamise küsimust ning on päris selge, et peame tegema seda nende tekstide läbivaatamise raamistikus, mitte tingimata loobuma Dublini süsteemist, vaid seda Euroopa vastust varjupaigataotlejatele paremaks muutma.

Peame jääma ustavaks Euroopa traditsioonile pakkuda demokraatlikku ja inimlikku vastuvõttu. Sellepärast, härra juhataja, daamid ja härrad, olemegi leidnud selle arutelu olevat äärmiselt kasulikku. See annab kindlasti meile mõtteainet ja muidugi tahan ma uuesti parlamendi poole pöörduda, et esitleda tekste, mida me nüüd hakkame ette valmistama, võttes arvesse suurepäraseid märkusi, mis seda arutelu täitsid.

Pea seepärast parlamenti ja teid, härra juhataja, soojalt tänama, ning loodan, et aasta lõpuks saan tagasi tulla eelnõudega, mis võimaldavad meil märkimisväärselt parandada olukorda seoses varjupaigaõigusega Euroopas.

Juhataja. – Tahaksin veel kord vabandada arutelu katkestamise pärast. Kahjuks olid prioriteedid paika pandud sellisel viisil, et pidime tavapärasest menetlusest loobuma ja selle konkreetse arutelu katkestama.

Jean Lambert, raportöör. – Härra juhataja, ka mina tahaksin volinikku väga tänada selle eest, mida ta praegu just ütles, ning tema kinnituste eest. Arvan, et otsustades selle põhjal, mida täna õhtul siin täiskogu igast nurgast öeldi, on selge, et on tarvis mitte ainult tõhusat, vaid ka kvaliteetset süsteemi, mis on rajatud ühisvastutusele: nagu mu kolleeg proua Segelström ütles, peab olema ühisvastutus või muidu on süsteem mõttetu.

Arvan, et ka nõukogu peab seda sõnumit väga, väga selgelt kuulma, sest nõukogus on valitsused, kes vastutavad oma kohustuste täitmise eest. On tõsi, et mõned liikmesriigid, nagu Rootsi, on oma kohustuste täitmisel väga tublid olnud. Teised ei ole. See tähendab, et meetmed, mida komisjon saab nende toetamiseks võtta – näiteks ÜRO Pagulaste Ülemkomissari abi kasutamine ja varjupaigaküsimuste Euroopa tugiameti idee – muutuvad väga oluliseks, tingimusel et need on piisavalt rahastatud. Ka see on miski, mille üle need meie hulgas, kes on seotud eelarvesüsteemiga, peavad järele mõtlema.

Oma kolleegi härra Busuttli nimel tahaksin siiski öelda, et mõned meist jäävad siiski veendumusele, et surve teatavatele liikmesriikidele on pigem ajutine kui süstemaatiline ning sellepärast peaksid ehk vastused, mida me anname, olema süstemaatilisemad – muidugi kui me just ei näe ette kiireid muutusi ülemaailmses olukorras, mis võiksid seejärel mõju avaldada pagulaste voole. Nii et tahaksin veel kord tänada volinikku ja mu kolleegi nende soojade sõnade eest. Vaatame, mida me teha saame, et sõnum nõukogule edastada, ning ootame väga ettepanekuid, mis tulevad komisjonilt hiljem käesoleval aastal.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval.

22. Euroopa lepinguõiguse ühtne tugiraamistik (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Klaus-Heiner Lehne õiguskomisjoni nimel Euroopa Komisjonile esitatud suuliselt vastatav küsimus Euroopa lepinguõiguse ühtse tugiraamistiku kohta (O-0072/2008 – B6-0456/2008).

Hans-Peter Mayer, küsimuse koostaja. – Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, Euroopa lepinguõiguse ühtse tugiraamistiku eelnõuga on töö Euroopa tsiviilõigusega otsustavasse järku jõudnud, vähemalt praegusel hetkel. See on muidugi eelnõu, mille on koostanud õigusteadlased ja mida ei ole veel poliitiliselt arutatud. Selle arutelu eesmärk on seega proovida algatada laiahaardeline poliitiline arutelu Euroopa eraõiguse tuleviku kohta. Euroopa Parlament tahab saavutada olukorda, mille puhul sidusrühmad on arutelusse kaasatud, kuid selleks, et see juhtuks, peame tagama, et teaduslik eelnõu, mis praegu on kättesaadav ainult inglise keeles, saaks tõlgitud ka teistesse ametlikesse keeltesse.

Volinik, tõlkimiseks ettenähtud rahalised vahendid ei ole 2008. aastal veel ära kasutatud. Neid tõlkeid on meil tarvis, kui tahame nõuetekohast üleeuroopalist dialoogi Euroopa tsiviilõiguse tuleviku kohta. Ei piisa vaid sellest, et peagi ilmuv komisjoni dokument ära tõlkida, kuigi see tuleb nähtavasti ära teha. Komisjon on alustanud sisemist valikuprotsessi, püüdes põhilikult uurida teadusliku tugiraamistiku eeskirju ning tuvastada, mida oleks tarvis komisjoni teksti veel lisada.

Me tervitame fakti, et kõik asjakohased peadirektoraadid on sellesse valikuprotsessi kaasatud. Tahaksin siiski rõhutada, et projekti „Euroopa lepinguõigus” peaks tegelikult juhtima justiits- ja siseküsimuste peadirektoraat, sest tugiraamistik ei käsitleni ainult tarbija lepinguõigust; see on kavandatud ka selleks, et muuta lihtsamaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete piiriüleseid lepinguid teiste äripartneritega, kes ei ole tarbijad.

Täpselt sellepärast peabki ühtne tugiraamistik arvesse võtma ka väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete sektorit, viimastel kuudel on komisjon korraldanud küsimuse konkreetsete valdkondade kohta seminare ettevõtete tasandil ning nende seminaride tulemusi tuleb komisjoni tulevase teksti juures samuti arvesse võtta.

Resolutsioonis ütleme ka, et teadusliku tugiraamistiku lõppversioon võiks mängida töövahendi rolli; tegelikult see muidugi ongi seda juba teinud lihtsalt oma avaldamise tõttu. Ühenduse seadusandja peab tagama, et tulevikus põhineksid ühenduse eraõiguse valdkonna õigusaktid ühtsel tugiraamistikul.

Ühtse tugiraamistiku saab järgmises etapis muuta vabatahtlikuks vahendiks; osapooled võivad siis oma õiguslike suhete reguleerimiseks valida alternatiivse tsiviilõiguse süsteemi. See on samm, mis tuleb astuda selleks, et lahendada probleemid, mis meil on üpris selgelt ikka veel olemas siseturu valdkonnas.

Et siseturu õiguslikele tehingutele hoogu anda, peab vabatahtlik vahend siiski minema üldisest lepinguõigusest kaugemale. Näiteks peale eeskirjade, mis reguleerivad müügilepingute sõlmimist, peavad tulevikus olema eeskirjad ka vara üleandmise ja vara üleviimise tühistamise kohta, millel pole tugevat õiguslikku alust: teisisõnu, võlaõigus.

Parlament on eriti innukas tagama, et selle üle komisjoniga kogu valikuprotsessi käigus jätkuvalt konsulteeritakse ja seda kaasatakse. Peame kahtlemata kaaluma, eriti õiguskomisjonis, mismoodi tulevikus saaks selle projekti tähtsust suurendada. Komisjon peab nüüd siiski kaaluma hakkama, milliseid mehhanisme me vajame, et tagada, et uus komisjoni dokument võtab arvesse tulevikurenguid. Praeguses valikuprotsessis peab komisjon juba hakkama kaaluma oma kavatsustes muudatusi, mis esineksid teadusliku tugiraamistiku lõppversioonis.

Kõik see näitab, et see ühtne tugiraamistik viib meid Euroopa lepinguõiguse uuele tegevuspiirkonnale. Euroopa Parlament, komisjon ja nõukogu peavad võtma kindla kohustuse seoses selle projektiga, mis on tõenäoliselt järgmise parlamendi ametiaja kõige olulisem algatus. See on projekt, mis pakub hüvesid kõigile: tarbijatele, sest varsti saavad nad Euroopa lepinguõiguse tagatisel minna ostlema kõikjale Euroopasse, ning ettevõtetele, kuna suurema õiguskindlusega saavad nad minna uutele turgudele ning kuna eksisteerib ühtne eeskirjade kogum, siis on neil võimalik saavutada olulist kulude kokkuhoidu.

Meglana Kuneva, komisjoni liige. – Härra juhataja, komisjon tervikuna tervitab kogu südamest huvi, mida parlament tunneb ühtse tugiraamistiku, või nagu ma sellele lühidalt viitaksin, CFRi vastu. Ühtne tugiraamistik on pikaajaline projekt ELi õigusaktide kvaliteedi ja järjepidevuse parandamiseks.

Lubage mu sellega seoses vastata teie küsimustele. Kõigepealt tahaksin öelda, et muidugi kavatseb komisjon tagada, et komisjoni ühtne tugiraamistik tõlgitakse ära, nii et seda saab arutada ja kohaldada, et parandada ELi lepinguõigust käsitlevaid õigusakte ja et muuta lepinguõigus ühtsemaks.

See põhjendus ei kehti siiski esialgse teadusliku eelnõu kohta. Komisjoni ühtne tugiraamistik tuleb suure tõenäosusega märksa lühem kui teaduslik eelnõu. Võttes arvesse suurt tööd, mida läheb niigi tarvis ühtse tugiraamistiku tõlkimiseks, ei ole mõtet kulutada väärtuslikke tõlkeressursse teadusliku eelnõu nende osade tõlkimisele, mis ei ole ühtse tugiraamistiku seisukohast vajalikud.

Komisjon jätkab praegu oma poliitiliste eesmärkide põhjal nende teadusliku ühtse tugiraamistiku osade väljavalimisega, mis on asjakohased komisjoni lõpliku ühtse tugiraamistiku jaoks. Sellesse valikuprotsessi on vastavalt nende pädevusvaldkonnale kaasatud kõik asjaomased peadirektoraadid, sealhulgas muidugi ka justiits- ja siseküsimuste peadirektoraat. Lõplik valik esitatakse konsulteerimiseks teistele institutsioonidele, sealhulgas parlamendile ja sidusrühmadele.

Komisjon tagab muidugi, et 2007. aastal organiseeritud seminaride tulemusi ühtses tugiraamistikus arvesse võetaks.

Komisjon on ühtset tugiraamistikku alati pidanud parema õigusloome vahendiks. Ühtne tugiraamistik peaks sisaldama lepinguõiguse valdkonna määratluste, üldiste põhimõtete ja näidiseeskirjade kogumit. Komisjon ei ole veel otsustanud, milliseid lepinguõiguse teemasid ühtne tugiraamistik peaks hõlmama.

Komisjon arvestab lepinguõiguse ühtset tugiraamistikku käsitleva otsuse vastuvõtmisel parlamendi ja nõukogu seisukohaga.

Nagu ma olen juba maininud, lühendab komisjon üsna tõenäoliselt praegust teaduslikku eelnõu ning arvatavasti osutub vajalikuks järelejäänud teksti muuta, et teha see poliitika kujundamise eesmärgil kasutatavaks. Kuigi praegu on veel vara öelda, on tõenäoline, et ühtsest tugiraamistikust peaks saama mittesiduv õigusloomevahend.

Komisjon saab täiesti aru, et parlament tahab olla ühtse tugiraamistikuga tehtavast tööst pidevalt informeeritud ja sellesse kaasatud. Me tervitame parlamendi kaasatust ühtse tugiraamistikuga seotud protsessi ja loodame sellele väga. Komisjon jätkab parlamendi kursis hoidmist kõigi arengutega kõige asjakohasemal viisil, eelkõige parlamendi ühtse tugiraamistiku tööühma kaudu, ning konsulteerib parlamendi ja kõigi sidusrühmadega oma esialgse valikuprotsessi tulemuste üle.

Kui komisjoni ühtne tugiraamistik on valmis, otsustab komisjon selle üle, kas seda on vaja ajakohastada, ning valib parima võimaliku mehhanismi selle tegemiseks.

Tahaksin lõpetada, tänades teid parlamendi toetuse eest komisjoni tööle selle olulise toimikuga.

Jacques Toubon, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (FR) Härra juhataja, meie kolleeg härra Meyer on õigesti välja toonud selle küsimuse raskuspunktid. Tahaksin volinikule öelda, et mõistan teie tehnilist vastust tõlkimisele, kuid härra Meyeri sel teemal öeldu hõlmab täielikult tegelikku probleemi: kuidas te jõuate ülikoolitööst poliitilise otsuseni ja õigusliku otsuseni?

Ma usun, et on absoluutselt olulise tähtsusega, et kõik sellest aru saaksid, sest seda ühtset tugiraamistikku (CFR – *Common Frame of Reference*), mis esitati teile eelmise aasta lõpus, tuleb arvesse võtta kogu selles küsimuses tehtud töö, mitte üksnes teile esitatud eelnõu suhtes. Näiteks on selge, et tuleb teha valik võlaõiguse ja lepinguõiguse vahel. Selle kohta on mitu koolkonda, kuid see on valik, mille peame tegema, ning seda tehes tuleb muidugi esitada mitu ettepanekut. Samamoodi on küsimus, kas ühtse tugiraamistiku sisu peab olema range ja seega siduv või võib see olla üldine ja seega rohkem nagu soovituslik?

Kõige selle tulemusel on meil tarvis rohkem informatsiooni ning muidugi on oluline, et parlament saab teha oma tööd ja et ta saab seda teha väga varases järgus. Sellepärast – ja ma lõpetan selle väga praktilise punktiga – ongi väga oluline, et paljud parlamendiliikmed võtaksid osa kuulamisest, mille komisjon koos ekspertidega korraldab oktoobri algul, ning konverentsist, mille Euroopa Liidu eesistujariik Prantsusmaa peab 23. ja 24. oktoobril Pariisis. See teema nõuab avatud ja läbipaistvat arutelu, mis läheb kaugemale ekspertidest ja hõlmab poliitiliste otsuste langetamise eest vastutajaid.

Manuel Medina Ortega, *fraktsiooni PSE nimel*. – (ES) Härra juhataja, ma nõustun härra Touboni mõtteavaldustega, nimelt, et teadlaste rühma töö ühtse tugiraamistikuga on selgelt väga väärtuslik ja tõsine töö. Kuidas me siiski jõuame sellest teadustööst poliitiliste ettepanekuteni? Võib-olla on vastus see, et kasutades ainult ühte keelt ja võimalik, et ka ainult ühte teoreetilist suunda.

Tunnustades seda sisemist tööd, mis tuleb ära teha, volinik, arvan ma samas, et peame edasi liikuma järgmisesse etappi, millesse on kaasatud parlament ning asjaomased sektorid, mitte ainult suured ettevõtted, vaid ka väikesed ettevõtted, ametiühingud ja teist liiki ettevõtjad.

Fraktsioon PSE on esitanud muudatusettepaneku, et suurendada osavõttu sellest projektist juba varases etapis, milleks meil muidugi on tarvis teksti ehk siis teksti kokkuvõtte tõlkimist. See tekst võiks järgnevalt moodustada aluse vabatahtlikele osadele, kuid et seda teha, peame kõigepealt määratlema sisu.

Kokkuvõttes, see arutelu peab teavitama Euroopa kodanikke, et komisjon projektiga tegeleb. Võttes arvesse, et komisjon on vaid üks Euroopa institutsioonidest, ei saa ta seda projekti siiski endale pidada. On tulnud aeg, et komisjon jagaks seda teavet Euroopa Parlamendi ja üldsusega. Ma kordan: ametiühingutega, suurettevõtetega, väikeste ettevõtetega, muude ettevõtjatega ja inimestega üldiselt.

Lepingulise raamistiku reguleerimine mõjutab kõiki Euroopa kodanikke ning materiaalõiguse võimaliku koodeksi kavandamine võib vajada suurima võimaliku arvu sektorite kaasamist, mis ilma kõigisse Euroopa Liidu keeltesse tõlkimiseta tundub olevat võimatu. See tundub olevat võimatu ka muude sektorite osavõtu suurendamiseta.

Diana Wallis, fraktsiooni ALDE nimel. – Härra juhataja, volinik vastas mõnele mu kolleegide esitatud küsimustele. Sellel projektil on siiski suur tähtsus kõigile meie institutsioonidele ning nüüd me jõuame selle poliitika juurde ja peamiste probleemide juurde, mis on seotud lepinguõiguse ühtse tugiraamistiku loomisega, demokraatliku õiguspärasuse juurde. On palju konsulteeritud mitmete töörühmadega ja sidusrühmadega, kellelt me võime palju õppida, kuid nüüd on otsuste tegemise aeg ning me vajame protsessi, mis oleks avatud, kaasav ja ühtne.

Komisjon viib enne valge raamatu esitamist õigustatult läbi valikuprotsessi. Siiski peab see protsess olema nii hõlmav kui võimalik, ja me oleme selgelt mures kasutatavate keelte pärast, sest kui see oleks põhiõigusakt, oleks see kättesaadav kõigis keeltes. Kas parlamendil on kindlust, et valge raamatu etapis saab valikut ikka veel muuta, kui seda peetakse asjakohaseks?

See on meie ees seisva keerulise küsimuse olemus. Kas valge raamat alustab õigusloomeprotsessi või midagi analoogset või peame igaüks tegelema eraldi õigusloomeprotsessiga iga kord, kui meil on tulevikus midagi pistmist lepinguõigusega? Seega jõuame küsimuseni, kas see on siduv või mittesiduv. Nõukogu näib arvavat, et see peaks olema mittesiduv ja vabatahtlik. Kui nõnda, siis on vaieldav, kas meil valikuprotsessi üldse tarvis on. Võib ju jätta kõik lahtiseks ning pidada edaspidi poliitilist arutelu iga hetk, kui lepinguõiguse küsimus põhjustab õigusakti koostamise ettepaneku vajaduse. Teisest küljest, kui me praegu loome midagi siduvat – mida parlament teadupärast eelistab vabatahtliku õigusakti vormis – siis peame praegu pidama väga tõsiseid arutelusid sisu ja tegevusulatus üle, mis viib meid järgmiste küsimusteni õigusliku aluse kohta ning parlamendi suurema kaasatuse kohta kui kõigest konsulteerijana.

Ieke van den Burg (PSE). – (NL) Härra juhataja, ma kiidan eelkõnelejate öeldu heaks ning tahaksin juhtida erilist tähelepanu kahele punktile. Üks on see, kuidas me tagame, et toimuks tõepoolest kaasav ja demokraatlik konsulteerimisprotsess, milles mängib tähtsat rolli mitte ainult Euroopa Parlament, vaid ka riikide parlamendid, ning mille käigus konsulteeritakse kõigi sidusrühmadega. Olen eriti mures sellepärast, kas see konsulteerimine saab olema tasakaalustatud ning kas näiteks tarbijaorganisatsioonid, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted, ametiühingud ja teised on võimelised kasutama ekspertiisi ja selle eest maksma, nii et nad annaksid ka tegelikult oma osa sellesse konsulteerimisprotsessi.

Selles suhtes on vastutav komisjon ja ma tahaksingi komisjonilt küsida, kuidas nad kavatsevad seda toetada. Tahaksin paluda parlamendil toetada muudatusettepanekut, mille me selle punkti kohta esitame.

Teine punkt on seotud valiku ulatusega. Küsin endalt, kas peaksime nüüd tõesti välistama teatavad asjad lõikest 12. Rohkem mõtet on need asjad selles etapis lahtiseks jätta.

Andreas Schwab (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, olen jälginud seda arutelu suure huviga, kuid mõnikord on mul jäänud mulje, et erinevad ühiskohtumised õiguskomisjoni ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni vahel pole kunagi aset leidnudki. Jah, proua van den Burg, me oleme märganud – ka meie kolleegide seas parlamendikomisjonides –, et mitmetel juhtudel on äärmiselt raske leida huvi ja asjatundlikkust, mida on tarvis selle olulise õigusliku poliitilise algatuse jaoks Euroopas. Minu arvates ei ole see mitte ainult komisjoni ülesanne, see on ka parlamendiliikmete töö, et tagada asjakohaste liitude, ametiühingute, töötajate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete kaasatus sellesse arutellusse nii varases järgus kui võimalik.

Siiski olen ma ka seisukohal – ning kiidan täielikult heaks, mida selle punkti kohta ütles Hans-Peter Mayer, ning ka Jacques Toubon puudutas seda põgusalt –, et eri sidusrühmade varane kaasamine saab muidugi edukas olla ainult siis, kui õiguslikud alused on kättesaadavad kõigis keeltes. Ma pole voliniku vastusest üllatunud ning tema taandumine seisukohale, et olemasolevad teaduslikud dokumendid pole midagi enam kui tehniline alus valge raamatu seisukoha arendamiseks. Ütleksin siiski volinikule, et minu arvates on kahtlemata vajalik tõlkida ära ka need valge raamatu soovituselised alused, kuna see on ainus viis tagada mõttekas arutelu. Usun, et seega osutab ettepanek õiges suunas, ja tahaksin paluda volinikku selles suhtes asjakohase toetava meetme võtta.

Meglana Kuneva, komisjoni liige. – Härra juhataja, kõik auväärsete parlamendiliikmete märkused olid väga hästi esitatud ja väga targad. Tahaksin rõhutada, et otsus tõlkida ainult osa teadustekstist on poliitiline. Seda sellepärast, et osi, mis ei ole lepinguõiguse ühtse tugiraamistiku koostamiseks vajalikud, ei tõlgita. Vabandust,

et ma iseennast kordan, kuid on väga oluline rõhutada, et lepinguõiguse ühtsest tugiraamistikust tuleb olemuselt vahendite kogum ning parlament kaasatakse täielikult otsustamisse, millised teksti osad tuleb tõlkida.

Tahaksin teile teatada ka eesistujariik Prantsusmaa ettepaneku koosolekute kohta, mille kohaselt on planeeritud kaks tsiviilõiguskomisjoni koosolekut 5. septembriks ja 3. novembriks, et arutada teadusliku ühtse tugiraamistiku eelnõu peatükkide valimist tulevase komisjoni ühtse tugiraamistiku jaoks. Nagu te näete, ei ole midagi kivisse raiutud. Nii parlament kui ka komisjon saavad mõlemad täiel määral osaleda ja koos töötada. Nende arutelude tulemus tuleks vastu võtta justitiis- ja siseministrite nõukogu järel dustena 2008. aasta detsembris. See annab meile piisava kindluse, et protsess kõiki huvitatud osapooli tõepoolest hõlmab. Viidates proua van den Burgi märkusele, tahaksin teile kinnitada, et konsulteerimisprotsess tuleb laiaulatuslik ja kaasav.

Olen saanud tagasisidet teadlastelt, kes teatasid, et kavatsevad oma eelnõu ära tõlkida, mis tähendab, et meil saab kindlasti olema prantsus-, saksa- ja ingliskeelne versioon. See tagab lisaks komisjoni jõupingutustele, et projekt on kindlasti kättesaadav neis kolmes keeles. Komisjonil on selge huvi teha koostööd parlamendiga, kes on olnud selle projekti osas nii toetav, ja nõukoguga, et tagada nõuetekohane reguleerimisala, kasutades projekti juba lõpetatud teaduslike osade tõlgitud versioone.

Juhataja. – Ma olen saanud ühe kodukorra artikli 108 lõike 5 alusel esitatud resolutsiooni ettepaneku.⁽¹⁾

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub kolmapäeval.

23. Teatavad liikluskindlustusega seotud küsimused (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on härra Mladenovi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni nimel esitatud raport teatavate liikluskindlustusega seotud küsimuste kohta (2007/2258(INI)).

Nickolay Mladenov, raportöör. – Härra juhataja, proua volinik, kolleegid ja tõlgid, kes te veel nii hilja siin olete nii huvitaval päeval kui täna, et koos Euroopa Ülemkoguga arutada Gruusia teemal, ma loodan, et teil on jäänud pisut aega ja energiat, et keskenduda veel ühele raportile, mis on oma tehnilisusele vaatamata meie kõigi jaoks üpris oluline.

See läheb tagasi siin täiskogul tõstatatud teema juurde, kui võeti vastu neljas liikluskindlustuse direktiiv. Tookord otsustas see täiskogu paluda komisjonil ette võtta rohkem süvitsi minev uurimine paljudes küsimustes, mille parlament tõstatas, kuid millega neljandas liikluskindlustuse direktiivis ei tegeldud. Nimelt niisugused kolm küsimuste rühma: esiteks lähemalt järele uurida, kas kogu Euroopa Liidus rakendatakse tõhusalt riiklikke karistussätteid; teiseks vaadata, kuidas direktiivi kohaselt sätestatud nõuete lahendamise eest vastutava esindaja süsteem toimib ning kas seda on tarvis Euroopa Liidu piires ühtlustada; ning lõpuks uurida ehk kõige tähtsamat ja vaieldavamamat teemat, mis on lähedalt seotud tarbijate tõstatatud küsimustega, kas praegu olemasolev liikluskindlustuse kohtukulude vabatahtlik kindlustus Euroopas tuleks muuta kohustuslikuks kindlustuseks, et hõlmata piiriüleseid liiklusõnnetusi kogu Euroopa Liidus.

Lubage mul alustada viimase küsimusega, sest võib-olla on see kõige tähtsam küsimus ning selgelt üks nendest, mis Euroopa tarbijatele kõige rohkem huvi pakuvad. Seda raportit läbi vaadates oli ka minul suur kiusatus kaitsta ühtlustamist ja kaitsta kohustuslikku kohtukulude kindlustust kogu Euroopa Liidus. Kuid üksikasjalikum uurimine näitas, et see võiks mitte olla tarbijate huvides ega Euroopa kindlustussektori huvides.

Kui see vastu võetakse, võiks see paljudes liikmesriikides tõsta liikluskindlustuse maksumust tarbijate jaoks. See võiks ajendada esitama kõrgemaid ja põhjendamatuid nõudeid. See võiks tekitada palju viivitusi juba kehtivate nõuete käsitlemisel ning mõjutada inimesi väga tugevalt kohtuväliseid lahendeid mitte valida.

Lõpuks võiks see asetada väga raske ja kahetsusväärse koormuse meie liikmesriikide kohtusüsteemidele ning ma ei usu, et keegi meist seda tegelikult tahaks. Nii et ehk on parem teine lähenemisviis, mida selles raportis soovitatakse, ning see on järgmine: tõsta teadlikkust olemasolevatest vabatahtlikest kindlustustest kogu Euroopa Liidus.

⁽¹⁾ Vt protokoll.

Praegu on need paljudes vanades liikmesriikides olemas ja toimivad üsna hästi ning on nüüd arenemas ka uutes liikmesriikides. Eriti uutes liikmesriikides tuleks neid rohkem edendada, võib-olla lisades need lepingueelse info hulka selliste võimaluste kohta kogu Euroopa Liidus, eelkõige uutes liikmesriikides.

Mis puutub nõuete lahendamise eest vastutavasse esindajasse, siis viis Euroopa Komisjon läbi uuringu. Me analüüsisime seda uuringut väga hoolikalt. Me konsulteerisime kindlustussektoriga ja konsulteerisime tarbijaorganisatsioonidega kogu Euroopa Liidus ning kõigis liikmesriikides rajati riiklikud teabekeskused. Nende riiklike teabekeskuste kaudu võivad tarbijad esitada oma nõudeid ja saada teavet, mida nad vajavad.

Mida meil nüüd veel on tarvis teha, on see, et pigem muuta tarbijad tegelikult palju teadlikumaks toimivast süsteemist kui püüda rajada selle peale uut süsteemi.

Lõpuks, riiklike karistussätete küsimuse osas ning selles osas, kas neid ühtlustada või mitte, väidab raport, et peaksime kinni pidama subsidiaarsuse põhimõttest. See tähendab, et Euroopa Liidu liikmesriikides kehtivad riiklikud karistussätted tuleb jõus hoida. Neid pole tarvis ühtlustada. Tarvis on siiski, et Euroopa Komisjon kogu Euroopa Liidus olukorda palju üksikasjalikumalt jälgiks ning tagaks, et kui riikide ametiasutused vajavad abi, siis saavad nad seda abi Euroopa Komisjonilt.

See ongi peasisu selles raportis, mida me täna õhtul arutame.

Meglana Kuneva, komisjoni liige. – Härra juhataja, lubage mul oma kolleegi volinik Charlie McCreevy nimel kõigepealt õnnitleda siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni, õiguskomisjoni ning eriti härra Mladenovit ja härra Garganit nende töö eest põhjaliku ja järjepideva raporti koostamisel paljude konkreetsete liikluskindlustuse küsimuste kohta.

Härra Mladenov, ma ei saaks teiega rohkem nõus olla, et see on ka tarbijate probleem.

Komisjon tervitab teie toetust järeldestele, millele me jõudsime oma 2007. aasta liikluskindlustuse aruandes. Lubage mul lühidalt käsitleda mõnda selle aruandega hõlmatud küsimust.

Alustan riiklike karistustega, mis on kehtestatud seoses põhjendatud hüvitisepakkumise menetlusega.

Komisjon tervitab selget seisukohta, mille te raportis selles küsimuses olete võtnud. Teie raport näib muidugi kinnitavat meie arvamust sellest küsimusest, nimelt et riiklikud karistussätted, kuigi need pole samaväärsed, annavad soovitud tulemuse ning seepärast ei ole ELi tasandil ühtlustamine vajalik.

Komisjon peab jääma valvsaks ja astuma vajaduse korral samme nende liikmesriikide vastu, kes ei täida täielikult direktiivi kõnealuseid sätteid. Seepärast võime ainult tervitada teie üleskutset komisjonile jätkata ELi liikluskindlustuse direktiiviga kehtestatud mehhanismi toimimise hoolikat jälgimist. Komisjoni talituste poolt aasta tagasi loodud liikluskindlustuse ekspertrühm koondab liikmesriikide esindajaid ja sidusrühmi ning on tõestatult väga sobiv vahend selleks otstarbeks.

Kooskõlas teie ettepanekuga kaasab komisjon liiklusõnnetuste ohvreid esindavaid tarbijaorganisatsioone liikmesriikides eksisteerivate süsteemide tõhususe hindamisprotsessi.

Pöördun nüüd teise punkti juurde: kohtukulud, mis on väga olulised tarbijatele ning samuti kindlustajatele.

Teie raport kaalub mitmeid poolt- ja vastuväiteid süsteemi puhul, kus kohtukulud oleksid kogu ELi ulatuses kohustuslikult kaetud vastutava osapoolte liikluskindlustuspoliisiga. Nagu komisjoni 2007. aasta aruandes märgitakse, oleme veendunud, et on väga ebatõenäoline, et selline lahendus liiklusõnnetuste ohvritele selget kasu tooks; see võiks isegi põhjustada kindlustusnõuete lahendamise usaldusväärsete riiklike süsteemide moonutamist. Peale selle tõstetakse tõenäoliselt kindlustusmakseid nendes riikides, kus siiani on praktiseeritud kohtukulude piiratud hüvitamist või pole seda üldse tehtud.

Mul on hea meel näha, et teie raport peegeldab mõnda neist muredest ning et see eelistab turust juhinduvald lahendusi, näiteks kohtukulude vabatahtliku kindlustamise kasutamist. On siiski silmnähtav, et mõnedel turgudel kasutatakse seda liiki kindlustuskatet väga vähe ning seda on tarvis paremini edendada. See on ülesanne, millega turg peaks ise toime tulema, kuna komisjon ei peaks edendama konkreetseid kindlustustooteid või kindlustuse konkreetseid suundi.

Lõpuks käsitlen küsimust teadlikkusest vahendite ja mehhanismide kohta vastavalt ELi liikluskindlustuse direktiividele.

Komisjon nõustub, et on veel paremaks tegemise võimalusi, eriti uute liikmesriikide puhul seoses kodanike teadlikkuse määraga ELi liikluskindlustuse direktiividega loodud vahendite kohta, näiteks nõuete lahendamise eest vastutava esindaja mehhanism või riiklike teabekeskuste olemasolu.

Selles valdkonnas saab ja peakski mängima peamist osa kindlustussektor. Komisjon on andnud oma panuse nii liiklusõnnetuste ohvrite kui ka mootorsõidukijuhtide teabevajaduse rahuldamisse, avaldades mitmeid liikluskindlustuse infolehti, mis asuvad portaalis „Your Europe”. Riikide tasandil on olemas veel palju muid teabeallikaid, näiteks autoklubid, liikluskindlustuse bürood, nõuete lahendamise agentuurid ja muud.

Kokkuvõtteks: viimaste aastate jooksul on liikluskindlustuse küsimusi käsitlevad raportid Euroopa Parlamendile muutunud väljakujunenud heaks tavaks ning ma loodan, et meie hea koostöö edaspidi jätkub.

Othmar Karas, *õiguskomisjoni arvamuse koostaja esindaja*. – (DE) Härra juhataja, volinik, raportöör, daamid ja härrad, tahaksin õiguskomisjoni esimehe Gargani nimel tänada raportööri tema raportit ja hea koostöö eest.

Siin on kolm küsimust, mida eelkõige tahaksin nimetada: esiteks tarbijate huvid, teiseks subsidiaarsuse põhimõte ning kolmandaks asjakohasus. Me usume, et tarbijate huvidega on palju rohkem kooskõlas, kui liikluskindlustuse vabatahtlikke kohtukulude süsteeme Euroopas ei muudeta kohustuslikuks süsteemiks. Me ei vaja sundusliku toote pealesurumist või tooteintegratsiooni, mis lihtsalt tõstab kindlustuse hinda ja piirab tarbija valikut.

Subsidiaarsuse küsimuses tervitan ma fakti, et raportöör ei üritanud läbi suruda kõigi kulude ühtlustamist. Riikides, kus osa kohtukuludest on liikluskindlustusega juba kaetud, võib jätkata selle kindlustusega, ilma et ka teised riigid oleksid sunnitud seda järgima.

Mis puutub asjakohasuse küsimusse, siis tahaksin täiskogule meelde tuletada, et meil on tegemist nähtusega, millel arvulises mõttes on ainult väga piiratud asjakohasus. Piiriülesed liiklusõnnetused moodustavad kõigest umbes 1% liiklusõnnetustest Euroopas ning peaaegu kõik need lahendatakse kohtus. Õnnetlen raportööri raportit puhul.

Andreas Schwab, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, tahaksin alustada, tänades kolleegi Nikolay Maldenovit tema tõesti suurepärase töö eest selle väga raske küsimusega. Tema omaalgatuslik raport hõlmab kõiki võtmeprobleeme ja teeb seda üpris silmapaistvalt.

Tahaksin siiski rõhutada, et see raport on kõigest üks väike tükike mosaiigist, mille moodustavad inimeste igapäevased suhted ELiga. Härra Karas on õigesti välja toonud, et piiriüleste liiklusõnnetuste arv moodustab väga väikese protsendi liiklusõnnetustest ning et enamik neist lahendatakse kohtus. Kuid üks suur Saksa nädalaleht avaldas eelmisel nädalal artikli, milles kirjeldati, kuidas tavaline kodanik soovis oma Saksa auto ümber registreerida Itaalias ning loobus sellest kaheksa kuud hiljem, mõistes, et see ei ole lihtsalt võimalik. Kodanikud, kes isiklikult seda tüüpi probleemidega kokku puutuvad, on nende pärast äärmiselt õnnetud.

Sellepärast ongi raportit püüde ergutada vabatahtlikke kindlustusi kasutama õige lähenemisviisi. Liikmesriikidel on siiski täita oma osa, et teha kindlaks, kas ehk hüvitamisalaste õigusaktide ühtlustamine Euroopa Liidus võiks pikema aja jooksul olla märksa paremaks lahenduseks, mis on kodanike huvidega rohkem kooskõlas.

Siin parlamendis ja eriti õiguskomisjonis oleme me tegelenud lepinguväliste kahjudega mitmel juhul, Rooma II määruse juhtumi puhul näiteks, ja nüüd on liikmesriikide ülesanne uurida, milliseid alternatiivseid lahendusi nad suudavad leida, kui hüvitamisalaste õigusaktide ühtlustamine ja kohtukulude kui kahjutasu vastuvõtmine ei ole võimalik selle täiskogu jaoks pädevuse küsimuse tõttu.

See on üks probleem, mille me peame tulevikus lahendama. Niisugusel puhul on härra Mladenovi ettepanek silmapaistev ja väärrib meie toetust.

Diana Wallis, *fraktsiooni ALDE nimel*. – Härra juhataja, liikluskindlustus on olnud selle parlamendi edulugu ja pikk rida direktiive esindab tegelikult ikka veel teatavaid lõpetamata asju – asju, mis kahjuks hõlmavad suurenevat hulka meie kodanikke, kui nad kasutavad oma õigust vabaks liikumiseks kogu liidus.

Nikolay Mladenovi raport annab väga olulise panuse käimasolevasse töösse. On selge, et nõuete esitamist tuleb lihtsustada nii palju kui võimalik ning tuleb kinni pidada kolmekuulisest tähtajast. Õnnetuse traumat ei tohi suurendada õigusliku traumaga. Me teame, et esineb keerukaid juhtumeid õigusaktide vastuollu sattumisel, mida parlament tahtis lahendada meie lähenemisviisiga Rooma II määrusele. Nüüd on meid aidanud Euroopa Kohus oma Oldenburgi kohtuotsusega, kus kohus ühiselt tõlgendas neljandat direktiivi ja

Brüsseli määrust sellisel viisil, nagu me kavatsesime, lubades ohvritel pigem võtta otseseid õiguslikke meetmeid oma asukohariigis, selle asemel et minna kostja kohtusse. See paneb rõhuasetuse vajadusele kohtuväliste lahenduste järele. See on oluline areng. See võib varsti mõningaid raskusi tekitada, kuid volinik, teie peate tagama, et liikmesriigid austaksid seda kohtuotsust ja ELi õiguse sellist tõlgendust.

Järgmine samm on töötada välja süsteem, mis tuleneb Rooma II määruse järelmeetmete uurimisest ja tagab, et ohvrid saavad täielikku hüvitist võrreldes nende asukohariigi tingimustega. Protsess on pooleli, kuid samuti pole ka saavutused sugugi tähtsusetud.

Malcolm Harbour (PPE-DE). - Härra juhataja, kõigepealt tahan ma teistega ühineda, tänades Nickolay Mladenovit väga tähtsa ja tõsise töö eest. Ta esimene suurem raport siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonile saab loodetavasti olema esimene paljudest. Sellest oli väga palju abi, et ta tuli ja vaatas sellele probleemile värske pilguga, esindades kodanikke, kes Euroopa Liidu liikmetena kasutavad uusi õigusi ja kes arvatavasti ootavad, et mõnega nendest probleemidest tegeldakse paremini kui enne.

Tahan jätkata mõnede punktidega, mida paljud mu kolleegid on juba nimetanud, eriti Diana Wallis ja Andrew Schwab. Diana ja mina oleme kaasatud sellesse valdkonda sestpeale, kui tulime 1999. aastal parlamenti, ja seepärast mõistame selle tähtsust. Arvan, et on aus öelda, et kui parlament ei oleks seda probleemi komisjoniga järjekindlalt tõstatanud ja öelnud, et liikluskindlustuse kord ja eriti selle piiriülesed aspektid mootorsõidukijuhtide puhul on täiesti ebarahuldavad, siis ma ei usu, et oleksime praegu seal, kus oleme, igatahes kusagil neljanda liikluskindlustusdirektiivi läheduses ja võib-olla oodates isegi viiendat.

See näitab, kuidas parlament saab tegelikult peegeldada kodanike huvisid komplekssetes piiriülestes probleemides, kuid niisugustes, mis ei tule mängu enne, kui inimesed pörkavad kokku tõsiste probleemidega. Inimesed on tulnud meie juurde oma probleemidega, kui nad on sattunud õnnetustesse teistes riikides ega suuda välja nõuda hüvitist selle eest, mis paljudel juhtudel on põhjustanud tõsiseid või eluaegseid vigastusi.

Mul oli hea meel, et volinik, kooskõlas oma väga tõsise pühendumusega tarbijatele ja energiaga, mille oli kaasa toonud oma portfellis, tahtis selle küsimusega tegelema hakata. Tahaksin siiski eriti rõhutada, mida Nickolay Mladenov ütleb oma raportis vajaduse kohta astuda koostöö tasandile kindlustussektoriga, liikmesriikide ja komisjoniga, et kehtivate õigusaktide alusel paremaid tulemusi saavutada. Tegutseme väga usina rühmana, et pisut vürtsi süsteemi lisada, ning ma tunnen, et meil oleks õigust Euroopa kindlustussektorilt pisut rohkem toetust saada.

Zita Plešinská (PPE-DE). – Nagu mu kaasparlamendiliikmed, kes on andnud tänasesse arutellusse oma panuse, pean ka mina Nickolay Mladenovi raportit tarbijakaitse seisukohast täpselt ajastatuks ja väga oluliseks.

Võttes arvesse välismaise autotranspordi suurenenud mahtu, eriti pärast ELi ja Schengeni ala laienemist, on paljud ELi kodanikud välismaal viibides liiklusõnnetuse ohvriks sattunud ning teadmatuse tõttu tihti tõsiseid probleeme kogenud.

Enne autoga välismaale sõitmist tuleb kodanikud varustada põhilise teabega selle kohta, kuidas nõudeid esitada. On oluline võtta ühendust asjakohaste teabekeskustega, mis vastavalt neljandale liikluskindlustuse direktiivile on loodud igas liikmesriigis. Lepingueelne teabepakett peaks sisaldama igakülgset teavet tarbijatele nõuete lahendamise eest vastutava esindaja süsteemi töö ning kohtukulude kindlustuse kohta.

Liikmesriigid on kehtestanud erinevad süsteemid ning riikide reguleerivad asutused on eelkõige asutatud selleks, et tagada tarbijakaitse võimalikult kõrge tase nende riiklikel turgudel. Sel põhjusel nõustun raportööriga, et riiklikke karistussätteid ei ole tarvis ühenduse tasandil ühtlustada.

Milan Gaľa (PPE-DE). – (SK) Ma arvan, et nõuete lahenduse eest vastutavate esindajate võrgustiku loomine on 2000. aasta liikluskindlustuse direktiivile kasuks. Nende jõupingutused kiirendavad liiklusalaste nõuete lahendamist.

Mis puutub karistustesse viivituste eest nõuete käsitlemisel, siis olen nõus raportööri seisukohaga. Subsidiaarsuse põhimõtte alusel on riikide reguleerivate asutuste eesmärk eelkõige tagada tarbijakaitse võimalikult kõrge tase nende riiklikel turgudel.

Vastavalt kättesaadavatele andmetele on üle 90% kõigist nõuetest lahendatud kohtuväliselt, nii et selles suhtes puudub vajadus komisjoni algatuse järele kehtestada kohustuslik kohtukulude kindlustus kogu Euroopa Liidus. See tõstaks kohustusliku liikluskindlustuse hinda ja koormaks kohtuid lisanduvate kohtuasjadega, mida saaks ka kohtuväliselt lahendada.

Kohtukulude kindlustuse vabatahtlik olemus on vaja säilitada ning uutes liikmesriikides tuleb kodanikele anda kindlustustoodete kohta rohkem teavet.

Colm Burke (PPE-DE). - Härra juhataja, õigusala töötajana, kes on tegelnud piiriüleste nõuetega, võin öelda, et kõik pole sugugi nii roosiline kui raporti põhjal arvaksime. Samas ma tervitan raportit, sest mõned probleemidest, millega olen kokku puutunud, on kohtukulude kindlustusega seotud probleemid, mille puhul nõudlejad leiavad, et selle alusel on raske hüvitist saada. Need nõudlejad on teinud läbi kohtumenetlused ja kulutanud raha, et oma nõudeid õiguslikult kehtivaks muuta, ning leiavad siis, et ühest küljest ei maksa õnnetuse põhjustanud poole kindlustaja kohtuasja koostamise kõiki kulusid, ning et teisest küljest ei maksa ka nende enda kindlustusselts, kellega neil on kohtukulude katmise kindlustus, ja jätab oma kohustused täitmata.

See on üks valdkond, mille peame läbi vaatama ja olema seejuures väga hoolikad. Näiteks oli mul kohtuasi, mille puhul pidime maksma 30 000 eurot kohtuekspertiisi aruande eest ja meil ei olnud lubatud hüvitada selle kõiki kulusid. Kuigi neil isikutel oli oma kindlustus olemas, ei olnud neil võimalik lisada oma kindlustuspoliisi kulu eest tasumiseks ning neil ei olnud võimalik ka selle poliisi alusel hüvitist saada. See on probleem, mille peame läbi vaatama ja tagama selle nõuetekohase järelevalve.

Meglana Kuneva, komisjoni liige. – Härra juhataja, lubage mul teid veel kord tänada selle väga kasuliku töö eest, mille härra Mladenov oma kolleegide abiga esitas. See on väga kasulik ka komisjonile. Komisjon valmistab ette uurimust, mis käsitleb piiriülestele ohvritele antud hüvitise tasemeid, ning sama teema tõstatasid ka proua Wallis ja mõned teised kolleegid. Selle uurimuse sihiks on saada probleemi objektiivne, põhjendatud ja tõenditel põhinev analüüs. Uurimus on praegu pooleli ning komisjon tutvub teise vahearuandega.

Härra Harbour mainis ka, et peame olema oma töös väga konkreetsed ja tegema selle küsimuse osas kindlalt koostööd, et muuta siseturg terviklikumaks nii ettevõtete kui ka tarbijate jaoks. On väga oluline muuta see koostöö tihedamaks.

Olen tõepoolest rohkem kui rõõmus, nähes, et härra Mladenovi raport teeb seda Mladenovi töö hästi esitatud osadega ning et tal on selline sõbralik ja tähendusrikas toetus kolleegidelt.

Veel kord õnnitlused ja tänan teid.

Nickolay Mladenov, raportöör. – Härra juhataja, tahaksin tänada volinikku ja oma kolleege nende väga huvitavate ja süvitsi minevate märkuste eest selle raporti kohta. Usun kindlalt, et kõige paremini kaitstud tarbija on selline tarbija, kes on kõige paremini informeeritud oma õigustest ja kes saab neid õigusi talle pakutud teabe põhjal kaitsta. Meie kui seadusandjad peame pigem tagama, et tarbijad saavad teavet ja neil on vaba valik, kas võtta teatav kaitse teatava riski vastu või mitte, selle asemel, et neile kõigile ühesugust taset peale sundida.

Diana Wallis, Andreas Schwab ja Colm Burke tõstatasid äärmiselt olulisi küsimusi, mis lähevad selle raporti väga piiratud käsitusalaist välja. Mul on väga hea meel volinik Kuneva öeldu üle, et komisjon korraldab edasise uurimuse paljude siin täiskogul tõstatatud küsimuste kohta. Olen veendunud, et parlament loeb komisjoni tehtud uurimust väga tähelepanelikult, eriti kui minna tagasi ja vaadata härra Burke'i tõstatatud küsimustele, mis on absoluutselt õiged ning aina kasvavaks arutlusaineks paljudes liikmesriikides, sealhulgas ka mu kodumaal. Härra Schwab tõstas küsimuse ühtsest lähenemisviisist kahjudele, mis on väga asjakohane küsimus meie kõigi jaoks. Ma loodan, et komisjoni uurimus selle küsimusega tegelema hakkab.

Lubage mul öelda paar sõna ka selle raporti järelemeetmete kohta. Ma loodan, et komisjon võtab väga tõsiselt oma vastutust kontrollida riiklike asutusi kehtivate karistussätete rakendamisel. Tõsi küll, kui kogusime raporti koostamiseks teavet, ei olnud mõned üksikud liikmesriigid eriti vastutulelikud teabe esitamisel süsteemi toimimise kohta nende ühiskonnas, kuid lõpuks suutsime siiski piisava vastuse saada. Jälgida tähelepanelikult, kuidas süsteem toimib ja kuidas saaks seda tulevikus parandada, on tähtis ülesanne ning ma olen kindel, et eelolevatel kuudel ja aastatel võtab komisjon seda väga tõsiselt.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval.

24. Maksupettuste vastase võitluse tõhustamise kooskõlastatud strateegia (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Sharon Bowlesi majandus- ja rahanduskomisjoni nimel koostatud raport (A6-0312/2008) maksupettusevastase võitluse tõhustamise kooskõlastatud strateegia kohta (2008/2033(INI)).

Sharon Bowles, raportöör. – Härra juhataja, kas tohin kõigepealt kasutada võimalust tänada kolleege nende panuse eest, eriti ühe või kahe teema puhul, mille suhtes meil ikka veel on lahkavamusi. Arvan, et meil on rohkem ühist kui erinevat ning et suudame rahuldavale tulemusele jõuda, põhiteemast liiga kaugele kaldumata.

Selle maksupettusi käsitleva raporti aluseks olevad aluspõhimõtted on lihtsad ja nendega ei nõustuks ainult petturid ise. Pettuste tõttu kaotatavate maksude suurust on raske hinnata. Petturid ja maksudest kõrvalehoidujad varjavad hoolikalt oma tegevust maksuametite eest, kuid hinnanguliselt võiks pettuste suuruseks öelda 200–250 miljardit eurot või 2–2,5% ELi sisemajanduse kogutoodangust.

Ma küsin, kas me paneme 2–2,5% oma ühistest jõupingutustest selle probleemi lahendamiseks? Kuna vastus sellele küsimusele on selgelt „ei”, saab teha ainult ühe järelduse. On tarvis rohkem jõupingutusi, rohkem tähelepanu ja eriti on tarvis rohkem liikmesriikide tähelepanu ühisele koostööle.

Praegu võivad käibemaksupettused, eriti vaheltvõttev kaubandus või karussellipettus, olla suurim üksikpõhjus maksude saamata jäämisel. See juhtub lihtsalt lünga tõttu käibemaksukorralduses, mis on, mille kohaselt piiriüleselt ühendusesiseselt kaubanduselt käibemaksu ei võeta. Nii saab käibemaksuvabasid oste edasi müüa, käibemaksu tasku pista ning seejärel ettevõtja kaob. Keerukates karussellipettustes võivad võrku sattuda süütud ettevõtjad ning liikmesriikidesisesed pettusevastase võitluse meetmed, näiteks allahindluse külmutamise, võivad kahjustada süütuid ettevõtjaid. Kõik see on hästi tuntud probleem mu oma kodumaal Ühendkuningriigis. Nii et seda enam on põhjust tegelda selle probleemi juurtega.

Pragmaatiliselt peab käibemaks jääma tarbimismaksuks, mis põhineb laekumisel sihtliikmesriigi maksuametis. Raportis tehakse ettepanek, et ühendusesisesel tarnetel tuleks käibemaksu suhtes kohaldada tollimaksu minimaalset määra, 15%, ning importiv liikmesriik kohaldab siis järgmistes etappides oma riiklikku määra.

Päritoluliikmesriigis kogutud 15% tuleb seejärel üle anda sihtliikmesriigile, kasutades mõnda arvestus- või tasaarvestusmeetodit. Nüüd on see tehniliselt teostatav; seda enam, et liigume vältimatult tehingute reaajas kirjendamise poole. Ja see ei pea olema tsentraliseeritud; seda saab teha detsentraliseeritud või kahepoolisel viisil.

Seoses pettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastase võitluse muude viisidega on kesksel kohal teabevahetus ja koostöö ning ma julgen öelda, et „raha kohe kätte” hoiak mõnedes ringkondades, kui küsitakse „Mis ma sellest saan?”, ei vii edusammudele ja on lühinägelik suhtumine. Tagasimakse tuleb teine kord, siis, kui teie olete saaja osas.

Maksuametid peavad varadest teadma, et aidata jälile saada varjatud sissetulekule, mis võib olla deklareerimata või pärineda kuritegevusest. Seda ei saa teha, kui asutuste vaheline teabevahetus on piiratud. Siin peame tegutsema ka rahvusvahelises mõõtnes, et saavutada suurim tõhusus.

Lõpetuseks toob see mu hoiuste intresside maksustamise direktiivi juurde. Oleks asjakohane see direktiiv läbi vaadata, näiteks selleks, et likvideerida niisugused lüngad nagu alternatiivsete juriidiliste isikute, näiteks sihtasutuste kasutamine, vältimaks selle direktiivi sätteid. Maksude kinnipidamine ei ole ideaalne lahendus, kuid siin meie arvamused erinevad, kas seda on võimalik teha basoovitavate tagajärgedeta.

Niisugused on probleemid, millega me selles raportis tegeleme. Usaldan selle nüüd teile ja ootan huviga algavat arutelu.

László Kovács, komisjoni liige. – Härra juhataja, kõigepealt tahaksin tänada Euroopa Parlamenti ja eriti raportöör Sharon Bowlesi tema väga konstruktiivse raporti eest maksupettusevastase võitluse tõhustamise koordineeritud strateegia kohta.

2006. aasta mais andis komisjon välja teatise, mille eesmärk oli käivitada laiaulatuslik arutelu erinevate tegurite üle, mida tuleb ühenduse pettusevastase võitluse strateegia juures arvesse võtta.

Mul on hea meel, et Euroopa Parlament mõistab ja toetab komisjoni poolt selles teatises võetud algatusi ja valitud lähenemisviisi. Samamoodi on mul hea meel selle üle, et Euroopa Parlament kutsub komisjoni jätkuvalt ettepanekuid esitama.

Raport on väga kasulik ja kõikehõlmav panus meie jätkuvasse arutellust maksupettusevastase võitluse kohta. Komisjon nõustub täielikult, et pettused ei ole probleem, millega saaks edukalt võidelda üksnes riigi tasandil.

Komisjon võtab Euroopa Parlamendi tehtud arvukaid märkusi ja soovitusi arvesse oma töös seoses käsil olevate ja edaspidiste õigusloomega seotud ettepanekutega tavapäraste maksupettusevastaste meetmete kohta.

Mis puutub 2008. aastaks ettenähtud meetmetesse, siis võin teile kinnitada, et komisjon kavatseb esitada kolm kogumit õigusloomega seotud ettepanekuid – ühe 2008. aasta oktoobris, teise novembris ja kolmanda detsembris. Need meetmed sisaldavad täiustatud menetlusi käibemaksukohustuslaste registreerimiseks ja registrist kõrvaldamiseks, et tagada valesi maksustatud maksukohustuslaste kiire avastamine ja registrist kõrvaldamine ning anda ausale ettevõtjale rohkem turvalisust. Need õigusloomega seotud ettepanekud hõlmavad ka ettevõtjate solidaarvastutust, Euroopa võrgustiku (EUROFISC) loomist, mis on ette nähtud koostöö parandamiseks, et avastada petturid juba varases etapis, importimisel käibemaksust vabastamise tingimuste kindlaksmääramiseks, vastastikuseks abiks kulude katmisel, automatiseeritud juurdepääsuks andmetele, maksumaksjate nime ja aadressi kinnitamiseks käibemaksualase teabe vahetamise süsteemi andmebaasis ning vastutuse jagamiseks liikmesriikide tulude kaitsmisel.

Oktoobriks esitab komisjon teatise, milles sätestatakse lähenemisviisi sidusus, mida see esindab, koos edasiste meetmete ajakavaga. Teatistes tegeldakse ka pikaajalise lähenemisviisiga seotud küsimustega, eriti vajadusega uurida kaasaegse tehnoloogia paremaid kasutusvõimalusi, mida teie raportis samuti rõhutati.

Komisjon on endiselt avatud praegusele käibemaksusüsteemile alternatiivsete süsteemide uurimiseks, eeldades, et on täidetud teatavad tingimused. Selles kontekstis mainitakse raportis pöördmaksustamise mehhanismi ja ühendusesiseste tarnete maksustamist. Komisjon on esitanud need mõlemad radikaalsed võimalused majandus- ja rahandusministrite nõukogule, kuid siiani pole liikmesriigid üles näidanud poliitilist tahet nii kaugeulatuvate meetmete võtmiseks.

Seoses otseste maksudega töötab komisjon hoiuste intresside maksustamise direktiivi läbivaatamisega ning kavatseb esitada aruande direktiivi toimimise kohta enne septembri lõppu, nagu nõudis majandus- ja rahandusministrite nõukogu 14. mail 2008. Läbivaatamisprotsessi käigus oleme hoolikalt analüüsinud direktiivi praegust reguleerimisala ning vajadust muudatusi teha, et suurendada selle tõhusust. Raportile järgneb ettepanek selliste muudatuste tegemiseks hoiuste intresside maksustamise direktiivi, mis on tõendatult vajalikud ja asjakohased. Komisjon on ka hoolikalt arvesse võtnud majandus- ja rahandusministrite nõukogu sama kuupäevaga järeldusi, mis rõhutavad maksuvaldkonna hea valitsemistava põhimõtete – see tähendab läbipaistvuse, teabevahetuse ja ausa maksukonkurentsi – edendamise tähtsust, ning kolmandate riikide ja kolmandate riikide rühmadega sõlmitud lepingutes sisalduvate seotud sätete kaasaarvamist.

Tänu tihedale koostööle liikmesriikidega komisjoni maksupettusevastase võitluse strateegia ekspertrühmas hakkab pettusevastase võitluse strateegia idee ELi tasandil kindlat kuju võtma. Teatatud meetmed on suureks sammuks edasi, isegi kui tuleb veel jätkuvaid jõupingutusi teha.

Seoses teie aruteluga maksukonkurentsi üle teatan teile, et oleme töötanud sellega töörühmas, mis tegeleb ettevõtete kahjulike maksustamissüsteemide kaotamist käsitleva tegevusjuhendi koostamisega. Üldkokkuvõttes hindas töörühm rohkem kui 400 meetet praeguses 27 liikmesriigis ning nende sõltuvatel ja ülemereterritooriumidel, millest rohkem kui sada tunnistati kahjulikeks. Vastavalt ülemineku korraldustele on peaaegu kõik need sada juba tühistatud ja ülejäänud valmis tühistamiseks. Rühma tehtud töö on olnud edukas. See on viinud peaaegu kõigi kahjulike maksimeetmete likvideerimisele liikmesriikides ning nendest sõltuvatel või nendega seotud territooriumidel.

Lõpetuseks tahaksin tänada Euroopa Parlamenti konstruktiivse panuse eest arutellust maksupettusevastase võitluse tõhustamise kooskõlastatud strateegia üle.

Othmar Karas, õiguskomisjoni arvamuse koostaja. – (DE) Härra juhataja, volinik, raportöör, tänan teid hea koostöö ja teie raporti eest.

Tahan välja tuua neli punkti. Esiteks arvame, et peame rõhutama, et maksupettused pole midagi niisugust, millega saab võidelda eraldi, ning et esmatähtis on kooskõlastatud lähenemisviis nii üksikute liikmesriikide kui ka kolmandate riikide seas. Teiseks, kavandatud katseprojektid võitluseks karussellipettusega on hea mõte ning me võtame neid arvesse, kuid me tahaksime rõhutada, et see ei tohi viia väikestele ja keskmise

suurusega ettevõtetele ettenähtud raamtingimuste rikkumiseni. Kolmandaks, me toetame tugevalt komisjoni muudatusettepanekut käibemaksudirektiivi kohta ja nõukogu määrust halduskoostöö kohta selles valdkonnas. Neljandaks on mul hea meel, et arutelu pangasaladuse üldise tühistamise kohta on küsimus, mis pole üheski parlamendikomisjonis hääleteenamust saanud ja on nüüd suure enamuse poolt kiiduväärselt tagasi lükatud.

Werner Langen, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (DE) Härra juhataja, tahaksin lisada oma õnnitlused neile, mida raportöörile juba väljendati. Maksupettusevastane võitlus on aastaid olnud täiskogus pidev teema ning õnnetuks, vaatamata arvukatele algatustele ja parlamendi igakülgele toetusele, on volinikul ikkagi vähe ette näidata edu mõttes – kuigi seda on hädasti vaja – liikmesriikide suurema või väiksema vastuseisu tõttu. Võiks ju mõelda, et liikmesriikide enda huvides oleks teha maksupettusevastases võitluses edusamme, võttes arvesse, et räägime aastast rohkem kui 200 miljardi euro suuruse summa tagasisaamisest – teisisõnu, rohkem kui ELi eelarve –, ilma et oleks tarvis tõsta ausate maksumaksjate maksumäärasid. Seda küsimust arutades on seega esmatähtis rõhutada, et osa vastutusest langeb liikmesriikidele endale.

Raporti vastuvõtmine osutus küllaltki raskeks, sest ühe konkreetse teemaga tekkis parlamendikomisjonis esialgu probleeme, kuid see küsimus on nüüd lahendatud. Proua Bowles näitas üles suurt valmisolekut koostööd teha. Meie seisukohast oli see keerukas raport, sest sellesse oli lisatud üks muudatusettepanek, mida me ei saa toetada. Isegi praegu on seal ettepanekuid pigistada maksumaksjast ja maksuallikatest välja iga viimane kui sent. Saab näha, kas see on mõistlik variant või viib lihtsalt uute rikkumiseni. Peale selle ei saa me toetada muudatusettepanekut 4, mille esitasid kaks meie kaaspalamendiliiget sotsiaaldemokraatide fraktsioonist ja mis on suunatud hoiuste intresside maksustamise direktiivi tühistamisele.

Seega on meie seisukoht järgmine: me toetame proua Bowlesi raportit kõigis muudes aspektides, aga kui muudatusettepanek 4 hoiuste intresside maksustamise direktiivi kehtimise lõppemise kohta saab hääleteenamuse, siis me lükkame raporti tervikuna tagasi.

Benoît Hamon, *fraktsiooni PSE nimel*. – (FR) Härra juhataja, ka mina tahaksin tänada proua Bowlesi tema töö kvaliteedi eest ning tulemuse eest, mille suutsime majandus- ja rahanduskomisjonis saavutada nii olulise tekstiga nagu kõnealune tekst. Tahaksin meenutada oma kaaspalamendiliikmetele, et maksupettuste tõttu siseturul kaotab ühiskonna rahakott praegu 200–250 miljardit eurot. Need puuduvad miljardid tähendavad vähem avalikke investeeringuid, vähem koole, vähem avalikke teenuseid, rohkem ühiskondlikke vajadusi, mida ei saa täita, ning selle hüvitamiseks muidugi sageli kõrgemaid makse nendele ausatele ja tagasihoidlikele maksumaksjatele, kellel pole aega raisata maksudest kõrvalehoidumisele ja nendega mahhineerimisele.

Mul on hea meel näha, et käibemaksu küsimuses on siin täiskogul laiapõhjaline konsensus, et teha lõpp pettustele ja tavadele, mis kasutasid ära 1993. aastal kehtestatud üleminekusüsteemi nõrkust. Me kõik teame Liechtensteini skandaalist saadik väga hästi, et suurimaid maksupettusi teostavad need suured hoiustajad, kes paigutavad maksudest kõrvalehoidumiseks märkimisväärsed rahasummasid kolmandatesse riikidesse, sageli maksuparadiisidesse.

Euroopa Liidul on õigusakt nende pettuste vastu võitlemiseks: direktiiv hoiuste intresside maksustamise kohta. Nagu proua Bowles siiski rõhutas, on selles direktiivis liiga palju lünki ning see hõlmab hoiustelt saadavaid sissetulekuid ainult üksikisikutele makstavate intresside näol. Seetõttu on praegu liigagi hõlpus maksudest kõrvalehoidumiseks luua kunstlikult juriidiline isik, mõnikord koos ainsa partneri või osanikuga, või leiutada rahalised tulud, mis ei pärine otse intressidest.

Sellepärast on äärmiselt vajalik laiendada selle direktiivi reguleerimisala, nagu raportis välja pakutakse, et maksupettused ei oleks sellisel viisil vähemalt liiga lihtsad. Tegelikult on see moraalne kohustus.

Pea väljendama oma hämmastust ja pettumust fraktsiooni PPE-DE esitatud muudatusettepaneku üle nii selle kartlikkuse kui ka suunitluse tõttu, milles lõpuks jõutakse järeldusele, et muuta pole tarvis midagi ja et peaksime maksupettuste osas säilitama praeguse olukorra.

Esitagem need seisukohad Euroopa rahvale, eriti Saksa rahvale, ja vaadake, mismoodi Euroopa ja Saksa rahvas otsustavad siin tehtud valikute üle. Olen kuulnud meedias, eriti Saksa meedias, maksupettuste teemal tehtud suurejoonelisi avaldusi. Siin, Euroopa Parlamendi vaikuses, tehakse teisi valikuid. Loodan, et Euroopa rahvas selle üle kohut mõistab.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Härra juhataja, volinik, tahaksin selle arutelu käigus juhtida tähelepanu kolmele teemale. Esiteks, hinnanguliselt arvatakse, et maksupettuste tõttu saamata jäänud käibemaksude ja aktsiisimaksude summa on suurem kui 2% Euroopa Liidu SKTst. Kogu saamata jäänud maksumäär jääb 200 ja 250 miljardi euro vahele. See on tohutult suur rahasumma. Riikide

sissetulekud on vähenenud ning see avaldab mõju ka Euroopa Liidu eelarvetulude struktuurile, kuna proportsionaalselt on rahvamajanduse kogutulul põhinevatest omavahenditest saadav tulu suurenenud.

Teiseks, sellele diagnoosile vaatamata võiks raportis esitatud lahendustest olla rohkem kahju kui kasu. Viitan näiteks lahendustele, mis on seotud ühendusesiseste tehingutega, nagu pöördmaksustamise mehhanism, kus maksu maksab vastuvõtja, mitte tarnija. Olen mures ka ettepaneku pärast ühtlustada käibemaksumäärad, mis tegelikkuses tähendab vähendatud maksumäärade kaotamist, ning ettepaneku pärast kehtestada arvelduskoja süsteem, et maks liikmesriikide vahel jaotada.

Kolmandaks näib, et see, mida me maksupettuste vastu võitlemiseks tõesti vajame, on tihedam koostöö liikmesriikide maksuametite vahel. See peaks hõlmama kiirema teabevahetuse ning arvatavasti isegi automaatse juurdepääsu teatavatele käibe- ja aktsiisimaksujatega seotud andmetele.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Härra juhataja, võtan sõna kahel põhjusel: esiteks, kuna see on üks teema, nagu ütles härra Langen, mis on olnud meie päevakorras palju aastaid ja me peaksime tõesti küsima, miks pole üldse edasi liigutud, eriti kui jutt on käibemaksust kõrvalehoidumisest. Teiseks on enamikule eurooplastest vastuvõetamatu, et arutleme siin maksudest kõrvalehoidumise ja maksupettuste – see tähendab maksujate raha üle – nii silmakirjalikult, ilma et tegeleksime probleemidega meie endi seas.

Euroopa Parlament, nagu on demonstreerinud paljud parlamendiliikmed, on pettuste kasvupinnas. Võime seda lugeda Galvini raportist ja igalt poolt mujalt, kuid on tehtud ka katseid asja kalevi alla peita. Tarvitseb mainida vaid Chichesteri, Purvist või teatavaid liberaalidest parlamendiliikmeid. See on skandaalne. Kui me ei tegele pettusejuhtudega meie endi seas, kaotame me igasuguse usaldusväärsuse ja õiguse kritiseerida teisi.

Ma palun tungivalt OLAFit, aga eriti parlamendi administratsiooni ja fraktsioone selles osas selgus tuua. See on häbistav, et just nimelt siin on katset tehtud need küsimused maha vaikida.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). – (HU) Täna, härra juhataja. Mul on väga hea meel, et selles küsimuses hakkab ilmnenema ühenduse strateegia, kuigi see toimub aeglaselt, arvatavasti liiga aeglaselt. Olen nõus, et võitlus maksupettuste vastu peab ühest küljest olema võetud liikmesriikide üksikute riiklike kohustuste hulka, kuid see peab olema võetud ka ühenduse Lissaboni kavasse.

Minu tähelepanekud on järgmised: esiteks ei ole ma nõus parlamendi raporti sõnastusega, mille kohaselt maksukonkurentsi suurenemine võiks tarbetult moonutada siseturgu ja kahjustada sotsiaalset mudelit. See peegeldab kinnismõtet kehtestada maksustamise alammäärad iga olemasoleva maksustamise valdkonna jaoks, mis võiks tegelikult põhjustada ebaõiglust lisaks inflatsiooni mõjule, sest võib tabada neid, kes on muus osas oma ettevõtetes korra loonud ja suutelised makse alandama. Seoses kaudse maksustamisega, mis jääb samuti ühenduse pädevuse alla, on vastuvõetamatu poliitika, et viitame eranditult miinimumväärtustele, ilma et oleksime reguleerinud maksimumi. Tahaksin ära märkida, et aktsiisimaksuga seotud kuritarvituste kasvupinnas tuleneb miinimumtasemete tõusust, kuna see stimuleerib variturumajanduse ja omavalmistatud toodangu levikut, mis on vastuolus ühenduse kõigi poliitikatega. Järgmiseks, käibemaksu valdkonnas on mul hea meel aeglaste sammude tegemise poliitika üle ning pöördmaksustamise eksperimentaalse mõtte üle, kuid otsustavaid samme edasiliikumiseks tuleb teha ka siin. Meie praegust tehnoloogiataset arvestades oleks minu arvates kerge teha piiriüleseid tehinguid siseturu raames ning sihtriikidele saaks tarnijate käibemaksu kergesti koguda ja see sihtriiki toimetada. Et seda teha, tuleb muidugi suurendada maksuametite ja liikmesriikide vahelist koostöövalmidust, mis endiselt puudub, ning me võime sügavalt hinge tõmmata ja saavutada selle nüüd, mil euro on käibele võetud ja maksudirektiiv kehtima hakanud. Lõpetuseks, ma arvan, et on oluline võtta meetmeid seoses algselt maksuvabade ettevõtete tegevusega väljaspool liitu, kuna sageli suunatakse maksubaas sinna enne maksude tasumist ning sealt pöördub siis see tagasi liidus asuvatesse ettevõtetesse segaste tehingute kaudu, mille eesmärgiks on maksustamisest kõrvale hoiduda; soovitava maksudega seotud suundumuse valiku huvides see küll ei ole. Täna teid.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Härra juhataja, volinik Kovács, daamid ja härrad, mõnede hinnangute kohaselt ületavad maksupettused Euroopas 6% maksutuludest. Sellel on kahjulik mõju maksusüsteemi usaldusväärsusele, riigikassale ja kodanike heaolule. See on kasvupinnas varimajandusele ja organiseeritud kuritegevusele.

Euroopa Liidu siseselt mõjutab see siseturu nõuetekohast toimimist, moonutab konkurentsi ning kahjustab ELi finantshuve ja samuti Lissaboni strateegia täitmist.

Kui maksud oleksid makstud kas või veerandi jagu maksuparadiisidesse peidetud ülemaailmsest rikkusest, siis vastavalt Rahvusvahelise Valuutafondi andmetele suudaks ÜRO oma aastatuhande arengueesmärke küllaga rahastada.

Euroopa Liit peab olema karm oma võitluses maksupettuste vastu. Seda tuleb teha turvaliselt ja vastutustundlikult, meie majandusele ülemäärast koormust asetamata. Piiriülese kaubanduse suurenemine ja globaliseerumise mõjud nõuavad, et oleksime otsusekindlad maksupettusevastase võitluse Euroopa strateegia edendamisel. Riiklikest meetmetest ei piisa.

Sel strateegial peab olema sisemine mõõde, mis tegeleb pettuste põhjustatud probleemidega käibemaksu ja erimaksude puhul ning ka maksudest kõrvalehoidumisega otsesel maksustamisel, samuti välismõõde, millega tuua esile Euroopa Liidu majanduslik kaal.

Me ei saa pettumust valmistada neile meie kodanikest, kes hoolikalt täidavad oma maksukohustusi ning Euroopa Liidult juhtimist eeldavad.

Selles kontekstis me nõuame, et käibemaksupettuste vastu võitlemise meetmete pakett, mille komisjon järgmisel kuul esitab, oleks ambitsioonikas ning et käesoleva kuu lõpuks väljakuulutatud raportist hoiuste intresside maksustamise kohaldamise kohta oleks kasu kindlate edusammude tegemiseks selle valdkonna pettusevastases võitluses Euroopas. Me tervitame selle raporti üldist sisu, mille koostas proua Bowles, keda me õnnitleme. Me loodame kindlalt, et see raport täiskogul vastu võetakse ning et, isegi kui ka paranemist ei toimu, ei liigu me sel juhul vähemalt tagurpidi.

Desislav Chukolov (NI). - Proua Bowles, ma imetlen teie soovi jagu saada maksupettustest Euroopa tasandil.

Kaalugem siiski, mida põhjustab see neile, kes praegu Bulgaariat valitsevad. Kinnitan teile, et kui maksupettuste juhtumid Bulgaarias lakkavad, siis ei saa MRF (*Movement for Rights and Freedoms*) moslemierakonna liberaalid järgmistel valimistel isegi poolt protsendiarvust, mille nad on hetkel võitnud. Kui riiklike vahendite vargusele mu kodumaal ükskord ja igaveseks lõpp tehakse, ei saa sotsiaaldemokraadid kauem toetada oma kampaaniaid või vastavalt oma absurdseid algatusi.

Erakonna Rünna liikmena toetan ma seda teie raportit, kuna Rünna on Bulgaaria ainus erakond, mis töötab riiklike vahendite ebaseadusliku kõrvaldamise peatamise heaks, ning Rünna on erakond, kelle platvorm sisaldab kindlat pühendumist paljastada kõik kahtlased ja räpased tehingud, mille tulemusel kahjustatakse riigieelarvet ja millest on siiani kasu lõiganud rohkem kui üks või kaks poliitilist jõudu. Täna teid.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Härra juhataja, palun lubage mul kõigepealt öelda härra Hamonile, et tema väljapressimine ei avalda meile üldse muljet, ning ma kahetsen, et ta on selgelt langenud suure arusaamatuse ohvriks.

Härra juhataja, olles proua Bowlesi raportiga üldjoontes nõus, arvan ma, et tuleb välja tuua kaks punkti. Esiteks näitab 1993. aastal kehtestatud käibemaksu üleminekusüsteem praegu oma piiratust. Ma ei usu, et saaksime selle üleminekusüsteemi jätkumist kauem aktsepteerida. Maksupettused, mida me kõik selle otseste ja kaudsete mõjude tõttu hukka mõistame, on osalt seostatavad vigadega praeguses süsteemis, mida tuleks seepärast muuta. Muidugi olen ma teadlik, et esinevad teatavad probleemid. Sellespärast soovitasin komisjonil edendada organisatsiooni RTvat koostatud lahendust, millega saaks ära hoida 275 miljoni euro suuruse saamata jäänud maksusumma kaotamist päevas, vähendades samas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete halduskulusid.

Teine punkt puudutab maksudest kõrvalehoidumise teemat seoses hoiuste intresside maksustamise direktiiviga. Raport sisaldab õigustamata märkusi, mis on sundinud mind olukorra parandamiseks muudatusettepanekuid esitama. Õigustatud ja vajalik maksupettusevastane võitlus ei tohi meid panna kahtluse alla seadma maksukonkurentsi põhimõtet. Ma olen täiesti selle vastu, sest need kaks ei ole omavahel seotud. Peale selle näitavad kogemused, et hoiuste intresside maksustamisel on tuluallikalt kinnipidamine kõige tõhusam süsteem, selle asemel et püüda kehtestada kõikehõlmav teabevahetussüsteem, millel on omad puudused.

Lõpetuseks, vajadus selle direktiivi reformimiseks, laiendades selle reguleerimisala kõigile juriidilistele isikutele ja teistele finantstuluallikele, on samuti väga halvasti läbi mõeldud, sest selle tulemusena viiakse hoiused lihtsalt Euroopa Liidust välja. Sellespärast ma tahangi, et neid punkte muudetaks. Kui neid ei muudeta, ei saa me selle raporti poolt hääletada.

Andrzej Jan Szejna (PSE). – (PL) Härra juhataja, maksupettused on nüüd juba mõnda aega olnud ülemaailmseks probleemiks. Hinnanguliselt arvatakse, et kahjud on vahemikus 2–2,5% SKTst, mis Euroopa tasandil jäävad 200 ja 250 miljardi euro vahele. Seepärast on kiiresti vaja Euroopa tasandil tegevust koordineerida ning tihendada liikmesriikidevahelist koostööd.

Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklitega 10 ja 280 on sätestatud, et liikmesriigid võtavad kõik asjakohased meetmed, et tagada lepingust tulenevate kohustuste täitmist ning koordineerida oma tegevust, mis on suunatud ühenduse finantshuvide kaitsele. On siiski tähtis meele pida, et kuigi kaupade ja teenuste vaba liikumine ühenduse turul muudab riikidele raskeks sedalaadi pettustega omaette võidelda, ei tohiks võetud meetmed takistada majandustegevust ja panna maksumaksjatele tarbetut koormust.

László Kovács, komisjoni liige. – Härra juhataja, kõigepealt tahan tänada täiskogu liikmeid märkuste ja seisukohtade eest, mida nad arutelu käigus väljendasid.

Nagu ma oma avasõnas ütlesin, hindab komisjon väga Euroopa Parlamendi panust maksupettusevastase võitluse tõhustamise kooskõlastatud strateegia kohta peetud arutelusse. Komisjon peab oma vastutust endastmõistetavaks ning teeb jätkuvalt algatusi, et tugevdada õiguslikku raamistikku ning halduslikku koostööd liikmesriikide vahel. Liikmesriigid peavad muidugi tegema sama.

Mõned teist on viidanud hoiuste intresside maksustamise direktiivi läbivaatamisele ning ma võin teile kinnitada, et praegu toimuv läbivaatamine on väga põhjalik ja me uurime üksikasjalikult, kas praegune reguleerimisala on tõhus ning poolt- ja vastuargumente selle laiendamiseks. See on keeruline küsimus, mille juures tuleb arvesse võtta paljusid tegureid: tõhusus maksukohustuse täitmise seisukohast; turul osalevate ettevõtjate ning samuti maksuametnike halduskoormus; vajadus ühesuguste tegutsemistingimuste järele nii Euroopa Liidu sees kui ka sellest väljaspool – kui nimetada vaid mõned. Nagu ma varem mainisin, esitame me varsti aruande. Sellele järgnevad muudatusettepanekud hoiuste intresside maksustamise direktiivile ning me teeme oma parima, et nõuetekohast tasakaalu saavutada.

On selge, et maksupettuste kõrvaldamiseks ei ole olemas ainsat ega ülemaailmset lahendust. Iga üksikmeede peab tooma lisandväärtust, kuid ainult nende rakendamine tervikuna annab maksuametitele parema raamistiku maksudest kõrvalhoidumisega ja maksupettuste vastu võitlemiseks.

Sharon Bowles, raportöör. – Härra juhataja, maksupettused on ELi küsimus, sest petturid kasutavad piiriüleseid lünki ja neid me just püüamegi sulgeda.

Nagu volinik ütles, on hoiuste intresside maksustamine keeruline küsimus. Arvan, et meil on võimalik hääletamise teel jõuda kokkuleppele, et me liigselt ei välista üksikasjalikumaid arutelusid, mida kavatseme sellel teemal pidada, kui komisjon oma järgmiste ettepanekutega välja tuleb. Samamoodi arvan ma, et saame vältida ka viiteid maksukonkurentsile, mille suhtes meie arvamused lahku lähevad, kuid mis ei ole selle raporti põhiküsimus. Seepärast arvan, et suudame omavahel teatava kooskõla saavutada.

Ma ei arva, kolleegid ja volinik, et kõigil neil rinnetel oleks asjakohaseks vastuseks tegevusetus või ebalev tegevus. Kaalul on 2,5% SKTst. See on suur hulk tulubaasi. Nagu meie kolleeg Sánchez Presedo rõhutas, on võimalik, et see on 5% maksudest.

Kui mõni poliitik siin või mõnes liikmesriigis võitleks selle eest, et tõsta makse 5% võrra, et maksta mitte millegi eest, siis ei jõuaks nad kuigi kaugele. Niisiis, ja ma ütlen seda eriti liikmesriikidele, olles tõrges teabevahetuse osas, tehes oma miinimumi, olles kartlik, see on täpselt sama, kui võtta mitte millegi eest maksu 5%, sest just nii palju läheb see maksma ausale maksumaksjale. See on sõnum, mida tahtsin selle raportiga edastada, ja ma usun, et see on ühine sõnum, mille parlament soovib selle raportiga saata, toetades volinikku tema jõupingutustes ja innustades teda olema julge.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub teisipäeval.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Siiri Oviir (ALDE), kirjalikult. – Maksupettused on nii ELile kui ka liikmesriikidele probleemiks, moonutades konkurentsi ning vähendades nii ELi kui ka liikmesriikide tulubaasi.

Probleemi ühe põhjusena nimetaksin tänast käibemaksu üleminekusüsteemi, mis on keeruline ja ajale jalgu jäänud. Süsteem vajab kaasajastamist. Siinjuures on kahtlemata tervitatav EP ettepanek EK-le, et 2010. aastal tuleks esitada otsus uuendatud käibemaksusüsteemi kohta.

Kindlasti tuleb uue käibemaksusüsteemi väljatöötamisel arvestada asjaoluga, et maksustamissüsteem ei muutuks kehtivast keerulisemaks ja bürokraatlikumaks. Kindlasti on siinjuures oluline rõhutada ka seda, et uut maksustamissüsteemi tuleb enne üleeuroopalist rakendamist ka piloteerida, et veenduda selle toimimises, sest see hoiab ära palju hiljem esile kerkida võivaid probleeme.

Ühe olulise sammuna maksupettustega võitlemisel tuleb kaasajastada ka riikidevahelise info kättesaadavus, millele aitaks kaasa üleeuroopalise e-maksuameti infokeskkonna loomine.

Isikuandmete töötlemisel ei tohi tähelepanuta jätta avalike huvide kooskõla füüsilise isiku põhiõiguste ja põhivabadustega.

Lõpetuseks, märksõna „maksuparadiis“ tuleb samuti antud probleemi puhul oluliseks pidada. Tervitan raportis välja käidud ideed, et ELil tuleb muuta maksuparadiiside likvideerimine ülemaailmsel tasandil üheks oma prioriteediks.

25. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

26. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 24.00)